

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «ЛИСЕНКО»

юридична/поштова адреса: вул. Кучеренка, 4, кв. 49, м. Полтава, 36007,
фактична адреса: вул. Європейська, 2, оф. 411, м. Полтава, 36000, тел. +380505582871
п/р UA67380805000000002600090729 UAH в АТ «Райффайзен Банк Аваль», м.Київ,
e-mail: auditlysenko@gmail.com, web: <https://auditlysenko.com.ua>,
номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 4169
ЄДРПОУ 35796588

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Адресат

- Керівництво НЕБАНКІВСЬКОЇ ФІНАНСОВОЇ ГРУПИ «САЛАМАНДРА»;
- Національний банк України (НБУ).

Думка

Ми провели аудит повного пакету комбінованої фінансової звітності НЕБАНКІВСЬКОЇ ФІНАНСОВОЇ ГРУПИ «САЛАМАНДРА» (скорочено НФГ «САЛАМАНДРА»), відповідальна особа групи – Приватне акціонерне товариство «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «САЛАМАНДРА» (Скорочено – ПрАТ «СК «САЛАМАНДРА») (ЄДРПОУ 21870998, місцезнаходження: вул. Колективна, 10, м. Полтава, 36023), надалі – НФГ або Група в усіх відмінках). Комбінована фінансова звітність називається консолідованою згідно з вимогами «Положення про порядок нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами», затвердженого постановою Правління Національного банку України від 2 грудня 2021 року № 128 («Постанова №128»), та складається з:

- Комбінованого (консолідованого) балансу (Звіту про фінансовий стан) на 31.12.2022 року (Форма №1);
- Комбінованого (консолідованого) Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) за 2022 рік (Форма №2);
- Комбінованого (консолідованого) Звіту про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2022 рік (Форма №3);
- Комбінованого (консолідованого) Звіту про власний капітал за 2022 рік (Форма №4);
- Комбінованого (консолідованого) Звіту про власний капітал за 2021 рік (Форма №4);
- Приміток до консолідованої фінансової звітності, складеної відповідно вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності, за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року НФГ «САЛАМАНДРА», включаючи стислий виклад значущих облікових політик та іншу пояснювальну інформацію (далі «комбінована фінансова звітність»).

На нашу думку, комбінована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах комбінований фінансовий стан НФГ «САЛАМАНДРА» на 31 грудня 2022 року та її комбіновані фінансові результати та комбінований рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою,

згідно з основою складання, описаною у п.п.1.2.1 п.1.2 Примітки 1 до комбінованої фінансової звітності, включаючи вимоги Постанови №128.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит комбінованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Групи згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту комбінованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Пояснювальний параграф

Основа підготовки та обмеження у використанні

Ми звертаємо увагу на п.п.1.2.1 п.1.2 «Основа підготовки консолідованої фінансової звітності, концептуальна основа та ідентифікація фінансової звітності» Примітки 1 «Основи підготовки, затвердження та подання фінансової звітності», у якій описано основу бухгалтерського обліку, включаючи підхід до складання комбінованої фінансової звітності та цілі її складання. Хоча фінансова звітність, що додається, називається консолідованою згідно з вимогами Постанови №128, що також зазначено у п.п.1.2.1 п.1.2 Примітки 1, вона призначена для подання комбінованих фінансового стану, фінансових результатів і грошових потоків суб'єктів господарювання під спільним контролем, які утворюють Небанківську фінансову групу. Комбінована фінансова звітність була складена виключно з метою допомогти Небанківській фінансовій групі забезпечити відповідність вимогам Постанови №128 щодо фінансового звітування. Внаслідок цього комбінована фінансова звітність може бути незастосовною для інших цілей. Наш звіт призначений виключно для Небанківської фінансової групи та Національного банку України і не повинен використовуватися будь-якими іншими сторонами, крім зазначених.

Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності

Ми звертаємо увагу на п.1.3 «Операційне середовище» та п.1.4. «Припущення про безперервність діяльності» Примітки 1 «Основи підготовки, затвердження та подання фінансової звітності» до комбінованої фінансової звітності за 2022 рік, НФГ «САЛАМАНДРА», які описують несприятливі наслідки військового вторгнення, розпочатого Російською Федерацією на території України 24 лютого 2022 року. Як зазначено у цих пунктах Примітки 1, ці події або умови, разом з іншими питаннями, викладеними в них, вказують, що існує суттєва невизначеність, що може поставити під значний сумнів здатність Небанківської фінансової групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту - це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту комбінованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися в контексті нашого аудиту комбінованої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Додатково до питання, описаного у розділі «Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності», ми визначили, що описані нижче питання є ключовими питаннями аудиту, які слід відобразити в нашому звіті.

Облікові оцінки, в тому числі за справедливою вартістю

До ризиків суттєвого викривлення було віднесено застосування управлінським персоналом облікових оцінок щодо справедливої вартості. Аудитор вважає, що питання облікових оцінок при визначенні справедливої вартості фінансових інструментів і застосування управлінським персоналом при цьому оціночних суджень та припущень, які впливають на величину активів, відображених у звітності, є одним із значущих для аудиту. Аудитором були проведені процедури оцінювання того, чи є облікові оцінки, застосовані управлінським персоналом, обґрунтованими чи викривленими, у відповідності до вимог МСА 540 «Аудит облікових оцінок, у тому числі облікових оцінок за справедливою вартістю, та пов'язані з ними розкриття інформації».

Аудитор привертає увагу до пунктів 3.4 «Оцінки справедливої вартості», 3.5 «Судження щодо очікуваних термінів утримання фінансових інструментів» та 3.8 «Резерви очікуваних кредитних збитків» Примітки 3 «Істотні облікові судження, оцінні значення і припущення» до комбінованої фінансової звітності Групи за 2022 рік, в яких розкривається інформація щодо чинників того, як застосування суджень та припущень впливають на суми, визнані у фінансовій звітності та оцінка значення яких може стати причиною коригувань балансової вартості активів та зобов'язань в наступному фінансовому році. Розкриття інформації щодо використання справедливої вартості здійснено Групою також в п. 7.2 «Розкриття інформації щодо використання справедливої вартості» Примітки 7 «Розкриття іншої інформації».

Аудитор вважає, що наведені управлінським персоналом в Примітках до фінансової звітності розкриття щодо застосування облікових оцінок, в тому числі по справедливій вартості, а також методи, застосовувані Групою при визначенні ознак знецінення активів, є достатніми, і не вважає, що за межами фінансової звітності залишилась будь-яка суттєва інформація щодо застосування справедливої вартості, яка може бути корисною для користувачів цієї комбінованої фінансової звітності.

Оцінка резерву збитків (резерв належних виплат) для страхових контрактів

Аудитор привертає увагу до п.3.17 «Остаточні зобов'язання за вимогами за договорами страхування» Примітки 3 «Істотні облікові судження, оцінні значення і припущення» до комбінованої фінансової звітності Групи за 2022 рік, п.п. 6.1.14. «Страхові резерви (р. 1530-1534)» п.6.1. «Розкриття інформації, поданої у Консолідованому балансі (Звіті про фінансовий стан) (Форма № 1, тис.грн.)»

Примітки 6 «Розкриття інформації, що підтверджує статті, подані у фінансових звітах», п.п. 7.3.1. «Цілі та політики управління ризиками» п. 7.3. «Цілі та політики управління ризиками» Примітки 7 «Розкриття іншої інформації» до комбінованої фінансової звітності Небанківської фінансової групи.

Оцінка резерву збитків для напрямку страхування іншого, ніж страхування життя («резерв належних виплат»), пов'язана зі значною невизначеністю оцінок, оскільки вона вимагає від управлінського персоналу застосування суджень і формування складних і суб'єктивних припущень. Ці припущення використовуються як вхідні дані для моделі оцінки, яка використовує стандартні актуарні методології. Зокрема, складність пов'язана з аналізом управлінським персоналом остаточної суми заявлених, але не врегульованих збитків на звітну дату («РЗНУ»), так і для суми збитків, що сталися, але не заявлені на звітну дату («РПНУ»).

Величина резервів ґрунтується на найкращій оцінці очікуваних витрат на відшкодування збитків, понесених на звітну дату, але не врегульованих, незалежно від того, були вони заявлені чи ні. Для визначення величини цих резервів може бути застосований ряд статистичних методів.

Відносно незначні зміни у припущеннях, використаних при оцінці резервів збитків, зокрема, щодо показників змін у збитках, можуть спричинити суттєвий вплив на оцінку величини резерву (як описано у п.3.17 «Остаточні зобов'язання за вимогами за договорами страхування» Примітки 3).

З вищезазначених причин, а також через значущість суми резервів, питання оцінки величини резервів збитків для напрямку страхування іншого, ніж страхування життя, вимагало нашої підвищеної уваги під час аудиту. Тому воно було визначене як ключове питання аудиту.

Наші аудиторські процедури, включали, серед іншого:

- аналіз процесів і принципів облікової політики, пов'язаних з оцінкою резерву збитків, а також оцінку розробки та впровадження контролів, пов'язаних із цим процесом;
- оцінку методології, моделей та припущень, використаних НФГ, для оцінки резерву збитків, виходячи зі знання поточної галузевої практики та відповідних регуляторних вимог і вимог щодо фінансового звітування;
- порівняння величини резерву і наступних виплат та залишків у резервах, що стосуються попередніх періодів, з метою оцінки балансової вартості резерву збитків на предмет достатності, враховуючи історичні показники використання резервів збитків;
- оцінку повноти та якості вхідних даних і адекватності суттєвих припущень, використаних управлінським персоналом при оцінці резервів збитків. Зокрема, щодо оцінки показників змін у збитках, аналіз того, як вони визначені на основі історичних даних щодо заявлених і виплачених збитків;
- аналіз обґрунтованості величини резервів шляхом перевірки експертних висновків і звітів про оцінку збитків;
- аналіз розкриттів, пов'язаних з резервами збитків, з урахуванням вимог відповідних стандартів фінансової звітності.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за комбіновану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання та достовірне подання комбінованої фінансової звітності відповідно до основи складання, описаної у п.п.1.2.1 п.1.2 Примітки 1, включаючи вимоги Постанови №128. Комбінована фінансова звітність містить агреговану фінансову інформацію щодо Небанківської фінансової групи і підготовлена на основі фінансових даних, що ведуться суб'єктами господарювання Небанківської фінансової групи. Відповідальність управлінського персоналу включає визначення прийнятності основи складання та оцінку системи внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання комбінованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні комбінованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Небанківської фінансової групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Небанківську фінансову групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Групи.

Відповідальність аудитора за аудит комбінованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що комбінована фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї комбінованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення комбінованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються

аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Групи;

- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;

- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість Групи продовжити свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу у своєму звіті аудитора до відповідного розкриття інформації у комбінованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Групу припинити свою діяльність на безперервній основі;

- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст комбінованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує комбінована фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання;

- отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Групи для висловлення думки щодо комбінованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту комбінованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання у своєму звіті аудитора, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за край виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати у нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Партнером із завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора є сертифікований аудитор: сертифікат аудитора серії А №005658, виданий рішенням АПУ № 130 від 25.12.2003р.; ACCA DipIFR (rus), реєстраційний номер АПУ 100047, Юлія Коншишева.

Підпис від імені аудиторської фірми:

Директор ТОВ «АФ «ЛИСЕНКО»

сертифікат аудитора серії А №000656,

виданий рішенням АПУ № 41 від 25.01.1996р.;

ACCA DipIFR (rus), реєстраційний номер АПУ 100062

Ольга ЛИСЕНКО

36000, м. Полтава, вул. Європейська, 2, офіс 411

30 травня 2023 року

Основні відомості про аудиторську фірму:

Повне найменування аудиторської фірми відповідно до установчих документів, якою було здійснено аудиторську перевірку	Товариство з обмеженою відповідальністю «Аудиторська фірма «Лисенко»
Код за ЄДРПОУ	35796588
Номер реєстрації в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, що ведеться Аудиторською палатою України (АПУ)	Номер реєстрації в Розділі 2, 3 і 4 Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 4169
Свідцтво про відповідність системи контролю якості	Наказ ОСНАД №4-кя від 26.01.2022 року
Місцезнаходження	36007, Полтавська обл., м. Полтава, вул. Кучеренка, 4, кв.49
Адреса офісу	36000, м. Полтава, вул. Європейська, 2, офіс 411
Телефон	0505582871
e – mail	auditlysenko@gmail.com
сайт	https://auditlysenko.com.ua

2. Відомості про умови договору на проведення аудиту:

Дата и номер договору на проведення аудиту	Договір № 1/2021/СК від 25.01.2021р., додаткова угода №6 від 10.02.2023 року
Дата початку і дата закінчення проведення аудиту	10.02.2023р. – 30.05.2023р.

Підприємство	Небанківська фінансова група "Саламандра", відоміцька особа ПрАТ "СК "Саламандра" за ЄДРПОУ			Дата (рік, місяць, число)	КС/ДН		
Територія	ПОЛТАВСЬКА			за КАТОРТГ	2023	01	01
Організаційно-правова форма господарювання				за КОДІФГ	21870998		
Вид економічної діяльності				за КВЕД	UA53080370010073240		
Середня кількість працівників	2 0				230		
Адреса, телефон	вулиця Колективна, буд. 10, Шевченківський р-н, м. ПОЛТАВА, ПОЛТАВСЬКИЙ РАЙОН, ПОЛТАВСЬКА обл., 36023				65.12		

Одиниця виміру: тис. грн, без десятичного знака (окрім розділу IV Консолідованого звіту про фінансові результати (Звіт про суцільний дохід) (форма №2-к), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складає: (зробити позначку "у" у відповідній клітинці)
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1-к Код за ДКУД 180107

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3 168	13 646
первісна вартість	1001	17 487	21 587
накопичена амортизація	1002	14 319	7 941
акрешені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	35 410	30 799
первісна вартість	1011	46 558	40 792
знос	1012	11 148	9 993
Інвестиційна нерухомість	1015	44 461	39 653
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	44 461	39 653
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	87 435	77 448
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	37 059	21 801
Відстрочені податкові активи	1045	289	513
Гудвіл при консолідації	1055	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Замшок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	38 271	66 231
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	246 093	250 091
II. Оборотні активи			
Готівка	1100	295	824
Виробничі запаси	1101	-	101
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	10 563	12 500
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	23 320	19 448
з бюджетом	1135	32	19
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	2 792	4 416
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	28 320	18 795
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	7 562	10 290
Готівка	1166	1	-
Рахунки в банках	1167	7 561	10 290
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частина перестрахованих у страхових резервах у тому числі в резервах довгострокових зобов'язань	1180	1 199	224
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	224
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	10	8
Усього за розділом II	1195	74 093	66 524
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	320 186	316 615

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зарегістрований (пабовий) капітал	1400	2 011 037	2 011 037
Внески до незарегістрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	4 545	4 545
Нерозподілений прибуток (незокрепий збиток)	1420	129 602	124 767
Неоплачений капітал	1425	(1 988 067)	(1 988 067)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Неконтрольована частка	1490	-	-
Усього за розділом I	1495	157 117	152 282
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	11 770	7 423
з довгостроковими зобов'язаннями	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благочинна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	50 287	83 166
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних витрат	1532	8 340	27 040
резерв незароблених премій	1533	41 947	56 126
інші страхові резерви	1534	-	-
Інф'ляційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на витрати джек-поти	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	62 057	90 589
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	9 890	-
Некласифіковані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	11 835	12 880
товари, роботи, послуги	1615	2 944	9 188
розрахунками з бюджетом	1620	2 440	2 169
у тому числі з податку на прибуток	1621	2 419	2 078
розрахунками зі страхування	1625	1	22
розрахунками з оплати праці	1630	18	93
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	8	5
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	27 574	17 686
Поточні забезпечення	1660	3 117	2 316
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені амортизовані активи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	43 185	29 383
Усього за розділом III	1695	101 012	73 744
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів історичного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	320 186	316 615

Керівник

Маленко Роман Ігоревич

Головний бухгалтер

Кривцова Юлія Олександрівна

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2 Визначення в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

КОДИ		
2023	01	01
21870998		

Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за Рік 2022 р.

Форма N2-к Код за ДКУД 1801008

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	27 961	10 115
Чисті зароблені страхові премії	2010	287 297	199 147
Премії підписані, валова сума	2011	303 543	213 454
Премії, передані у перестраховання	2012	1 091	11 624
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	14 180	3 071
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	(975)	388
бінарність реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7 447)	(9 198)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	72 817	84 879
Валовий:			
прибуток	2090	234 994	115 185
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	(18 699)	(2 511)
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	(18 699)	(2 511)
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	15 151	11 635
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(100 002)	(59 643)
Витрати на збут	2150	(105 192)	(41 646)
Інші операційні витрати	2180	(40 916)	(8 518)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	23 867	1 229
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	14 502
збиток	2195	(14 664)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	8 500	8 446
Інші доходи	2240	32 533	52 938
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(3 909)	(6 567)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(18 156)	(60 952)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	4 304	8 367
збиток	2295	(-)	(-)

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(9 139)	(6 253)
Прибуток (збиток) від приписної діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	2 114
збиток	2355	(4 835)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(4 835)	2 114
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	-	-
неконтрольованій частці	2475	-	-
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	-	-
неконтрольованій частці	2485	-	-

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 479	1 421
Витрати на оплату праці	2505	5 754	7 578
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 270	1 699
організація	2515	3 989	1 992
Інші операційні витрати	2520	313 882	191 194
Разом	2550	326 374	203 884

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	12042829	12042829
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	12042829	12042829
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(0,40148)	0,17554
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(0,40148)	0,17554
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Максим Роман Ігоревич

Головний бухгалтер

Крицова Юлія Олександрівна

КОДИ		
2023	01	01
21870998		

(забіснувати)

Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2022** р.

Форма N3-к Код за ДКУД **1801009**

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	25 180	3 662
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	76	13 690
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	299	-
Надходження від повернення авансів	3020	1 193	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних /вках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	11 198	-
Надходження від операційної оренди	3040	836	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	310 714	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	1 203	-
Інші надходження	3095	54 955	247 758
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(226 883)	(123 273)
Праці	3105	(4 471)	(6 148)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(1 289)	(1 947)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(11 075)	(7 917)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(-)	(-)
Витрачання на оплату авансів	3135	(3 639)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(1)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(87 133)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(5 570)	(-)
Інші витрачання	3190	(52 728)	(123 352)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	12 865	2 473
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	23 288	32 414
необоротних активів	3205	-	1 922
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	7 959	9 043
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	1 900	17 761

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(12 350)	(55 947)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(747)	(5 266)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	20 050	-73
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	8 300	19 640
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	22	24 000
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	17 890	42 682
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(3 322)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової	3365	(-)	(-)
сфери			
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(17 340)	(9 013)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-30 230	-8 055
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	2 685	-5 655
Залишок коштів на початок року	3405	7 562	13 241
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	43	(24)
Залишок коштів на кінець року	3415	10 290	7 562

Керівник

Маленко Роман Ігоревич

Головний бухгалтер

Кривонова Юлія Олексіївна

Підприємство: **Небамівська фінансова група "Саламандра", відповідальна особа ПрАТ "СК "Саламандра" за СДРГІОУ**

Дата (рік, місяць, число)

КОДН		
2023	01	01
21870998		

(найменування)

Консолідований звіт про власний капітал

за Рік 2022 р.

Форма №4-к

Код за ДКУД

1801011

Стаття	Код рядка	Належить власникам материнської компанії								Неконтрольована частка	Разом
		зарєстрований (найтовий) капітал	капітал у розцінці	додавальний капітал	резервний капітал	нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	неоплачений капітал	вилучений капітал	іншого		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Залишок на початок року	4000	2 011 037	-	-	4 545	129 602	(1 988 067)	-	157 117	-	157 117
Коригування:											
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Коригований залишок на початок року	4095	2 011 037	-	-	4 545	129 602	(1 988 067)	-	157 117	-	157 117
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	(4 535)	-	-	(4 535)	-	(4 535)
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Доцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Доцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:											
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення прибутку в зарєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на матеріальне заочислення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Внески учасників:											
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Позначена зборго- ваність з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення капіталу:											
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перезрівня виму- лених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання виму- лених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номіналь- ної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Прибавки (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	(4 535)	-	-	(4 535)	-	(4 535)
Залишок на кінець року	4300	-	-	-	4 545	125 067	(1 988 067)	-	152 582	-	152 582

Керівник

Головний бухгалтер

Маленко Роман Ігоревич

Кришова Юлія Олександрівна

Підприємство Небанківська фінансова група "Саламандра", відповідальна особа ПрАТ "СК за СДРПОУ "Саламандра"

Дата (рік, місяць, число)

(найменування)

Консолідований звіт про власний капітал
за Рік 2021 р.

Форма №4-к

Код за ДКУД

1801011

КОДИ		
2022	01	01
21870998		

Стаття	Код рядка	Належить власникам материнської компанії									Некон-трольована частка	Разом
		зарес-трован-ний (пайовий) капітал	капітал у дооцін-ках	додат-ковий капітал	резер-вний капі-тал	перезна-длений прибу-ток (непокр-итий збиток)	неопла-чений капітал	виду-чений капі-тал	сього			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Залишок на початок року	4000	37 632	13 311	-	-	73 146	-	-	124 089	-	124 089	
Коригування:												
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Виправлення помилок	4010	-	(13 311)	-	-	13 286	-	-	(25)	-	(25)	
Інші зміни	4090	1 973 405	-	-	4 543	41 058	(1 988 067)	-	30 939	-	30 939	
Скоригований залишок на початок року	4095	2 011 037	-	-	4 543	127 490	(1 988 067)	-	155 003	-	155 003	
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	2 114	-	-	2 114	-	2 114	
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Дооцінка (уцінка) нерозподіленого прибутку	4111	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Розподіл прибутку:												
Виплати власникам (с. дохід)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	2	(2)	-	-	-	-	-	
Сума чистого прибутку, належного до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Внески учасників:											
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення зборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:											
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж закуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання закуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	2	2 112	-	-	2 114	-	2 114
Залишок на кінець року	4300	2 011 000	-	-	4 545	129 602	(1 988 067)	-	157 117	-	157 117

Керівник

Головний бухгалтер

Маленко Роман Ігоревич

Мазюра Наталія Олександрівна

**Примітки до консолідованої фінансової звітності
НЕБАНКІВСЬКОЇ ФІНАНСОВОЇ ГРУПИ «САЛАМАНДРА»
за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року**

1. ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1.1. Загальна інформація про небанківську фінансову групу

Назва: НЕБАНКІВСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА «САЛАМАНДРА» (скорочено – НФГ «Саламандра»), (далі – Група в усіх відмінках).

Дані про реєстрацію НФГ «Саламандра»: Рішення Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг НБУ №21/1303-пк від 11.09.2020 року.

Учасники НФГ «Саламандра»:

Найменування	Код за ЄДРПОУ	Місцезнаходження
ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "СТРАХОВА КОМПАНІЯ "САЛАМАНДРА"	21870998	36019, Полтавська обл., місто Полтава, ВУЛИЦЯ КОЛЕКТИВНА, будинок 10
ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "СТРАХОВА КОМПАНІЯ "ПРЕМ'ЄР АЛЬЯНС"	13934129	36000, Полтавська обл., місто Полтава, ВУЛИЦЯ ПУШКІНА, будинок 47
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МАРКС.КАПІТАЛ"	37686922	36023, Полтавська обл., місто Полтава, ВУЛИЦЯ КОЛЕКТИВНА, будинок 10
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АСІСТАНС СЕРВІС"	30850322	69035, Запорізька обл., місто Запоріжжя, ВУЛИЦЯ СТАЛЕВАРИВ, будинок 17
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ПАРАСОЛЬ.ЮА"	40023751	04071, м.Київ, ВУЛИЦЯ КОСТЯНТИНІВСЬКА, будинок 56, квартира 13
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ФІНАНС-ЛАЙН"	38021781	36023, Полтавська обл., місто Полтава, ВУЛИЦЯ КОЛЕКТИВНА, будинок 10
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЗАКРИТИЙ НЕДИВЕРСИФІКОВАНИЙ ВЕНЧУРНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД "ФРОНТЛАЙН"	38901688	01033, м.Київ, ВУЛИЦЯ САКСАГАНСЬКОГО, будинок 38Б, офіс 11

Учасниками Групи називаються компанії, над якими Група має контроль. Контроль досягається тоді, коли Група має владні повноваження щодо об'єкта інвестування, зазнає ризиків або має права щодо змінних результатів діяльності об'єкта інвестування; та має здатність використовувати свої владні повноваження щодо об'єкта інвестування для впливу на результати його діяльності.

Інформація про відповідальну особу НФГ «Саламандра»:

- Повне найменування: ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "СТРАХОВА КОМПАНІЯ "САЛАМАНДРА"
- Скорочене найменування ПРАТ "СК "САЛАМАНДРА"
- Місцезнаходження 36023, Полтавська обл., м. Полтава, вул.Колективна, буд. 10
- Код за ЄДРПОУ 21870998

Відповідальна особа Групи переоцінює наявність чи відсутність контролю, якщо факти чи обставини вказують на зміну одного чи декількох елементів контролю, вказаних вище.

У випадку коли Група має переважну більшість прав голосу в об'єкті інвестування, вона продовжує оцінювати, чи достатньо цих прав голосу для забезпечення її практичної здатності керувати значущими видами його діяльності одноосібно і чи є права голосу Групи достатніми для надання їй владних повноважень над об'єктом інвестування.

Група враховує усі відповідні факти та обставини під час оцінки того, чи є права голосу Групи в об'єкті інвестування достатніми для надання їй владних повноважень над ним, у тому числі:

- розмір утримуваного Групою пакету голосів порівняно із розміром та ступенем розосередженості пакетів інших утримувачів прав голосу;
- потенційні права голосу, утримувані Групою, інших утримувачів голосів або інших сторін;
- права, які виникають внаслідок інших контрактних угод; та
- будь-які додаткові факти та обставини, які вказують на те, що Група має або не має можливості керувати значущими видами діяльності у період часу, коли необхідно прийняти рішення, включно з порядком розподілу голосів під час голосування на попередніх зборах акціонерів або учасників.

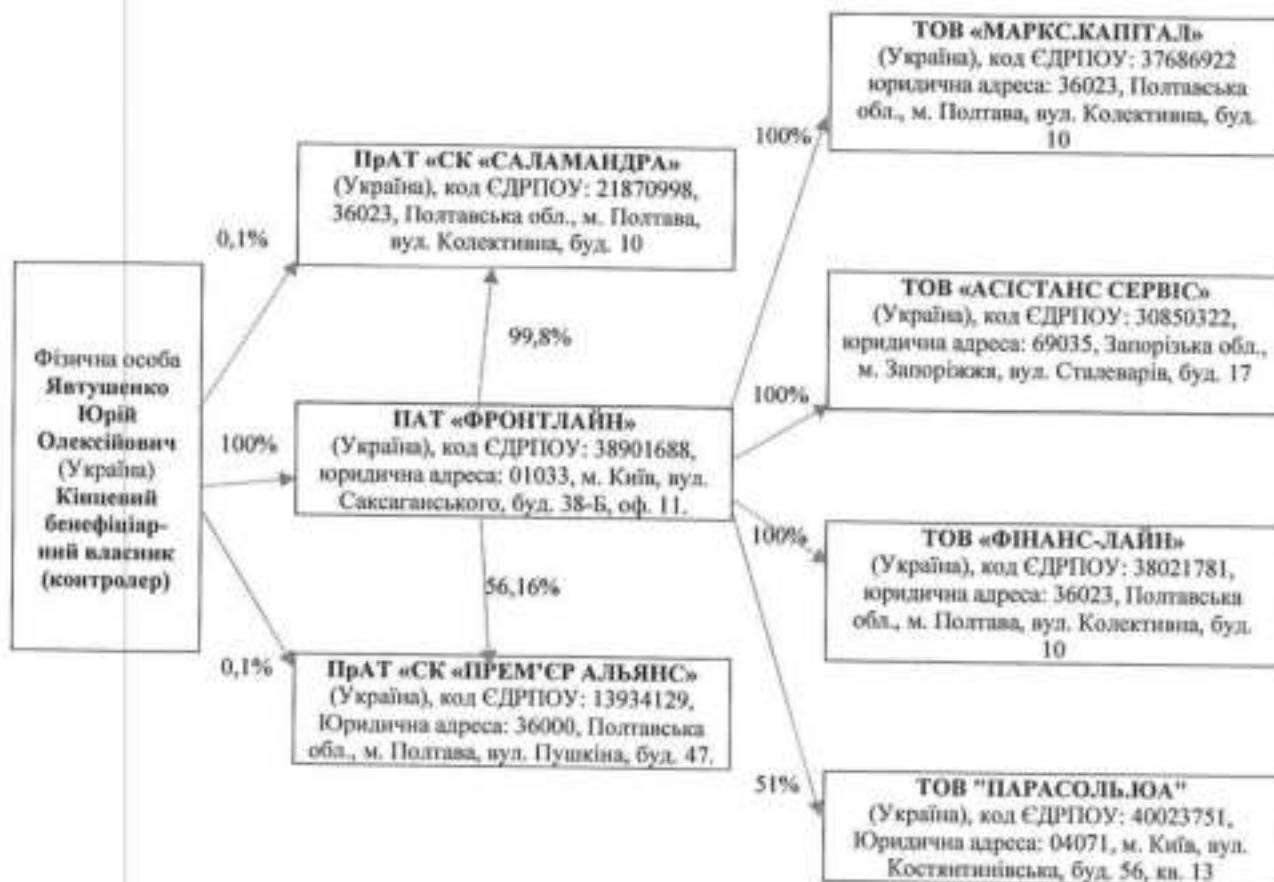
Контролером НФГ «Саламандра» є фізична особа, громадянин України, Явтушенко Юрій Олексійович. НФГ «Саламандра» не є юридичною особою.

Основні види діяльності учасників НФГ «Саламандра»:

- ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "СТРАХОВА КОМПАНІЯ "САЛАМАНДРА" – Код КВЕД 65.12 Інші види страхування, крім страхування життя.
- ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "СТРАХОВА КОМПАНІЯ "ПРЕМ'ЕР АЛЬЯНС" – Код КВЕД 65.12 Інші види страхування, крім страхування життя.
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МАРКС.КАПІТАЛ" – Код КВЕД 64.19 Інші види грошового посередництва.
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АСІСТАНС СЕРВІС" – Код КВЕД 86.10 Діяльність лікарняних закладів.
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ПАРАСОЛЬ.ЮА" – Код КВЕД 66.22 Діяльність страхових агентів і брокерів
- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ФІНАНС-ЛАЙН" – Код КВЕД 70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування.
- ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЗАКРИТИЙ НЕДИВЕРСИФІКОВАНИЙ ВЕНЧУРНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД "ФРОНТЛАЙН" – Код КВЕД 64.30 Трести, фонди та подібні фінансові суб'єкти.

Учасники, діяльність яких пов'язан з наданням фінансових послуг, проводять діяльність на підставі ліцензій на провадження відповідного виду господарської діяльності.

Структура власності небанківської фінансової групи «САЛАМАНДРА»

1.2. Основа підготовки консолідованої фінансової звітності, концептуальна основа та ідентифікація фінансової звітності

1.2.1. Концептуальна основа та підтвердження відповідності

Ця консолідована фінансова звітність Групи (надалі - «консолідована фінансова звітність») за 2022 фінансовий рік була підготовлена відповідно до вимог Положення «Про порядок нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами», затвердженого постановою Правління Національного банку України № 128 від 02 грудня 2021 року, яка передбачає, що консолідована звітність Групи складатиметься її відповідальною особою на підставі звітностей учасників небанківської фінансової групи, що складені за формами та з використанням методів та процедур консолідації, з урахуванням вимог міжнародних стандартів фінансової звітності (далі - «МСФЗ») та Національного

положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 №73.

Окремі фінансові звітності за період, що закінчився 31 грудня 2022 року, учасників Небанківської фінансової групи «Саламандра», використані при складанні цієї консолідованої звітності, були складені відповідно до МСФЗ, включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО), в редакції, чинній на 31 грудня 2022 року, що офіційно оприлюднені на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Ця звітність називається консолідованою відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України № 128 від 02 грудня 2021 року, та включає фінансові звітності ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «САЛАМАНДРА», ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ПРЕМ'ЄР АЛЬЯНС», ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МАРКС.КАПІТАЛ», ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АСІСТАНС СЕРВІС», ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПАРАСОЛЬ.ЮА», ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФІНАНС-ЛАЙН» та ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЗАКРИТИЙ НЕДИВЕРСИФІКОВАНИЙ ВЕНЧУРНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД «ФРОНТЛАЙН», які перебувають під спільним контролем фізичної особи – громадянина України Явтушенко Ю.О., за роки, що закінчилися 31 грудня 2022 та 2021 років (далі разом «Група»).

По своїй суті, ця звітність є комбінованою звітністю спеціального призначення та має на меті презентацію комбінованого звіту про фінансовий стан, комбінованого фінансового результату та комбінованого руху грошових коштів учасників Групи.

При складанні цієї консолідованої фінансової звітності Групи, окремі фінансові звітності учасників Групи об'єднуються на основі постатейного додавання відповідних активів, зобов'язань, доходів та витрат. Статутний капітал являє собою загальний зареєстрований та випущений статутний капітал членів Групи за винятком ефекту на статутний капітал, що має місце від коригувань елімінації взаємних внутрішньогрупових інвестицій. Нерозподілений прибуток / (непокритий збиток) включає в себе нерозподілені прибутки/(непокриті збитки) учасників Групи. Залишки, операції, доходи, витрати та будь-які нереалізовані прибутки або збитки від операцій між членами Групи елімінуються в повному обсязі.

1.2.2. Основа підготовки та оцінок, що застосовані у консолідованій фінансовій звітності

Ця Звітність була підготовлена на основі історичної собівартості, за виключенням оцінки фінансових інструментів за амортизованою собівартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та за справедливою вартістю через прибутки або збитки у відповідності до Міжнародного стандарту фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти» (МСФЗ 9) та оцінки інвестиційної нерухомості, яка обліковується за справедливою вартістю у відповідності до Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 40 «Інвестиційна нерухомість» (МСБО 40).

В зв'язку із перенесенням дати вступу в силу МСФЗ 17 для страхових компаній до 1 січня 2023 року, Група застосовує також вимоги МСФЗ 4 «Страхові контракти» до страхових контрактів (включаючи *договори перестраховування*), які вона випускає, та договорів перестраховування, які вона утримує, то до фінансових інструментів з умовою *дискреційної участі*, які вона емітує.

Оцінка справедливої вартості як фінансових, так і не фінансових активів, здійснюється з використанням методів оцінки, дозволених МСФЗ 13 «Оцінки за справедливою вартістю». Такі методи оцінки включають використання справедливої вартості як ціни, яка була б тримана за продаж активу, або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Зокрема, використання біржових котирувань або даних про поточну ринкову вартість іншого аналогічного за характером фінансового інструменту, аналіз дисконтованих грошових потоків, або інші моделі визначення справедливої вартості. Передбачувана справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань визначається з використанням наявної інформації про ринок і відповідних методів оцінки.

Основні принципи облікової політики, що використовувались у ході підготовки цієї фінансової звітності, наведено далі. Ці принципи застосовувались послідовно відносно всіх періодів, поданих у звітності, якщо не зазначено інше.

1.3. Операційне середовище

НФГ «Саламандра» функціонує в нестабільному середовищі, що пов'язано з глибокою економічною кризою, яка почалася ще в 2020 році в зв'язку із пандемією COVID-19 та продовженням збройного конфлікту на сході України. Станом на 31 грудня 2021 та 2022 років учасники НФГ не мали нерухомості та інших активів, що розташовані на території Автономної республіки Крим та у Луганській і Донецькій областях.

24 лютого 2022 року почалася широкомасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України, в зв'язку із чим Рада національної безпеки та оборони ухвалила рішення запровадити надзвичайний стан на всій території України з 24 лютого 2022 року, крім Донецької та Луганської областей, де вже діяв надзвичайний правовий режим. Воєнний стан був введений Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 "Про введення воєнного стану в Україні", затверджений Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ.

16 листопада 2022 року Верховна рада продовжила термін дії в Україні воєнного стану та загальної мобілізації на три місяці – до 19 лютого 2023 року.

9 лютого 2023 року Верховна Рада ухвалила закони про затвердження указів Президента щодо продовження строку дії воєнного стану та проведення загальної мобілізації в Україні ще на 90 діб – до 20 травня 2023 року.

2 травня 2023 року Верховною Радою України затверджено Указ Президента України від 1 травня 2023 року № 254/2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», яким строк дії воєнного стану в Україні продовжується з 05 години 2023 року 30 хвилин 20 травня 2023 року строком на 90 діб (тобто до 18 серпня 2023 року).

Це вже сьоме голосування парламенту за воєнний стан з початку повномасштабної війни: 24 лютого, 15 березня, 21 квітня, 15 серпня, 16 листопада, 09 лютого 2023 року та 02 травня 2023 року.

З 24 лютого 2022 року валютний ринок працює у режимі обмежень. НБУ оновлює та уточнює валютні обмеження, необхідні для забезпечення макроекономічної стійкості України.

Фінансова система в країні на дату підготовки цієї фінансової звітності працює відносно стабільно, але має суттєві валютні ризики.

Урядом України здійснюються відповідні заходи, необхідні для забезпечення надійного та стабільного функціонування фінансової системи країни та максимального забезпечення діяльності Збройних Сил України, а також безперервної роботи об'єктів критичної інфраструктури. За заявою НБУ, після нормалізації економічної ситуації у мінімально достатній термін повноцінну роботу валютного ринку буде відновлено, валютні обмеження буде скасовано до довоєнного рівня.

Розв'язання війни Російською Федерацією 24 лютого 2022 року суттєво вплинуло на економічне становище всіх підприємств України. Значна кількість підприємств в країні вимушені були припинити або обмежити свою діяльність на невизначений час. Заходи, що вживаються для стримування російської агресії, включаючи обмеження руху транспорту, призупинення діяльності об'єктів інфраструктури, тощо, уповільнюють економічну діяльність підприємств. Держава здійснює підтримку бізнесу в цих умовах, в тому числі шляхом зниження податкового навантаження.

1.4. Припущення про безперервність діяльності

Ця фінансова звітність була підготовлена на основі припущення про безперервність діяльності, відповідно до якого реалізація активів і погашення зобов'язань відбувається в ході звичайної діяльності.

Тривалість та вплив військового протистояння з Російською Федерацією, яке почалося 24.02.2022 року, а також ефективність державної підтримки бізнесу і населення на дату підготовки цієї фінансової звітності до випуску, залишаються невизначеними, що не дозволяє з достатнім ступенем достовірності оцінити обсяги, тривалість і тяжкість цих наслідків, а також їх вплив на фінансовий стан та результати діяльності Групи в майбутніх періодах.

Керівництво Групи здійснює постійний контроль за діяльністю членів Групи, постійно стежить за поточним станом подій, змінами законодавства, і вживає всіх необхідних заходів з метою підтримання її сталої діяльності. Ураховуючи те, що перебіг війни може суттєво вплинути на операційне середовище в країні, а остаточне врегулювання неможливо передбачити з достатньою вірогідністю, відповідальною особою ухвалено рішення надалі спостерігати за ситуацією та готовність внести коригування до консолідованої фінансової звітності Групи, за необхідності, шойно з'явиться можливість достовірно оцінити вплив поточної економічної ситуації на її майбутній фінансовий стан.

Водночас, на дату затвердження цієї консолідованої фінансової звітності на території України тривають військові дії та діє військовий стан і наразі важко передбачити їх тривалість та масштаби. Продовження військових дій та воєнного стану призведе до подовження чинних адміністративних обмежень з боку Національного банку України, таких як заборона на будь-які платежі іноземним контрагентам, а також до ймовірного запровадження додаткових адміністративних обмежень українською владою. Таким чином, військова агресія РФ проти України є тією подією, що може поставити під значний сумнів здатність Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Ці умови вказують на існування суттєвої невизначеності, що може поставити під значний сумнів здатність Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Хоча управлінський персонал вважає, що він вживає належні заходи на підтримку стабільної діяльності Групи, необхідні за поточних обставин, подальша нестабільність умов здійснення діяльності може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Групи, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Групи. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінок управлінського персоналу.

Керівництво учасників Групи в Примітках до своєї окремої фінансової звітності розкрило інформацію щодо своїх планів та заходів щодо подальшого дотримання принципу безперервності діяльності, а також зазначило, що не має намір ліквідувати Товариства, або припинити їх діяльність, і не вважає, що не має цьому реальної альтернативи, тому їх окрема фінансова звітність, яка складена за МСФЗ, не містить жодних коригувань, які необхідно було б провести в тому випадку, якби учасники Групи не могли продовжити подальше здійснення фінансово-господарської діяльності відповідно до принципів безперервності діяльності. Про такі коригування буде повідомлено, якщо вони стануть відомі та зможуть бути надійно оцінені.

Станом на дату цієї фінансової звітності вся нерухомість, що знаходиться на балансі Групи, непошкоджена. Співробітники Групи мають можливість працювати у віддаленому режимі.

В цілому під час воєнного стану банківська система працює стабільно, платежі Групи здійснюються своєчасно в повному обсязі. Керівництво Групи вважає, що відповідна ситуація не має суттєвого впливу на стан ліквідності та здатність Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Таким чином, ця консолідована фінансова звітність Групи була підготовлена на основі судження про безперервність діяльності.

1.5. Функціональна валюта та валюта звітності, ступінь округлення

Валюта подання звітності відповідає функціональній валюті Групи, якою є національна валюта України – гривня. Фінансова звітність складена у тисячах гривень, округлених до цілих тисяч.

1.6. Рішення про затвердження фінансової звітності

Фінансова звітність Групи за 2022 рік затверджена до випуску 25.05.2023 р.

2. СУТТЄВІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

2.1. Загальні положення

Облікові політики - конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, затверджені керівництвом НФГ «Саламандра» та застосовані ним при складанні та поданні консолідованої фінансової звітності.

Облікова політика Групи розроблена та затверджена керівництвом відповідно до вимог МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» та інших чинних МСФЗ, зокрема, МСФЗ 4 «Страхові контракти», МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». Група застосовує вимоги МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами», але в тій мірі, що не суперечить МСФЗ 4 «Страхові контракти».

Група обирає та застосовує свої облікові політики послідовно для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними.

Визнання, первісна оцінка, подальша оцінка відповідних активів та зобов'язань, припинення їх визнання визначаються відповідними МСФЗ.

МСФЗ наводить облікові політики, які, за висновком РМСБО, дають змогу скласти таку фінансову звітність, яка міститиме доречну та достовірну інформацію про операції, інші події та умови, до яких вони застосовуються. Такі політики не застосовуються, якщо вплив їх застосування є несуттєвим.

Якісні характеристики фінансової інформації: суттєвість; зіставність; безперервність; достовірність подання; своєчасність; послідовність; зрозумілість.

Ведення бухгалтерського обліку та складання фінансових звітів (крім Звіту про рух грошових коштів) проводиться згідно принципу нарахування так, щоб результати операцій та інших подій відображались в облікових регістрах і фінансових звітах тоді, коли вони мали місце, а не тоді, коли Група отримує чи сплачує кошти.

Доходи в Звіті про прибутки та збитки відображаються в тому періоді, коли вони були зароблені, а витрати - на основі відповідності цим доходам, що забезпечить визначення фінансового результату звітного періоду співставленням доходів звітного періоду з витратами, здійсненими для отримання цих доходів.

При веденні обліку і складанні звітності Група також враховує вимоги Законів України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», «Про страхування», та нормативно-правових актів НБУ, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової та іншої звітності, з метою забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності.

Зміни в Обліковій політиці допускаються у разі:

- якщо зміни вимагаються МСФЗ;

- якщо зміни Облікової політики забезпечать більш достовірне відображення подій (господарських операцій)

у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Обраний метод оцінки активів без внесення змін в облікову політику змінюватись не може.

Не вважаються змінами в Обліковій політиці події або операції, що відрізняються за змістом від попередніх подій або операцій, або такі, що не відбувалися раніше.

2.2. Політика звітування

2.2.1. Звітний період фінансової звітності

Звітний період фінансової звітності.

Звітним періодом, за який формується річна фінансова звітність, вважається календарний рік, тобто період з 01 січня по 31 грудня.

Звітними періодами, за які формується проміжна фінансова звітність є:

- три місяці (з 1 січня по 31 березня)

- шість місяців (з 1 січня по 30 червня)

- дев'ять місяців (з 1 січня по 30 вересня)

2.2.2. Формат звітності та назви фінансових звітів

Фінансові звіти Групи надають інформацію про консолідований фінансовий стан, а саме: інформацію про економічні ресурси та зобов'язання. Фінансові звіти також надають інформацію про наслідки операцій та інших подій, що змінюють економічні ресурси та зобов'язання. Інформація обох типів надає корисний матеріал для рішень щодо наявності ресурсів Групи для операційної діяльності.

Фінансова звітність є структурованим відображенням фінансового стану та фінансових результатів діяльності Групи. Метою консолідованої фінансової звітності є надання інформації про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки Групи, яка є корисною для широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень. Консолідована фінансова звітність також демонструє результати того, як управлінський персонал Групи

розпоряджається ввіреними йому ресурсами. Для досягнення цієї мети фінансова звітність надає таку інформацію про Групу:

- а) активи;
- б) зобов'язання;
- в) власний капітал;
- г) доходи та витрати, у тому числі прибутки та збитки;
- д) грошові потоки.

Ця інформація, разом з іншою інформацією у примітках, допомагає користувачам консолідованої фінансової звітності спрогнозувати майбутні грошові потоки Групи і, зокрема, їхній час та вірогідність.

Фактично за всіх обставин Група досягає достовірного подання шляхом відповідності окремої фінансової звітності учасників Групи застосовним МСФЗ.

Перелік та назви форм консолідованої фінансової звітності НФГ «Саламандра» відповідають встановленим НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та форми Приміток, що розроблені з урахуванням вимог МСФЗ та Постанови НБУ №128.

Консолідована річна Фінансова звітність складається з наступних форм, визначених НП(С)БО 1:

- консолідований Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- консолідований Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід);
- консолідований Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом);
- консолідований Звіт про власний капітал;
- примітки до консолідованої фінансової звітності.

Група повинна представити свій консолідований баланс (звіт про фінансовий стан) в форматі, встановленому Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 №73. Цей формат вимагає, щоб:

- загальна сума страхових резервів, частина яких містить поточні зобов'язання, групувалась разом з довгостроковими зобов'язаннями;
- загальна сума відстрочених аквізційних витрат, які є оборотними активами, групувалась разом з необоротними активами;
- загальна сума частки перестраховика в страхових резервах, частина яких є необоротними активами, групувалась разом із оборотними активами.
- чисті страхові виплати включали в себе суму чистих виплат та частку перестраховика у виплатах;
- сума очікуваних кредитних збитків, розрахованих згідно МСФЗ 9, показувалась у складі інших операційних витрат або інших операційних доходів у разі зменшення суми очікуваних кредитних збитків;
- процентні доходи, що обчислені з використанням методу ставки ефективного відсотка та представлені у складі інших фінансових доходів.

Спеціальна звітність Групи складається відповідно до нормативно-правових актів НБУ.

2.2.3. Методи подання інформації у фінансових звітах

Активи та зобов'язання, доходи та витрати подаються в консолідованій фінансовій звітності розгорнуто.

Консолідований Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) передбачає подання витрат, визнаних у прибутку або збитку, за класифікацією, основою на методі «функції витрат» або «собівартості реалізації», згідно з яким витрати класифікують відповідно до їх функцій як частини собівартості чи, наприклад, витрат на збут або адміністративну діяльність.

В Примітках розкривається структура витрат за характером.

Представлення грошових потоків від операційної діяльності у Консолідованому Звіті про рух грошових коштів здійснюється із застосуванням прямого методу, згідно з яким розкривається інформація про основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових виплат грошових коштів. Інформація про основні види валових грошових надходжень та валових грошових виплат формується на підставі облікових записів учасників Групи.

2.3. Проб'єктні політики.

2.3.1. Облікові політики щодо страхових контрактів та зобов'язань.

2.3.1.1. Страхові контракти: Класифікація контрактів

Група укладає контракти, що передбачають передачу страхових ризиків або фінансових ризиків або обох видів ризиків. Група класифікує договори страхування як страхові та інвестиційні.

Інвестиційними контрактами є договори, які передають фінансові ризики без значного страхового ризику.

Страховий контракт - контракт, згідно з яким одна сторона (страховик) приймає значний страховий ризик іншої сторони (власника страхового поліса), погодившись надати компенсацію власникові страхового поліса, якщо визначена непевна майбутня подія (страховий випадок) негативно вплине на власника страхового поліса. Визначення страхового контракту ґрунтується на невизначену подію, для якої несприятливий вплив на власника страхового поліса є контрактною передумовою платежу.

Страховий ризик не є фінансовим ризиком. Фінансовий ризик - це ризик можливої майбутньої зміни одного або кількох визначених фінансових параметрів, таких як процентні ставки, ціни на фінансові інструменти, ціни на споживчі товари, валютний курс, індекс цін чи ставок, показник кредитного рейтингу чи індексу платоспроможності, тощо, або у

випадку зміни нефінансових параметрів - якщо така зміна не є характерною для сторони контракту. Страхові контракти можуть також покривати певний фінансовий ризик. Страховий ризик є суттєвим, якщо внаслідок страхового випадку у Групі може виникнути зобов'язання зі сплати суттєвих збитків. В якості загальної політики Група визнає значним ризиком потенційне зобов'язання по виплаті відшкодування у разі настання страхового випадку, що принаймні на 10% перевищує суму відшкодування, що підлягає виплаті у разі, якщо страховий випадок не відбудеться.

З моменту класифікації контракту як страхового, його класифікація залишається незмінною до припинення дії контракту або виконання всіх прав та зобов'язань. Контракти, згідно з якими передача страхового ризику до Групи від власника страхового поліса є несуттєвою, класифікуються як фінансові інструменти.

Група оцінює значимість страхового ризику за кожним окремим контрактом. Отже, страховий ризик може бути значним, навіть якщо ймовірність суттєвих збитків для всього портфеля контрактів є мінімальною. Така індивідуальна оцінка кожного окремого контракту полегшує класифікацію контракту як страхового контракту. Проте, якщо відомо, що відносно однорідний портфель невеликих договорів складається з контрактів, кожен з яких передає страховий ризик, то страховиків не треба вивчати кожен контракт з цього портфеля для виявлення незначної кількості непохідних контрактів, які передають незначний страховий ризик.

Контракт, який відповідає визначенню страхового контракту, залишається страховим контрактом доти, поки не припиняться всі права та зобов'язання (або поки не закінчиться термін дії).

Контракт перестраховування є різновидом страхового контракту.

2.3.1.2. Визнання та оцінка страхових контрактів

Група визнає всі активи, зобов'язання, доходи та витрати, які виникають від всіх страхових контрактів.

Група безпосередньо визнає та оцінює контрактні права (активи) та зобов'язання за страховими контрактами за справедливою вартістю та не відстрочує надходження і вибуття грошових потоків (метод нарахування). Оцінювання за справедливою вартістю здійснюється з урахуванням двох застережень: визнаючи брак операцій на ринку, Група використовує припущення та інформацію, характерні саме для Групи, якщо ринкову інформацію не можна отримати, не зазнавши неприйнятних витрат та не доклавши надмірних зусиль; якщо немає ринкових свідчень протилежного, очікувана справедлива вартість страхового зобов'язання не повинна бути меншою (але може бути більшою) за ціну, яку Група встановила б за прийняття нових контрактів з подібними контрактними умовами та рештою строку погашення від нових власників страхових полісів. Група не підписує страховий контракт та не визнає чистого прибутку, якщо тільки не має таких ринкових свідчень.

Деякі страхові контракти Групи можуть містити компонент депозиту, але здійснити розділення та оцінити і визнати усі можливі зобов'язання та права є неможливим.

Група отримує доходи від реалізації послуг зі страхування, окрім страхування життя. Договори страхування (страхові контракти) набирають чинності у момент їх підписання, якщо інше не обумовлене в договорі (контракті). Дохід визнається, якщо існує упевненість, що Група отримає страхову премію від проведення операцій страхування (або перестраховування).

2.3.1.3. Премії

Валова сума страхових премій за укладеними договорами страхування являє собою премії визнані на підставі виникнення відповідальності Групи згідно графіку платежів, зазначеному у договорі страхування, крім випадків, коли розірвання договору за будь-якої причини є неможливим. Премії за такими договорами визнаються на контрактній основі. Премії визнаються з урахуванням комісій, належних до сплати посередникам, і з урахуванням податків на прибуток на основі премій. Премії за укладеними договорами страхування включають коригування оцінок премій, отриманих за договорами страхування, укладеними у попередні роки. Зароблена частка отриманих премій визнається у складі доходу від дати переходу ризику, протягом періоду покриття збитків, з урахуванням характеру ризиків, передбачених договорами. Премії за укладеними договорами вихідного перестраховування визнаються як витрати з урахуванням характеру отриманих послуг з перестраховування. Частка премій за укладеними договорами вихідного перестраховування, не визнаних як витрати, обліковується як попередня оплата.

В доході від надання послуг відображається зароблена премія звітного періоду за діючими договорами страхування, як розрахункова величина, а саме: сума страхових премій за договорами, які вступили в дію в звітному періоді, мінус повернення за договорами, які були розірвані в звітному періоді, мінус страхові платежі, що були передані в перестраховування та результат (+/-) від зміни резервів незароблених премій та РНЗП перестраховиків.

2.3.1.4. Дострокове припинення дії договорів страхування

Дію договору страхування може бути достроково припинено за вимогою страхувальника або страховика, якщо це передбачено умовами договору страхування та якщо існують об'єктивні ознаки того, що страхувальник не бажає або не може продовжувати сплачувати страхові премії. Таким чином, дострокове припинення дії страхових полісів стосується переважно тих полісів, умовами яких передбачена сплата страхових премій на основі графіку платежів. У разі дострокового припинення дії договору страхування, за вимогою страхувальника страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування.

Валова сума страхових премій відображається за вирахуванням повернених премій достроково припинених договорів страхування.

2.3.1.5. Технічні резерви Групи

Страхові резерви утворюються з метою забезпечення майбутніх виплат страхового відшкодування залежно від видів страхування (перестраховування) на підставі обліку договорів і вимог страхувальників щодо виплати страхової суми або страхового відшкодування за видами страхування.

Формування та облік технічних резервів та частки перестраховників в них здійснюється відповідно до статті 31 Закону України «Про страхування», «Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя», затвердженої Розпорядженням Державної комісії з регулювання фінансових послуг України № 3104 від 17.12.2004 року, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 10.01.2005р. за № 19/10299 (із змінами) (Методика № 3104) та згідно затвердженої «Внутрішньої політики формування технічних резервів» страхової компанії – члена Групи.

Для відображення зобов'язань за договорами страхування в Групі формуються страхові резерви за видами страхування:

- резерв незароблених премій,
- резерв заявлених, але не виплачених (не врегульованих) збитків,
- резерв збитків, які виникли, але не заявлені.

2.3.1.5.1. Резерв незароблених премій

Резерв незароблених премій становить частку валової суми премій за страховими контрактами, що, як очікується, буде зароблена у наступному фінансовому році чи у подальших роках, і розраховується для кожного окремого контракту пропорційно строку контракту, розрахованому по днях.

Розрахунок резерву незароблених премій здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства з урахуванням наступних принципів.

Резерв незароблених премій (unearned premium reserve - UPR) включає частки від сум надходжень страхових платежів (страхових премій, страхових внесків), що відповідає страховим ризикам, які не минули на звітну дату.

Розрахунок розміру резерву незароблених премій здійснюється за кожним видом страхування окремо. Загальний розмір резерву незароблених премій дорівнює сумі розмірів резервів незароблених премій, розрахованих окремо за кожним видом страхування.

Група формує резерв незароблених премій методом «1/365» відповідно до пункту 5 розділу III «Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя», затвердженої Розпорядженням Держфінпослуг від 17.12.2004р. № 3104 (із змінами). Розрахунок здійснюється повністю в порядку, передбаченому відповідним пунктом Методики.

Незароблена страхова премія, яка розраховується методом "1/365" ("pro rata temporis"), визначається за кожним договором як добуток надходжень (нарахованих до отримання згідно з умовами договору або законодавства) сум страхових платежів та результату, отриманого від ділення строку страхового покриття, який ще не минув на дату розрахунку (у днях), на весь строк страхового покриття (у днях)

2.3.1.5.2. Резерв заявлених, але не виплачених збитків (P33)

Чиста сума понесених збитків являє собою збитки, сплачені протягом фінансового року з урахуванням змін резерву невиплачених збитків (резерву збитків). Резерв збитків являє собою сукупну суму оцінки Групою всіх витрат на відшкодування збитків, понесених, але не сплачених на будь-яку звітну дату, включаючи як заявлені, так і незаявлені збитки. Резерв збитків складається з резерву заявлених, але не виплачених збитків, (P33) і резерву понесених, але не заявлених збитків, (P3N3). Резерви невиплачених збитків не дисконтуються.

Резерв заявлених, але не виплачених збитків (reported but not settled claims reserve - RBNS) включає зарезервовані несплачені страхові відшкодування за відомими вимогами страхувальників. Оцінка резерву - обсягу зобов'язань Групи для здійснення страхових виплат (страхового відшкодування) здійснюється за заявленими вимогами, включаючи витрати на врегулювання збитків, які не врегульовано або врегульовано не в повному обсязі на дату розрахунку та які виникли у зв'язку з подіями, що мали ознаки страхових випадків, що мали місце в розрахунковому або попередніх періодах, та про факт настання яких повідомлено відповідно до вимог законодавства України та/або умов договору і з яких не прийнято рішення щодо виплати або відмови у виплаті.

Резерв створюється з моменту отримання інформації про страхові випадки із застрахованими об'єктами. Розмір резерву заявлених, але не виплачених збитків, Група визначає за кожним видом страхування. При цьому порядок визнання вимоги за договором, що надійшла Групі, такою, що є заявленою вимогою, визначається відповідно до умов відповідних договорів на підставі телефонного, електронного, письмового звернення з приводу події, яка має ознаки страхового випадку, залежно від сум фактично зазначених або очікуваних страхувальниками (та/або іншими особами, визначеними законодавством або договором страхування) збитків (шкоди) у результаті настання події, що має ознаки страхового випадку.

Оцінка величини резерву збитків визначається у залежності від сум фактичних або очікуваних страхувальниками збитків у результаті настання страхового випадку. Якщо розмір збитку неможливо визначити, для розрахунку використовують максимально можливу величину збитку, яка не перевищує страхової суми за договором.

Розмір резерву заявлених, але не виплачених збитків, за видом страхування Група визначає за кожною неврегульованою або врегульованою не в повному обсязі вимогою на основі інформації, отриманої Групою в ході розслідування страхових випадків після звітної дати.

Розмір витрат на врегулювання збитків, включених до резерву заявлених, але не виплачених збитків, обчислюється на підставі документів, що підтверджують такі витрати, або середньостатистичних показників витрат на врегулювання збитків, але не може бути менший ніж 3 відсотки від суми не врегульованих збитків на дату розрахунку. У разі відсутності або недостатності наявних даних для такого розрахунку розмір витрат на врегулювання збитків становить 3 відсотки від суми не врегульованих збитків на дату розрахунку.

Величина резерву заявлених, але не виплачених збитків відповідає сумі не врегульованих або врегульованих не в повному обсязі вимог у розрахунковому періоді, зменшеній на суму врегульованих збитків у розрахунковому періоді та збільшеній на суму не врегульованих збитків на початок розрахункового періоду за попередні періоди та витрат на врегулювання збитків.

Розмір резерву заявлених, але не виплачених збитків, визначається як сума резервів заявлених, але не виплачених збитків, розрахованих за всіма видами страхування.

В обліковій системі відображається сума актуального резерву заявлених, але не виплачених збитків.

Якщо резерв збитків збільшується проти попередньої звітної дати, то різниця (приріст) відноситься до витрат Групи. У разі зменшення цього резерву, різниця відноситься на збільшення доходів Групи. Коригування сум резервів на покриття збитків, створених у попередні роки, відображаються у консолідованій фінансовій звітності за період, в якому проводяться такі коригування, і розкриваються окремо, якщо вони є суттєвими.

2.3.1.5.3. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені (РЗНЗ)

Резерв збитків, які виникли але не заявлені (incurred but not reported claims reserve - IBNR), створюється для здійснення страхових виплат, що виникли у зв'язку зі страховими випадками у звітному та попередніх періодах, про факт настання яких Групі не було заявлено на звітну дату.

Залежно від виду страхування розрахунок резерву збитків, які виникли, але не заявлені, здійснюється із застосуванням актуарних методів або методом фіксованого відсотка.

У разі застосування методу фіксованого відсотка резерв збитків, які виникли, але не заявлені, визначається у розмірі 10% від заробленої страхової премії з попередніх чотирьох кварталів, які передують звітній даті. Зароблена страхова премія визначається збільшенням суми надходжень страхових премій протягом розрахункового періоду (за вирахуванням частки перестраховника) на суму незаробленої премії на початок розрахункового періоду (за вирахуванням частки перестраховника) і зменшенням отриманого результату на суму незаробленої премії на кінець розрахункового періоду (за вирахуванням частки перестраховника).

Розрахунок резерву збитків, які виникли, але не заявлені (incurred but not reported claims reserve - IBNR) здійснюється наступними актуарними методами:

Метод Борнхуеттера-Фергюсона;

Метод лінійної комбінації актуарних методів:

методу модифікації ланцюгового методу та методу модифікації методу Борнхуеттера-Фергюсона;

методу модифікації ланцюгового методу та методу модифікації методу Кейп-Код;

методу модифікації методу Борнхуеттера-Фергюсона та методу модифікації методу Кейп-Код.

Модифікацією актуарного методу є розрахунок резерву збитків, які виникли, але не заявлені, одним з двох зазначених методів, з можливим врахуванням:

впливу інфляції (при свідченнях про зростання розміру середнього збитку);

виявленого тренду у певному факторі розвитку (при свідченнях про зміни в середніх строках врегулювання збитків);

виявленого відхилення певного індивідуального фактору розвитку (для окремого періоду виникнення та сплати збитку) від середнього рівню (що може бути спричинено одиничними нетиповими великими виплатами);

зміни збитковості;

іншими факторами, що призводять до тренду в розвитку та розмірах збитків.

До обраних Групою актуарних методів належить ланцюговий метод (Chain Ladder).

Резерв збитків оцінюється актуаріями Групи окремо за кожним видом страхування з урахуванням припущень, що ґрунтуються на даних про збитки минулих років, а також досвіду у сфері врегулювання збитків. Методи визначення таких оцінок та створення відповідних резервів постійно переглядаються і оновлюються. РЗНЗ визначається як різниця між загальною сумою не виплачених збитків, визначеною актуаріями, як зазначено вище, та сумою РЗЗ.

Резерв збитків, які виникли, але не заявлені, розраховується станом на звітну дату та не змінюється до наступної звітної дати.

Резерв збитків, які виникли, але не заявлені формується та відображається в системі бухгалтерського обліку станом на кожну звітну дату.

Якщо резерв збитків збільшується проти попередньої дати, то різниця (приріст) відноситься до витрат Групи. У разі зменшення цього резерву різниця відноситься на збільшення доходів Групи. Коригування сум резервів на покриття збитків, створених у попередні роки, відображаються у консолідованій фінансовій звітності за період, в якому проводяться такі коригування, і розкриваються окремо, якщо вони є суттєвими.

2.3.1.6. Відстрочені аквізиційні витрати (DAC)

Відстрочені аквізиційні витрати (deferred acquisition costs - DAC) - обсяг аквізиційних витрат, що мали місце протягом поточного та/або попередніх розрахункових періодів, але які належать до доходів наступних розрахункових

періодів та визнаються у витратах одночасно з визнанням відповідної заробленої страхової премії протягом строку дії договору страхування/перестрахування.

Визнання відстрочених аквізційних витрат припиняється коли договір завершує дію або відбувається його розторгнення.

Група не формує відстрочені аквізційні витрати.

2.3.1.7. Перестрахування

Контрактами, укладеними Групою з перестраховиками, по яким Групі компенсуються збитки за одним або кількома договорами, укладеними Групою, і які відповідають вимогам класифікації для договорів страхування, визнаються як договори перестрахування.

Контракти, які не відповідають цим вимогам класифікації визнаються як фінансові активи. Договори страхування, укладені Групою відповідно до якого іншою стороною договору є інший страховик (внутрішнє перестрахування) включаються до договорів страхування.

Група укладає договори перестрахування в ході звичайної діяльності з метою обмеження потенційного чистого збитку шляхом часткової передачі ризику перестраховикам. Договори перестрахування не звільняють Групу від її прямих зобов'язань перед страхувальниками.

Премії, відступлені перестраховикам та отримані від перестраховиків, представлені у прибутку або збитку та у звіті про фінансовий стан на валовій основі.

Комісійний дохід від перестраховиків - це комісійні, які підлягають сплаті перестраховиком цеденту (первинному страховику) за договорами перестрахування у формі компенсації за передачу частини страхових операцій перестраховику та покриття аквізційних витрат цедента. Цей комісійний дохід може включати так звані передатні комісійні, що являють собою одноразовий платіж страховику для компенсації його витрат на розширення та ведення страхової діяльності (агентські комісійні, винагорода за обробку документації тощо), та умовні комісійні (прибуткові комісійні), що являють собою суму до сплати цеденту крім звичайних передатних комісійних, яка дорівнює попередньо визначеній частці чистого прибутку перестраховика у відсотках (після вирахування накладних витрат перестраховика), отриманого за відповідним договором перестрахування.

Виплати, на які Група має право відповідно до договорів перестрахування, включають залишки заборгованості перестраховиків за відступленими зобов'язаннями зі страхування, і визнаються активами перестрахування.

Ці активи складаються з вимог до перестраховиків (дебіторської заборгованості), які залежать від очікуваних вимог та винагород, що випливають з пов'язаних перестрахованих договорів страхування. Тільки права за контрактами, що призводять до передачі суттєвої частини страхового ризику, обліковуються як активи з перестрахування.

Суми, що відшкодовуються перестраховиками, або винні перестраховикам, оцінюються у спосіб, що узгоджується з оцінкою резерву збитків, пов'язаного з полісом, що був перестрахований, послідовно із визначенням сум, пов'язаних з перестрахованими договорами страхування і відповідно до умов кожного договору перестрахування.

Премії за договорами вхідного перестрахування визнаються як дохід та обліковуються так, наче перестрахування є прямим страхуванням, з урахуванням класифікації продуктів з перестрахування.

Зобов'язання за перестрахуванням - це насамперед кредиторська заборгованість за преміями за договорами перестрахування, яка визнається як витрати у періоді зарахування.

Методи визначення розміру прав вимоги до перестраховиків

Розмір прав вимоги до перестраховика визначається:

- У резерві незароблених премій тим самим методом, що і формування власне резервів незароблених премій.
- У резерві заявлених, але не виплачених збитків тим самим методом, що і формування власне резервів заявлених, але не виплачених збитків, при цьому формування здійснюється за кожною відомою вимогою страхувальників (та/або іншими особами, визначеними законодавством або договором страхування) повністю відповідно до умов договору перестрахування, що може покривати такі збитки, та розміру резерву заявлених збитків.
- У Резерві збитків, які виникли, але не заявлені може формуватися у разі суттєвості і розраховується тим самим методом, що і формування власне резервів заявлених, але не виплачених збитків.
- В інших видах резервів не формується.

Зменшення корисності активів перестрахування

Оцінка активів перестрахування здійснюється Групою окремо. Якщо корисність активу перестрахування цедента зменшилась, цедент відповідним чином зменшує його балансову вартість та визнає такий збиток від зменшення корисності у прибутку або збитку. Корисність активу перестрахування зменшується, якщо і тільки якщо: є об'єктивне свідчення того, що внаслідок події, яка відбулася після первісного визнання активу перестрахування, цедент може не отримати всі суми, які повинні йому сплачуватися за умовами контракту; та вплив такої події на суми, які отримає цедент від перестраховика, можна достовірно оцінити.

Група оцінює свої активи перестрахування на знецінення на щоквартальній основі. Якщо існують об'єктивні докази того, що активи перестрахування знецінені, Група зменшує балансову вартість активів перестрахування до суми очікуваного відшкодування, і визнає збиток від знецінення у звіті про прибутки і збитки. Група збирає об'єктивні свідчення того, що активи перестрахування знецінені, використовуючи ті ж процедури, що прийняті для фінансових активів, відображених за амортизованою собівартістю. Збиток від знецінення розраховується за тим же методом, що використовується для фінансових активів.

2.3.1.8. Оцінка страхових зобов'язань

Оцінка страхових зобов'язань здійснюється Групою без дисконтування та з достатньою обачністю.

Група не визнає як зобов'язання будь-які резерви щодо ймовірних майбутніх страхових виплат, якщо такі страхові виплати виникають за страховими контрактами, які не існують на кінець звітного періоду (такі як резерв коливань збитковості).

Група здійснює послідовну переоцінку визначених страхових зобов'язань у кожному періоді, вилучає страхове зобов'язання (або частину страхового зобов'язання) зі свого звіту про фінансовий стан, якщо і тільки якщо воно припиняється – тобто, коли передбачене контрактом зобов'язання виконується, скасовується або закінчується термін його дії.

Група не проводить згортання активів перестраховування проти відповідних страхових зобов'язань; або доходів або витрат за договорами перестраховування проти витрат або доходів за відповідними страховими контрактами та слідкує за тим, чи не зменшилась корисність його активів перестраховування.

Згідно з вимогами пункту 15 МСФЗ 4 «Страхові контракти» Група на кожен звітну дату оцінює адекватність своїх страхових зобов'язань, використовуючи для цього поточні оцінки майбутніх рухів грошових коштів за страховими контрактами. Якщо ця оцінка показує, що балансова вартість його страхових зобов'язань та відповідних нематеріальних активів, є неадекватною в контексті розрахункових показників майбутніх рухів грошових коштів, нестача повністю визнається у звіті про прибутки та збитки.

Адекватність резервів аналізується окремо для кожного виду страхування. Для оцінки адекватності резервів незароблених премій (LAT тест) використовуються загальноприйняті актуарні методи, методи математичного моделювання комбінованої збитковості, теорії випадкових процесів, методи теорії ймовірностей та математичної статистики. При цьому вибір допустимих методів здійснюється із врахуванням емпіричних вимог до мінімального обсягу даних щодо страхових виплат, необхідних для застосування тих чи інших технік, зокрема ланцюгового методу.

Перевірка адекватності зобов'язань щодо сформованих страховиком страхових резервів проведена шляхом порівняння сформованих страховиком резервів на звітну дату із побудованою актуарною моделлю майбутніх грошових потоків страховика за діючим на звітну дату портфелем договорів страхування. При побудові моделі майбутніх витрат враховується їх розподіл щодо діючих на звітну дату та укладених нових договорів страхування.

Зокрема, проводиться моделювання динаміки майбутніх страхових виплат за договорами страхування, майбутніх витрат на врегулювання збитків, доходів від реалізації регресних вимог, відстрочених аквізційних витрат. У випадках недостатнього обсягу репрезентативних історичних даних здійснюється моделювання та статистичне тестування наявних припущень.

При побудові оцінок використані загальноприйняті актуарні методи, застосовуються техніки математичного моделювання, теорії ймовірностей та математичної статистики, ризик-менеджменту, теорії випадкових процесів. Оцінки майбутніх витрат будуються на основі ретроспективного аналізу даних попередніх періодів.

Для оцінювання адекватності резервів збитків (що виникли, але незаявлені та збитків, що заявлені, але не врегульовані) використовуються актуарні методи оцінювання резервів збитків, що базуються на аналізі трикутників розвитку страхових виплат (ланцюговий метод).

Ці актуарні розрахунки для страховиків (членів Групи) проводить актуарій Зубченко В.П. (Свідчення про відповідність кваліфікаційним вимогам до осіб, які можуть займатися актуарними розрахунками № 01-027 від 24.10.2017р.)

2.3.2. Облікові політики щодо фінансових інструментів

2.3.2.1. Визнання та оцінка фінансових інструментів

Група визнає фінансовий актив або фінансове зобов'язання у балансі відповідно до МСФЗ, коли і тільки коли воно стає стороною контрактних положень щодо фінансового інструмента. Операції з придбання або продажу фінансових інструментів визнаються із застосуванням обліку за датою розрахунку.

За строком погашення активів або виконання зобов'язань фінансові активи та фінансові зобов'язання поділяються на поточні - зі строком погашення активів та виконання зобов'язань до 12 місяців, та не поточні (довгострокові) - зі строком погашення активів або виконання зобов'язань більше 12 місяців.

За виключенням дебіторської заборгованості страхувальників та торгівельної дебіторської заборгованості, яка не містить значного компоненту фінансування, або по відношенню до якої Група застосувала спрощення практичного характеру, Група первісно оцінює фінансовий актив або фінансове зобов'язання за його справедливою вартістю плюс або мінус (у випадку фінансового активу або фінансового зобов'язання, що не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток) *витрати на операцію*, що можуть бути безпосередньо віднесені на придбання або випуск фінансового активу або фінансового зобов'язання.

Витрати на операцію - це притаманні витрати, що безпосередньо пов'язані із придбанням, випуском або вибуттям фінансового інструмента. Притаманні витрати - це витрати, що не були б понесені, якби операція не здійснювалась. Витрати на операцію включають виплати та комісійні, сплачені агентам (у тому числі працівникам, які виступають у якості торгових агентів), консультантам, брокерам та дилерам; збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки та збори, що стягуються при перереєстрації права власності. Витрати на операцію не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

Справедлива вартість - це ринкова оцінка, а не оцінка з урахуванням специфіки суб'єкта господарювання. Для деяких активів та зобов'язань може бути ринкова інформація або ринкові операції, інформація про які є відкритою. Для інших активів та зобов'язань може не бути ринкової інформації або ринкових операцій, інформація про які є відкритою.

Проте мета оцінки справедливої вартості в обох випадках однакова - визначити ціну, за якою відбувалася б звичайна операція продажу активу чи передачі зобов'язання між учасниками ринку на дату оцінки на основному ринку, або, за його відсутності, на найбільш вигідному ринку, на який у Групі є доступ на цю дату, за нинішніх ринкових умов (тобто, вихідну ціну на дату оцінки з точки зору учасника ринку, який утримує актив або має зобов'язання).

Справедлива вартість зобов'язання відображає ризик неплатоспроможності.

Якщо можливо, Група оцінює справедливую вартість інструмента, використовуючи котирування для такого інструмента на активному ринку. Ринок вважається активним, якщо операції за активом або зобов'язанням здійснюються з належною частотою та в достатньому обсязі для забезпечення інформацією щодо цін котирування на регулярній основі.

У випадках, коли справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, визнаних в звіті про фінансовий стан, не може бути визначена на підставі котирувань на активних ринках, вона визначається з використанням моделей оцінки, які максимально використовують релевантні відкриті вхідні дані, та мінімізують використання закритих вхідних даних, включаючи модель дисконтування грошових потоків. Вибраний метод оцінки включає всі фактори, які учасники ринку взяли б до уваги за даних обставин.

В якості вхідних даних для цих моделей по можливості використовується інформація з ринків, що спостерігаються, проте в тих випадках, коли це практично неможливо здійснити, для встановлення справедливої вартості необхідна певна частка судження. Судження включають облік таких вхідних даних, як ризик ліквідності, кредитний ризик і волатильність. Зміни в припущеннях щодо цих факторів можуть вплинути на справедливую вартість фінансових інструментів, відображену у фінансовій звітності.

Найкращим доказом справедливої вартості фінансового інструмента на момент первісного визнання є зазвичай ціна транзакції, тобто справедлива вартість наданої або отриманої винагороди. Якщо Група визначає, що справедлива вартість фінансового інструмента при первісному визнанні відрізняється від ціни операції і справедлива вартість не підтверджується ані котирувальною ціною активу чи зобов'язання, що можуть бути ідентифіковані, на активному ринку, ані методом оцінки вартості, який застосовує тільки відкриті ринкові дані, такий фінансовий інструмент спочатку оцінюється за справедливою вартістю, скоригованою для відстрочення різниці між справедливою вартістю при початковому визнанні та ціною операції. Після цього зазначена різниця визнається у прибутку або збитку на основі належного принципу протягом строку дії інструмента, але не пізніше моменту, коли оцінка вартості повністю підтверджується відкритими ринковими даними або коли операція закривається.

Фінансові активи при первісному визнанні класифікуються як такі, що в подальшому оцінюються за амортизованою собівартістю за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (ІСД) і за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку за період.

Група класифікує фінансові активи як такі, що оцінюються у подальшому або за амортизованою собівартістю, або за справедливою вартістю на основі обох таких чинників:

- а) моделі бізнесу Групи для управління фінансовими активами; та
- б) характеристик контрактних грошових потоків фінансового активу.

Група визнає для цілей подальшої оцінки такі категорії фінансових активів:

- 1) Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою собівартістю (боргові інструменти);
- 2) Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід з наступною рекласифікацією накопичених прибутків та збитків (боргові інструменти);
- 3) Фінансові активи, класифіковані на розсуд Групи як оцінювані за справедливою вартістю через інший сукупний дохід без наступної рекласифікації накопичених прибутків та збитків при припиненні визнання (інструменти капіталу);
- 4) Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Фінансові активи класифікуються і оцінюються за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід лише в тому разі, коли договірні умови цього активу забезпечують отримання грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу та відсотків на непогашену частину основної суми боргу. Така оцінка здійснюється Групою на рівні кожного фінансового інструмента і має назву SPPI-тесту.

Для цілей даної оцінки «основна сума» визначається як справедлива вартість фінансового активу при його первісному визнанні. «Проценти» визначаються як відшкодування за вартість грошей у часі, за кредитний ризик щодо основної суми, що залишається непогашеною протягом певного періоду часу, та за інші основні ризики і витрати, пов'язані з кредитуванням (наприклад, ризик ліквідності та адміністративні витрати), а також маржу прибутку.

При оцінці того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатами основної суми і процентів на непогашену частину основної суми («критерій SPPI»), Група аналізує договірні умови фінансового інструмента. Сюди входить оцінка того, чи містить фінансовий актив яку-небудь договірну умову, яка може змінити терміни або суму передбачених договором грошових потоків так, що фінансовий актив не буде відповідати аналізованій вимозі. При проведенні оцінки Група аналізує:

- умовні події, які могли б змінити суму або строки грошових потоків;
- умови, що мають ефект важеля (левередж);
- умови про дострокове погашення та пролонгацію терміну дії фінансового інструмента;
- умови, які обмежують вимоги Групи грошовими потоками від обумовлених активів - наприклад, фінансові активи без права регресу; та
- умови, які викликають зміни у відшкодуванні за вартість грошей у часі - наприклад, періодичний

перегляд ставок відсотка.

При первісному визнанні Група може на власний розсуд класифікувати, без права подальшої перекласифікації, фінансовий актив, який відповідає критеріям для оцінки за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, як оцінований за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо це дозволить усунути або значно зменшити облікову невідповідність, яка виникла б в іншому випадку.

Класифікація фінансових активів після первісного визнання не змінюється, крім як у періоді, наступному за тим, в якому Група змінює свою бізнес-модель з управління фінансовими активами.

Бізнес-модель, що застосовується Групою для керування фінансовими активами, описує спосіб, яким Група керує своїми фінансовими активами з метою генерування грошових потоків. Бізнес-модель визначає, чи будуть грошові потоки наслідком отримання передбачених договором грошових потоків, продажу фінансових активів, або того і іншого.

Група здійснює оцінку мети бізнес-моделі, в рамках якої утримується актив, на рівні портфеля фінансових інструментів, оскільки це найкращим чином відображає спосіб управління бізнесом і надання інформації управлінського персоналу. При цьому Групою враховується така інформація:

- політики і цілі, встановлені для управління портфелем, а також реалізація зазначених політик на практиці. Зокрема, чи орієнтована стратегія управлінського персоналу на отримання процентного доходу, передбаченого договором, підтримку певної структури ставок відсотка, забезпечення відповідності термінів погашення фінансових активів строкам погашення фінансових зобов'язань, що використовуються для фінансування цих активів, або реалізацію грошових потоків шляхом продажу активів;
- яким чином оцінюється результативність портфеля і яким чином ця інформація повідомляється управлінському персоналу Групи;
- ризики, які впливають на результативність бізнес-моделі (і фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі), і яким чином здійснюється управління цими ризиками;
- яким чином винагороджуються менеджери, що здійснюють керівництво бізнесом - наприклад, чи залежить ця винагорода від справедливої вартості активів, якими вони управляють, або від отриманих ними від активів грошових потоків, передбачених договором; та
- частота, обсяг і терміни продажів в минулих періодах, причини таких продажів, а також очікування щодо майбутнього рівня продажів. Однак інформація про рівні продажів розглядається не ізольовано, а в рамках єдиного цілісного аналізу того, яким чином досягається заявлена Групою мета управління фінансовими активами і як реалізуються грошові потоки.

Фінансові активи, які утримуються для торгових операцій і управління якими здійснюється та результативність яких оцінюється на основі справедливої вартості, будуть оцінюватися за справедливою вартістю через прибуток або збиток, оскільки вони не утримуються ані з метою отримання передбачених договором грошових потоків, ані з метою як отримання передбачених договором грошових потоків, так і продажу фінансових активів.

Група призначає довгострокові стратегічні фінансові інвестиції в інструменти капіталу інших емітентів як оціновані за справедливою вартістю через інший сукупний дохід без наступної рекласифікації накопичених прибутків та збитків при припиненні визнання.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою собівартістю, якщо він придбається з метою одержання договірних грошових потоків і договірні умови фінансового активу генерують грошові потоки, котрі є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми. Основна сума - це справедлива вартість фінансового активу при первісному визнанні. Відсотки складаються з компенсації за часову вартість грошей за основною сумою протягом певного періоду. Аналіз того, чи є передбачені договором грошові потоки за борговими інструментами виключно платежами за рахунок основної суми боргу і відсотків, здійснювався на основі фактів і обставин, що існували на момент первісного визнання цих активів.

Фінансові інвестиції, які є борговими інструментами (облігації, векселі), торгова та інша дебіторська заборгованість, видані позики, оцінюються після первісного визнання за амортизованою собівартістю за методом ефективного відсотка, і до них застосовуються вимоги щодо знецінення.

Група визнає резерв під збитки для очікуваних кредитних збитків за фінансовим активом, який обліковується за амортизованою собівартістю.

Всі операції з придбання чи продажу фінансових активів, що вимагають поставки у визначений термін, що встановлюється законодавством або правилами, що визнані на визначених ринках (торгівля на звичайних умовах), визнаються на дату укладання угоди, тобто на дату, коли Група бере на себе зобов'язання придбати або продати актив.

Група припиняє визнавати фінансові активи, коли (а) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність, або (б) Група передала права на отримання грошових потоків від фінансових активів або уклала угоду про передачу, і при цьому (i) також передала в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (ii) Група не передала та не залишила в основному всі ризики та вигоди володіння, але припинила здійснювати контроль. Контроль вважається збереженням, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив не пов'язаній стороні без внесення додаткових обмежень на перепродаж.

Будь-які частки участі у переданому фінансовому активі, що виникли або залишились у Групі, визнаються як окремий актив або зобов'язання.

При припиненні визнання фінансового активу (чи балансовою вартістю, віднесеною на частину активу, визнання якого було припинене), крім інструментів капіталу, що класифіковані на розсуд Групи як оціновані за справедливою вартістю через інший сукупний дохід без наступної рекласифікації накопичених прибутків та збитків при

припиненні визнання, повна різниця між:

а) балансовою вартістю (оціненою на дату припинення визнання) та

б) отриманою компенсацією (включаючи будь-який новий отриманий актив мінус будь-яке нове взятє зобов'язання) визнається у прибутку або збитку.

Будь-яка накопичена сума прибутку/збитку, визнана у складі іншого сукупного доходу, за дольовими інвестиційними цінними паперами, класифікованими на розсуд Групи в категорію оцінки за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, не підлягає перекласифікації в чистий прибуток або збиток при припиненні визнання таких цінних паперів.

Припинення визнання фінансових зобов'язань відбувається тоді, коли зазначені у договорі зобов'язання Групи здійснені, анульовані, або коли строк їх дії закінчився.

Облікова політика щодо подальшої оцінки фінансових інструментів розкривається нижче у відповідних розділах цих Приміток.

Оцінка боргових цінних паперів

Боргові цінні папери визнаються у звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли Група стає стороною контрактних положень щодо цих інструментів. Первісна оцінка боргових цінних паперів як фінансових активів здійснюється за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, у ході якої був отриманий актив. Проте, якщо існують свідчення, що ціна операції (придбання) не відповідає справедливій вартості боргових цінних паперів, які придбаваються, визнається прибуток (збиток) при первісному визнанні. Борговий цінний папір повинен бути нескасовно призначений як такий, що оцінюється за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку, якщо таке призначення усуває або значно зменшує невідповідність оцінки чи визнання, яку інколи називають «неузгодженістю обліків», що інакше виникне внаслідок оцінювання активів або зобов'язань чи визнання прибутків або збитків за ними на різних підставах.

Витрати на придбання боргових цінних паперів, що оцінюються в подальшому за справедливою вартістю, не включаються до їх первісної вартості при визнанні і визнаються витратами періоду. Подальша оцінка боргових цінних паперів здійснюється за справедливою вартістю. Ринкова вартість належних Групі боргових цінних паперів оцінюється за офіційним біржовим курсом організатора торгів на дату оцінки. Якщо боргові цінні папери мають обіг більш як на одному організаторі торгівлі, під час розрахунку вартості активів такі інструменти оцінюються за курсом на основному ринку для цього боргового цінного паперу або, за відсутності основного ринку, на найсприятливішому ринку для нього. За умови відсутності свідчень на користь протилежного положення ринок, на якому Група зазвичай здійснює операцію продажу активу, приймається за основний або, за відсутності основного ринку, за найсприятливіший ринок.

Ринкова вартість боргових цінних паперів, що не мають обігу на організованому ринку або щодо яких організатори торгів не встановили біржовий курс, оцінюється на підставі інформації про котирування аналогічних боргових цінних паперів. Аналогічними вважаються цінні папери, які, як мінімум, мають такий самий кредитний рейтинг. Якщо спостерігається відхилення параметрів аналогічних боргових цінних паперів від параметрів цінного паперу, що оцінюється, проводяться коригування, які враховують ці відмінності. У разі зміни справедливої вартості боргових цінних паперів, що мають місце на звітну дату, такі зміни визнаються у прибутку (збитку) звітнього періоду.

Борговий інструмент оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід тільки у випадку, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікується, на розсуд Групи за справедливою вартістю через прибутки/збитки для усунення або значного зменшення облікової невідповідності:

- актив утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів, і
- договірні умови фінансового активу передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів на непогашену частину основної суми.

За борговими фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за винятком таких статей, які визнаються у прибутку чи збитку так само, як і за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою собівартістю:

- процентних доходів, розрахованих з використанням методу ефективного відсотка;
- очікуваних кредитних збитків (ОКЗ) і сторно збитків від зменшення корисності;
- прибутків та збитків від курсових різниць.

Ці активи у подальшому оцінюються за справедливою вартістю. Процентний дохід, розрахований з використанням методу ефективного відсотка, прибутки та збитки від курсових різниць та зменшення корисності визнаються в прибутку або збитку. Інші чисті прибутки та збитки визнаються в іншому сукупному доході.

При припиненні визнання боргового фінансового активу, що оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, прибутки або збитки, накопичені в складі іншого сукупного доходу, перекласифікуються зі складу власного капіталу в категорію прибутку або збитку за період.

Оцінка акцій

Справедлива вартість акцій, які внесені до біржового списку, оцінюється за біржовим курсом організатора торгівлі. Якщо акції мають обіг більш як на одному організаторі торгівлі, при розрахунку вартості активів такі інструменти оцінюються за курсом на основному ринку для цього активу або, за відсутності основного ринку, на найсприятливішому ринку для нього. За відсутності свідчень на користь протилежного, ринок, на якому Група зазвичай здійснює операцію продажу активу, приймається за основний ринок або, за відсутності основного ринку, за найсприятливіший ринок.

При оцінці справедливої вартості акцій застосовуються методи оцінки вартості, які відповідають обставинам, та для яких є достатньо даних, щоб оцінити справедливу вартість, максимізуючи використання доречних відкритих даних та мінімізуючи використання закритих вхідних даних.

Якщо є підстави вважати, що балансова вартість суттєво відрізняється від справедливої, Група визначає справедливу вартість акцій за допомогою інших методів оцінки. Відхилення можуть бути зумовлені значними змінами у фінансовому стані емітента та/або змінами кон'юнктури ринків, на яких емітент здійснює свою діяльність, а також змінами у кон'юнктурі фондового ринку.

Справедлива вартість акцій, обіг яких зупинено, у тому числі цінних паперів емітентів, які включені до Списку емітентів, що мають ознаки фіктивності, визначається із урахуванням наявності строків відновлення обігу таких цінних паперів, наявності фінансової звітності таких емітентів, результатів їх діяльності, очікування надходження майбутніх економічних вигід.

Оцінка інвестицій в інструменти капіталу господарських товариств

До інструментів капіталу відносяться паї/частки господарських товариств.

Паї/частки господарських товариств оцінюються за справедливою вартістю. Визначення справедливої вартості паїв/часток господарських товариств здійснюється з урахуванням вартості чистих активів такого господарського товариства за результатами його діяльності. Група визнає результат зміни вартості такої частки у звіті про прибутки та збитки.

2.3.2.2. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки коштів на поточних рахунках, у касі, грошові кошти у дорозі, депозити на вимогу та високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості, з початковим строком погашення не більше ніж три місяці з дати придбання, із несуттєвим ризиком змін справедливої вартості.

Грошові кошти та їх еквіваленти можуть утримуватися, а операції з ними проводяться в національній валюті та в іноземній валюті.

Іноземна валюта - це валюта інша, ніж функціональна валюта, яка визначена в п. 1.5 цих Приміток.

Грошові кошти та їх еквіваленти визнаються за умови відповідності критеріям визнання активами.

Подальша оцінка грошових коштів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості.

Подальша оцінка еквівалентів грошових коштів, представлених депозитами, здійснюється за амортизованою собівартістю.

Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів в іноземній валюті здійснюється у функціональній валюті за офіційними курсами Національного банку України (НБУ).

У разі обмеження права використання коштів на поточних рахунках в у банках (наприклад, у випадку призначення НБУ в банківській установі тимчасової адміністрації, ці активи можуть бути класифіковані у складі непоточних активів. У випадку прийняття НБУ рішення про ліквідацію банківської установи та відсутності ймовірності повернення грошових коштів, визнання їх як активу припиняється і їх вартість відображається у складі збитків звітного періоду.

2.3.2.3. Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою собівартістю

До фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю, Група відносить облигації, депозити, дебіторську заборгованість (крім торгівельної, що обліковується за МСФЗ 15), у тому числі позики, та векселі.

Після первісного визнання Група оцінює їх за амортизованою собівартістю, застосовуючи метод ефективного відсотка.

Амортизована собівартість - це вартість при початковому визнанні фінансового інструмента мінус погашення основного боргу плюс нараховані проценти, і з додаванням або вирахуванням накопиченої амортизації будь-якої різниці між первісною вартістю та вартістю при погашенні, а для фінансових активів - мінус будь-яке зменшення вартості щодо понесених збитків від знецінення. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефектвної процентної ставки. Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, в тому числі нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премія (у тому числі комісії, які переносяться на наступні періоди при первісному визнанні, якщо такі є), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей звіту про фінансовий стан.

Метод ефектвної процентної ставки - це метод розподілу процентних доходів або процентних витрат протягом відповідного періоду з метою отримання постійної процентної ставки (ефектвної процентної ставки) від балансової вартості інструмента.

Ефективна процентна ставка - це процентна ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх збитків за кредитами) точно дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну до чистої балансової вартості фінансового інструмента, а саме до:

- валової балансової вартості фінансового активу, або
- амортизованої собівартості фінансового зобов'язання.

Ефективна процентна ставка використовується для дисконтування грошових потоків по інструментах із плаваючою ставкою до наступної дати зміни процентної ставки, за винятком премії чи дисконту, які відображають кредитний спред понад плаваючу ставку, встановлену для даного інструмента, або інших змінних факторів, які не змінюються залежно від ринкових ставок. Такі премії або дисконти амортизуються протягом всього очікуваного терміну дії інструмента. Розрахунок поточної вартості включає всі комісійні та виплати, сплачені або отримані сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективною процентної ставки.

Застосовуючи аналіз дисконтованих грошових потоків, Група використовує одну чи кілька ставок дисконту, котрі відповідають переважаючим на ринку нормам доходу для фінансових інструментів, які мають в основному подібні умови і характеристики, включаючи кредитну якість інструмента, залишок строку, протягом якого ставка відсотка за контрактом є фіксованою, а також залишок строку до погашення основної суми та валюти, в якій здійснюватимуться платежі.

При розрахунку ефективною ставки відсотка ефективна ставка відсотка застосовується до валовою балансовою вартості активу (коли актив не є кредитно-знеціненим).

«Валова балансова вартість фінансового активу», що оцінюється за амортизованою собівартістю, - це амортизована собівартість фінансового активу до коригування на будь-який резерв під кредитні збитки.

Для фінансових активів, які стали кредитно-знеціненими після первісного визнання, процентний дохід розраховується шляхом застосування ефективною ставки відсотка до величини амортизованою собівартості фінансового активу. Якщо фінансовий актив більше не є кредитно-знеціненим, то розрахунок процентного доходу знову здійснюється на нетто-основі.

Процентний дохід визнається в прибутку або збитку.

МСФЗ 9 вимагає, щоб група відображала оціночний резерв під очікувані кредитні збитки за всіма позиками і іншими борговими фінансовими активами, які не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Група визнає зменшення корисності через резерв під збитки для очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами, які оцінюються за амортизованою собівартістю, для позик і торговою дебіторською заборгованості, дебіторською заборгованості за орендою, за іншою поточною дебіторською заборгованістю, що визнана фінансовим активом, у розмірі очікуваних кредитних збитків за весь строк дії фінансового активу (при значному збільшенні кредитного ризику / для кредитно-знецінених фінансових активів) або 12-місячними очікуваними кредитними збитками (у разі незначного зростання кредитного ризику).

Оцінка очікуваних кредитних збитків

Очікувані кредитні збитки являють собою розрахункову оцінку кредитних збитків, зважених за ступенем ймовірності настання дефолту. Вони оцінюються таким чином:

- щодо фінансових активів, які не є кредитно-знеціненими станом на звітну дату: теперішня вартість усіх очікуваних недоотримань грошових коштів (тобто різниця між грошовими потоками, що належать Групі відповідно до договору, і грошовими потоками, які Група очікує отримати);
- щодо фінансових активів, які є кредитно-знеціненими станом на звітну дату: як різниця між валовою балансовою вартістю активів і теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків.

Сума ОКЗ потім дисконтується за ставкою, яка приблизно дорівнює первісній ефективній процентній ставці даного активу

Стосовно активів за договором і дебіторської заборгованості страхувальників Група застосувала спрощений підхід, передбачений стандартом, і розраховувала очікувані кредитні збитки за весь термін. Очікувані кредитні збитки за весь строк дії інструмента - це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок усіх можливих випадків дефолту протягом усього очікуваного строку дії фінансового інструмента.

Для індивідуально несуттєвих дебіторів Група використовує матрицю оціночних резервів для оцінки очікуваних кредитних збитків, спираючись на свій минулий досвід виникнення кредитних збитків, скоригованих з урахуванням прогнозних факторів, специфічних для позичальників і загальних економічних умов. Рівні збитковості розраховуються з використанням методу «ставки рефінансування» виходячи з вірогідності руху дебіторської заборгованості послідовними етапами прострочення аж до моменту списання. Ставки рефінансування розраховуються на основі даних про збитки Групи за минулі періоди.

Макрочинники мають незначний вплив на історичні рівні збитковості у зв'язку з короткостроковим характером дебіторської заборгованості Групи.

Група не вимагає застави по дебіторській заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, передоплати та інших фінансових інструментах.

У разі інших боргових фінансових активів (тобто позик і боргових цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід) при їх первісному визнанні очікувані кредитні збитки розраховуються за 12 місяців. 12-місячні очікувані кредитні збитки - це частина очікуваних кредитних збитків за весь термін, що представляє собою очікувані кредитні збитки, які виникають внаслідок дефолтів за фінансовим інструментом, можливих протягом 12 місяців після звітної дати. Однак в разі значного збільшення кредитного ризику за фінансовим інструментом з моменту первісного визнання оцінний резерв під збитки оцінюється в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь термін.

Фінансові інструменти, по яких визнаються очікувані кредитні збитки за 12 місяців, іменуються «Фінансовими інструментами Стадії 1».

У всіх випадках Група вважає, що відбулося значне збільшення кредитного ризику, якщо виплати за договором прострочені більш ніж на 30 днів.

Фінансові інструменти, за якими кредитний ризик зазнав значного зростання з моменту первісного визнання, іменуються «Фінансовими інструментами Стадії 2».

На кожну звітну дату Група проводить оцінку фінансових активів, що обліковуються за амортизованою собівартістю, і боргових фінансових активів, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

При визначенні того, чи має місце значне збільшення кредитного ризику (тобто ризику дефолту) за фінансовим інструментом з моменту його первісного визнання, Група розглядає обґрунтовану і підтверджену інформацію, актуальну і доступну без надмірних витрат або зусиль, включаючи як кількісну, так і якісну інформацію, а також аналіз, заснований на історичному досвіді Групи і прогнозній інформації.

Група в першу чергу виявляє, чи відбулося значне збільшення кредитного ризику для фінансових активів, що зазнають кредитного ризику, у таких випадках:

- позичальник має прострочення платежів більш, ніж на декілька днів перед банками та урядом, та прострочення погашення платежів за будь-яким суттєвим кредитним зобов'язанням перед Групою становить більше 30 днів, але менше 90 днів, крім депозитів у банках та урядових облігацій;

- для банків значне збільшення кредитного ризику відбувається, якщо рейтинг позичальників зменшився на 3 пункти;

- вплив внутрішньої інформації та інформації про позичальника із зовнішніх джерел.

Фінансовий актив є «кредитно-знецінений», коли відбувається одна або кілька подій, що чинять негативний вплив на оцінені майбутні грошові потоки за таким фінансовим активом. Свідченням кредитного знецінення фінансового активу є, зокрема, такі спостережні дані:

- значні фінансові труднощі у позичальника чи емітента;

- порушення умов договору, таке як дефолт чи прострочення платежу;

- реструктуризація Групою заборгованості чи авансового платежу на умовах, які Група не розглядала б за інших обставин;

- виникнення ймовірності банкрутства чи іншої фінансової реорганізації позичальника; чи

- зникнення активного ринку для цінного паперу в результаті фінансових труднощів.

Під час оцінки на предмет кредитного знецінення інвестицій у державні облігації (інші фінансові активи, поточні фінансові активи), боржником за якими є держава, Група розглядає такі фактори:

- Ринкова оцінка кредитоспроможності, відображена у прибутковості облігацій.

- Оцінки кредитоспроможності, проведені рейтинговими агентствами.

- Спроможність країни отримати доступ на ринки капіталу для випуску нового боргу.

- Вірогідність реструктуризації боргу, внаслідок якої утримувачі понесуть збитки в результаті добровільного чи вимушеного прощення боргу.

- Наявність механізмів надання міжнародної підтримки, що дозволяють забезпечити такій країні необхідну підтримку у ролі «кредитора в останній інстанції», а також висловлений у публічних заявах намір державних органів і відомств використовувати ці механізми. Це включає оцінку ефективності дій зазначених механізмів і існування спроможності виконання необхідних критеріїв незалежно від політичного наміру.

Під час оцінки на предмет кредитного знецінення депозитів в банках (поточні фінансові активи), Група розглядає такі фактори:

- Значні фінансові труднощі банку;

- Порушення умов договору, такі як дефолт або прострочка платежу більш, ніж на 5 днів;

- Поява вірогідності банкрутства або іншої фінансової реорганізації банку.

Кредитно-знецінені фінансові інструменти іменуються «Фінансовими інструментами Стадії 3».

Група вважає, що за фінансовим активом стався дефолт, якщо платежі за договором прострочені на 90 днів. Однак в певних випадках Група також може прийти до висновку, що за фінансовим активом стався дефолт, якщо внутрішня або зовнішня інформація вказує на те, що мало ймовірно, що Група отримає всю суму виплат, що залишилися, передбачених за договором, без застосування Групою таких дій, як реалізація забезпечення (за його наявності).

Значення ймовірності дефолту Група отримує від зовнішніх кредитних рейтингових агентств, що оцінюють рейтинги банків.

Група оцінює показники дефолту, виходячи з професійного судження щодо повернення коштів за позовами проти контрагентів.

Оцінки величини збитку у випадку дефолту розраховуються на основі дисконтування грошових потоків з використанням ефективної ставки відсотка як коефіцієнта дисконтування.

Група здійснює перевірку ефективності критеріїв, використовуваних для виявлення значного збільшення кредитного ризику шляхом регулярних перевірок, аби переконатися, що:

- через застосування критеріїв можливо виявляти значне збільшення кредитного ризику до того, як за фінансовим активом, що зазнає кредитного ризику, станеться дефолт;

- критерії не збігаються з моментом часу, коли оплата за активом прострочена більш ніж на 30 днів;

- середній час між виявленням значного збільшення кредитного ризику і дефолту вбачається розумним;

- ризикові позиції не переходять безпосередньо зі складу оцінки очікуваних кредитних збитків за 12 місяців до складу кредитно-знецінених.

Збитки від знецінення завжди визнаються шляхом створення резерву у сумі, необхідній для зменшення балансової вартості активу до поточної вартості очікуваних грошових потоків (без урахування майбутніх, ще не понесених кредитних збитків), дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою для даного активу. Розрахунок поточної вартості оцінюваних майбутніх грошових потоків забезпеченого заставою фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути у результаті звернення стягнення на предмет застави за вирахуванням витрат на отримання та продаж застави незалежно від ступеня ймовірності звернення стягнення на предмет застави.

Резерв під збитки визнається в прибутках/збитках. Якщо у наступному періоді сума збитку від знецінення активу зменшується і це зменшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення (наприклад, через підвищення кредитного рейтингу дебітора), то визнання раніше збиток від знецінення сторнується шляхом коригування рахунку резерву. Сума зменшення відображається у прибутку чи збитку за рік.

Подання резерву під очікувані кредитні збитки у консолідованому балансі (звіті про фінансовий стан)

Резерви під очікувані кредитні збитки представлені у консолідованому балансі (звіті про фінансовий стан) таким чином:

- фінансові активи, що оцінюються за амортизованою собівартістю: як зменшення валової балансової вартості цих активів;
- боргові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід: резерв під збитки не визнається у консолідованому балансі (звіті про фінансовий стан), оскільки балансова вартість цих активів є їх справедливою вартістю. Однак величина розрахункового резерву під збитки розкривається і визнається у складі резерву змін справедливої вартості.

Активи, погашення яких не можливе, списуються за рахунок відповідного резерву збитків від знецінення після завершення всіх необхідних процедур для відшкодування активу та після визначення остаточної суми збитку.

Заборгованість і боргові цінні папери списуються (частково або повністю), якщо Група не може обґрунтовано очікувати відшкодування фінансового активу в цілому або його частини. Як правило, це той випадок, коли Група визначає, що у позичальника немає активів чи джерел доходу, що можуть генерувати грошові потоки у обсязі, достатньому для погашення сум заборгованості, що підлягають списанню. Ця оцінка проводиться на рівні окремого активу.

Повернення раніше списаних сум кредитуються на рахунок відповідного резерву збитків від знецінення у прибутку чи збитку за рік.

На фінансові активи, що списуються, все ж може бути звернене стягнення для виконання процедур Групи щодо відшкодування сум заборгованості.

Дебіторська заборгованість

Предметом діяльності Групи є страхування, перестраховання і фінансова діяльність.

Первісне визнання страхової та іншої дебіторської заборгованості здійснюється у момент її виникнення. Безумовна дебіторська заборгованість визнається як фінансовий актив тоді, коли група стає стороною договору та, внаслідок цього, набуває юридичне право одержати грошові кошти.

Дебіторська заборгованість, погашення якої не передбачається фінансовими інструментами, а яка погашається шляхом отримання немонетарних активів: аванси видані (в тому числі передплачені витрати), дебіторська заборгованість з податків та зборів, з працівниками, з розрахунків за претензіями і відшкодування шкоди (заборгованість не договірної характеру), не відноситься до фінансових активів.

Первісна оцінка страхової та іншої дебіторської заборгованості, яка не містить значного компонента фінансування, або по відношенню до якої Група застосувала спрощення практичного характеру, оцінюється за ціною угоди у відповідності до МСФЗ 15.

Поточну дебіторську заборгованість без встановленої ставки відсотка Група оцінює за сумою первісного рахунку фактури (договору або контракту), якщо вплив дисконтування є несуттєвим.

Після первісного визнання подальша оцінка дебіторської заборгованості відбувається за амортизованою собівартістю.

В розрахунок резерву кредитних збитків враховуються суми простроченої на дату балансу дебіторської заборгованості. Періодичність розрахунку резерву - один раз у квартал. Залишок резерву на дату балансу не може бути більшим, ніж сума дебіторської заборгованості на ту саму дату.

Відносно дебіторської заборгованості у вигляді наданих позик Група використовує модель розрахунку збитку з використанням матриці забезпечень та коефіцієнту співвідношення грошового потоку до загального боргу.

Дебіторська заборгованість з відшкодувань за регресними позовами включає суми, отримані від сторін, які спричинили страхові випадки, якщо це передбачено умовами договору страхування для даного виду страхування. При добровільному страхуванні це відбувається тоді, коли сторона, що спричинила страховий випадок, несе відповідальність за цивільним судочинством, а при обов'язковому страхуванні цивільно-правової відповідальності власників автотранспортних засобів - у випадках, передбачених законодавством. Після врегулювання збитку Група оцінює доцільність стягнення збитків зі сторони, що спричинила страховий випадок, враховуючи можливий результат розгляду справи та співвідношення витрат і вигод у зв'язку з ним. Якщо боржник не визнає збиток або не відповідає на вимогу про його відшкодування, приймається рішення або подати позовну вимогу до суду, або відмовитися від права вимоги про відшкодування.

Дебіторська заборгованість з відшкодувань за регресними позовами визнається при придбанні та на звітну дату

як дебіторська заборгованість у консолідованому балансі (звіті про фінансовий стан) і як зменшення понесених збитків у консолідованому звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід). Сума дебіторської заборгованості з відшкодувань за регресними позовами розраховується, виходячи з ймовірності її відшкодування, історичного досвіду роботи Групи з аналогічними справами та природи страхового класу.

2.3.2.4. Фінансові активи що оцінюються за справедливою вартістю

До фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку, відносяться сертифікати інвестиційних фондів, акції та інші інструменти капіталу, а також боргові інструменти (облігації, векселі та інші), що класифіковані як призначені для торгівлі.

Ці активи у подальшому оцінюються за справедливою вартістю. Чисті прибутки та збитки за цими фінансовими активами, включаючи будь-який процентний дохід або дохід у формі дивідендів, визнаються у прибутку або збитку.

Справедлива вартість цінних паперів, які внесені до біржового списку, оцінюється за біржовим курсом організатора торгівлі.

Якщо цінні папери мають обіг більш як на одному організаторі торгівлі, при розрахунку вартості активів такі інструменти оцінюються за курсом на основному ринку для цього активу або, за відсутності основного ринку, на найсприятливішому ринку для нього. За відсутності свідчень на користь протилежного, ринок, на якому Група зазвичай здійснює операцію продажу активу, приймається за основний ринок або, за відсутності основного ринку, за найсприятливіший ринок.

При оцінці справедливої вартості активів застосовуються методи оцінки вартості, які відповідають обставинам та для яких є достатньо даних, щоб оцінити справедливую вартість, максимізуючи використання доречних відкритих даних та мінімізуючи використання закритих вхідних даних.

Якщо є підстави вважати, що балансова вартість суттєво відрізняється від справедливої, Група визначає справедливую вартість за допомогою інших методів оцінки. Відхилення можуть бути зумовлені значними змінами у фінансовому стані емітента та/або змінами кон'юнктури ринків, на яких емітент здійснює свою діяльність, а також змінами у кон'юктурі фондового ринку.

При первісному визнанні інвестицій в сертифікати інвестиційних фондів, акції та інші інструменти капіталу, які не призначені для торгових операцій, що класифіковані як доступні для продажу, Група може на власний розсуд прийняти рішення, без права його подальшого скасування, відобразити подальші зміни їх справедливої вартості через зміни іншого сукупного доходу. Такий вибір здійснюється для кожної інвестиції окремо.

Дана категорія включає лише інструменти капіталу, які Група має намір утримувати в доступному для огляду майбутньому, які можуть бути продані для покриття потреб ліквідності або внаслідок вигідної зміни ціни, і які Група на власний розсуд класифікувала таким чином на момент первісного визнання, або переходу на стандарт. Група класифікувала наявні у неї некотирувані інструменти капіталу в якості дольових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

За такими інструментами капіталу прибутки та збитки ніколи не пере класифікуються у чистий прибуток, а збиток від зменшення корисності у складі прибутку або збитку не визнається. Дивіденди визнаються в прибутку чи збитку, крім випадків, коли є очевидним, що вони являють собою повернення частини первісної вартості інвестицій, і в цьому випадку дивіденди визнаються в складі іншого сукупного доходу. При вибутті інвестиції накопичені прибутки та збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу, переносяться до складу нерозподіленого прибутку.

Справедлива вартість цінних паперів, обіг яких зупинено, у тому числі цінних паперів емітентів, які включені до Списку емітентів, що мають ознаки фiktивності, визначається із урахуванням наявності строків відновлення обігу таких цінних паперів, наявності фінансової звітності таких емітентів, результатів їх діяльності, очікування надходження майбутніх економічних вигід.

2.3.2.5. Зобов'язання

Кредиторська заборгованість визнається як фінансове зобов'язання тоді, коли Група стає стороною договору та, внаслідок цього, набуває юридичне зобов'язання сплатити грошові кошти.

До фінансових зобов'язань відносяться: векселі до сплати; облігації випущені; кредити та позики отримані; торгова кредиторська заборгованість та заборгованість за страховою діяльністю.

До фінансових зобов'язань не відноситься кредиторська заборгованість, погашення якої не передбачається фінансовими інструментами: аванси отримані (погашається шляхом вибуття немонетарних активів), кредиторська заборгованість з податків та зборів, з розрахунків по заробітній платі, з іншими кредиторами (заборгованість не договірною характеру), створені забезпечення.

Поточні зобов'язання - це зобов'язання, які відповідають одній або декільком із нижченаведених ознак:

- Керівництво Групи сподівається погасити зобов'язання або зобов'язання підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;

- Керівництво Групи не має безумовного права відстрочити погашення зобов'язання протягом щонайменше дванадцяти місяців після звітного періоду.

Поточні зобов'язання визнаються за умови відповідності визначенню і критеріям визнання зобов'язань.

Поточні та довгострокові фінансові зобов'язання первісно оцінюються за справедливою вартістю активів, які повинні бути передані для погашення цих зобов'язань, збільшену на суму витрат, що безпосередньо відносяться до здійснення операції, і у подальшому оцінюються за амортизованою собівартістю, яка може дорівнювати вартості погашення, якщо вплив дисконтування є не суттєвим.

Поточну кредиторську заборгованість без встановленої ставки відсотка Група оцінює за сумою первісного рахунку фактури (договору або контракту), якщо вплив дисконтування є несуттєвим.

Деякі страхові контракти дозволяють Групі продати майно (як правило, пошкоджене), яке отримане при врегулюванні вимог (наприклад, врятоване майно). Група також може мати право подавати претензії третім особам для оплати частини або всіх витрат (наприклад, право регресу).

Оцінки суми відшкодування внаслідок регресу розглядаються в якості знижки при оцінці суми зобов'язань за страховими вимогами, а пошкоджене майно визнається в інших активах, якщо зобов'язання погашено. Зменшення зобов'язань визнається в оціночній сумі відшкодування, яке може бути отримане в результаті дій проти винної третьої особи, яка може бути обґрунтовано повернута в результаті відчуження майна.

Інші (не фінансові) активи та зобов'язання відображаються за вартістю придбання.

2.3.2.6. Згортання фінансових активів та зобов'язань

Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань з подальшим включенням до консолідованого звіту про фінансовий стан лише їхньої чистої суми здійснюється лише тоді, коли Група має юридично визначене право взаємозаліку визнаних в балансі сум, і Група має намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив та розрахуватися за зобов'язанням.

Група наразі має законне право на проведення взаємозаліку, якщо це право не залежить від майбутньої події та може бути здійснене як в ході звичайної господарської діяльності, так і в разі дефолту, неплатоспроможності або банкрутства суб'єкта господарювання і всіх контрагентів.

2.3.3. Облікові політики щодо основних засобів та нематеріальних активів

2.3.3.1. Визнання та оцінка основних засобів

Група визнає матеріальні об'єкти основними засобами, якщо їх:

а) утримують для використання у виробництві, або постачанні товарів чи наданні послуг, для надання в оренду, або для адміністративних цілей;

б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду.

Собівартість об'єкта основних засобів визнається активом, якщо і тільки якщо:

а) є ймовірність, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з об'єктом, надійдуть до Групи;

б) собівартість об'єкта можна достовірно оцінити.

Вартість необоротних активів, які не відповідають критеріям визнання основних засобів, визнається витратами при введенні в експлуатацію у першому місяці їх використання у розмірі 100% їх вартості.

Основні засоби Групи враховуються по об'єктах. Об'єкти, що складаються з декількох компонентів, що мають різні терміни корисної експлуатації чи тих, що приносять вигоду різними способами (що у свою чергу вимагає застосування по відношенню до них різних норм і методів амортизації), враховуються окремо. Готові до експлуатації об'єкти, які плануються до використання у складі основних засобів, до моменту початку експлуатації враховуються у складі класу придбані, але не введени в експлуатацію основні засоби.

Об'єкти основних засобів, які відповідають критеріям визнання активу, первісно оцінюються за їх собівартістю. Собівартість об'єктів основних засобів складається з:

а) ціни його придбання, включаючи імпортні мита та невідшкодовані податки на придбання після врахування торговельних знижок та цінових знижок;

б) будь-яких витрат, які безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його в стан, необхідний для експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом;

в) первісної попередньої оцінки витрат на демонтаж, переміщення об'єкта та відновлення території, на якій він розташований, зобов'язання за якими Група бере на себе або коли купує цей об'єкт, або коли використовує його протягом певного періоду з метою, яка відрізняється від виробництва запасів протягом цього періоду.

Собівартість об'єкта основних засобів - це грошовий еквівалент ціни на дату визнання. Якщо платіж відкладають на строк довший, ніж звичайний строк кредиту, різниця між грошовим еквівалентом ціни і загальними виплатами визнається як відсотки за період кредиту, якщо такі відсотки не капіталізують згідно з МСБО 23.

Вартість активів, створених за рахунок власних коштів, включає вартість матеріалів та витрати на оплату праці основних працівників, інші витрати, що безпосередньо відносяться на приведення активу в робочий стан, придатний для його цільового використання, витрати на демонтаж та перевезення об'єктів, на відновлення території, на якій розміщені активи, та капіталізовані витрати по позикам.

Придбане програмне забезпечення, яке є складовою функціональності відповідного обладнання, капіталізується у складі вартості цього обладнання.

Собівартість об'єкта основних засобів, утримуваного орендарем за угодою про фінансову оренду, визначається згідно з МСФЗ 16 «Оренда».

Після первісного визнання активом, об'єкт основних засобів обліковується за його собівартістю мінус будь-який накопичений знос та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.

Собівартістю об'єктів основних засобів, що надходять на баланс Групи на протязі року, визнається їх первісна вартість, що дорівнює собівартості придбання, визначеною згідно МСБО 16.

Якщо одиниці основних засобів складаються з суттєвих компонентів, що мають різні строки корисного

використання, вони обліковуються як окремі одиниці основних засобів. Якщо при заміні одного з компонентів складних об'єктів основних засобів виконані умови визнання матеріального активу, то відповідні витрати додаються до балансової вартості складного об'єкта, а операція по заміні розглядається як реалізація (вибуття) старого компонента.

Припинення визнання балансової вартості об'єкта основних засобів здійснюється:

а) після вибуття, або

б) коли не очікують майбутніх економічних вигід від його використання або вибуття.

Прибуток чи збиток, що виникає від припинення визнання об'єкта основних засобів, включається до прибутку чи збитку, коли припиняється визнання об'єкта (якщо МСФЗ 16 не вимагає іншого після продажу з подальшою орендою). Прибутки та збитки від вибуття одиниці основних засобів визначаються шляхом порівняння надходжень від її вибуття з її балансовою вартістю та визнаються за чистою вартістю за рядками "Інші доходи" або "Інші витрати" у прибутку чи збитку. Прибутки не класифікуються як дохід.

Основні засоби, що призначені для продажу та відповідають критеріям визнання, обліковуються відповідно до МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність».

Подальші витрати на основні засоби

Група не визнає в балансовій вартості об'єкта основних засобів витрати на поточний ремонт та технічне обслуговування об'єкту, в тому числі і орендованих основних засобів. Ці витрати визнаються в прибутку чи збитку періоду, коли вони понесені. В балансовій вартості об'єкта основних засобів визнаються такі подальші витрати, які задовольняють критеріям визнання активу.

Витрати, понесені на заміну частини одиниці основних засобів, визнаються у балансовій вартості такої одиниці, якщо існує ймовірність того, що така частина принесе Групі майбутні економічні вигоди, а її вартість може бути достовірно оцінена. При цьому припиняється визнання балансової вартості заміненої частини.

Знос основних засобів

Знос нараховується на вартість придбання активу за вирахуванням його ліквідаційної вартості. Значні компоненти активу оцінюються окремо, і якщо строк корисного використання будь-якого компонента відрізняється від строків корисного використання решти компонентів активу, знос такого компонента нараховується окремо.

Строк корисного використання по групах однорідних об'єктів основних засобів визначається спеціально призначеною комісією.

Методи нарахування зносу, строки корисного використання та ліквідаційна вартість основних засобів аналізуються в кінці кожного фінансового року за результатами річної інвентаризації, та коригуються за необхідності.

Строк корисного використання об'єктів основних засобів, отриманих в лізинг, встановлюється рівним терміну дії договору лізингу (терміну сплати лізингових платежів).

Нарахування зносу основних засобів починається з моменту, коли цей актив знаходиться у місці та у стані, необхідному для його використання, а для активів, створених за рахунок власних ресурсів - з дати завершення створення активу та його готовності до використання, прямолінійним методом, з метою рівномірного зменшення первісної вартості до ліквідаційної вартості протягом строку його корисного використання, який по групах однорідних об'єктів основних засобів визначається комісією з приймання основних засобів та затверджується керівником.

Знос визнається у складі прибутку/збитку протягом строків корисного використання кожної частини одиниці основних засобів з використанням таких термінів:

Будівлі	50 - 70 років
Транспортні засоби	4 - 7 років
Комп'ютерне обладнання	2 - 7 років
Меблі та обладнання	1 - 7 років

Нарахування зносу активу припиняється на одну з двох дат, яка відбувається раніше: на дату, з якої актив класифікують як утримуваний для продажу (або включають до ліквідаційної групи, яку класифікують як утримувану для продажу) згідно з МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», або на дату, з якої припиняється визнання активу. Нарахований знос основних засобів за кожен період визнається у прибутку чи збитку, якщо він не включений до балансової вартості іншого активу.

Знос поліпшень орендованих активів нараховується протягом менш тривалого з двох строків: строку оренди або строку їх корисного використання, крім випадків, коли існує обґрунтована впевненість у тому, що Група отримає право власності на відповідні активи до кінця строку оренди.

Знос на землю та незавершене будівництво не нараховується.

2.3.3.2. Нематеріальні активи

Нематеріальні активи Групи враховуються і відображаються у фінансовій звітності згідно МСБО 38 «Нематеріальні активи». *Актив* - це ресурс:

а) контрольований Групою у результаті минулих подій; та

б) від якого очікують надходження майбутніх економічних вигід.

Нематеріальний актив визнається, якщо і тільки якщо:

а) є ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, які відносяться до активу, надходять до Групи; та

б) собівартість активу можна достовірно оцінити.

Нематеріальними активами визнаються контрольовані Групою немонетарні активи, які не мають матеріальної форми, можуть бути ідентифіковані окремо від Групи і використовуються протягом періоду більше 1 року для виробництва продукції, послуг, в адміністративних цілях або передачі в оренду іншим особам.

Об'єкти нематеріальних активів класифікуються за окремими групами. Клас нематеріальних активів є групою активів, подібних за характером та використанням у діяльності Групи. Окремі класи включають:

- а) назви брендів;
- б) заголовки та назви видань;
- в) комп'ютерне програмне забезпечення;
- г) ліцензії та привілеї;
- д) авторські права, патенти та інші права на промислову власність, права на обслуговування та експлуатацію;
- е) рецепти, формули, моделі, проекти та прототипи; та
- є) нематеріальні активи на етапі розробки.

Зазначені класи поділяються на (об'єднуються у) менші (більші) класи, якщо це приводить до доречнішої інформації для користувачів фінансової звітності.

Нематеріальні активи первісно оцінюються за собівартістю. *Собівартість* - сума сплачених грошових коштів чи їх еквівалентів або справедлива вартість іншої форми компенсації, наданої для отримання активу на час його придбання або створення або (якщо прийняттю) сума, що відноситься на цей актив при первісному визнанні згідно з конкретними вимогами інших МСФЗ. Собівартість включає в себе вартість придбання і витрати, пов'язані з доведенням нематеріальних активів до стану, придатного для експлуатації.

Витрати на придбання окремо придбаного нематеріального активу містять:

- а) ціну його придбання, включаючи ввізне мито та невідшкодовані податки на придбання після вирахування торговельних та інших знижок;
- б) будь-які витрати, які можна прямо віднести до підготовки цього активу для використання за призначенням.

Після первісного визнання нематеріальний актив обліковується за його собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.

Подальші витрати на нематеріальний актив збільшують вартість нематеріального активу, якщо:

- існує ймовірність того, що ці витрати призведуть до генерування активом майбутніх економічних вигод, які перевищать його спочатку оцінений рівень ефективності;
- ці витрати можна достовірно оцінити та віднести до відповідного активу.

Якщо наступні витрати на нематеріальний актив необхідні для підтримки спочатку оціненої ефективності активу, вони визнаються витратами періоду.

Амортизація нематеріальних активів нараховується прямолінійним методом, рівномірно за весь період очікуваного строку їх корисного використання, встановленого правовстановлюючими документами. Якщо такий термін в документі не встановлено, термін встановлюється спеціально призначеною комісією при їх зарахуванні на облік, виходячи з очікуваного морального зносу, правових або інших обмежень щодо строку використання або інших факторів. Строк корисної експлуатації нематеріального активу, який походить від договірних чи інших юридичних прав, не повинен перевищувати період чинності договірних або інших юридичних прав, але може бути коротшим від терміну їх чинності залежно від періоду, протягом якого Група очікує використовувати цей актив. Якщо договірні або інші юридичні права надаються на обмежений строк, який може бути подовженням, строк корисної експлуатації нематеріального активу має включати такі періоди (період) поновлення, тільки якщо є свідчення, які підтверджують можливість поновлення Групою цього строку без суттєвих витрат.

Групою встановлені наступні строки для амортизації нематеріальних активів:

Група НМА	Строк дії права користування
група 1 – програмне забезпечення	відповідно до правовстановлюючого документа, але не менш як два роки
група 2 – інші нематеріальні активи (право на ведення діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо)	відповідно до правовстановлюючого документа, але не менш як два роки та не більш як тридцять п'ять років

Нарахування амортизації починається з моменту, коли нематеріальний актив знаходиться у місці та у стані, необхідному для його використання у спосіб, передбачений комісією.

Строки і метод амортизації нематеріального активу з визначенням строком корисної експлуатації переглядається постійно діючою інвентаризаційною комісією на кінець кожного фінансового року.

Нематеріальні активи з невизначеним строком корисної експлуатації не амортизуються.

2.3.3.3. Зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів

На кожну звітну дату Група оцінює, чи є якась ознака того, що корисність активу може зменшитися.

У разі наявності факторів знецінення, основні засоби та нематеріальні активи відображаються в балансі за мінусом збитків від знецінення згідно з МСБО 36 «Зменшення корисності активів». *Збиток від зменшення корисності* - це сума, на яку балансова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування. *Сума очікуваного відшкодування* - це більша з двох оцінок: справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж активу або вартості його використання. При оцінці вартості у використанні очікувані в майбутньому грошові потоки дисконтуються до їх теперішньої вартості з використанням ставки дисконту без урахування оподаткування, яка відображає поточні ринкові

оцінки вартості грошових коштів у часі та ризики, притаманні відповідному активу. Сума очікуваного відшкодування активу, який самостійно не генерує надходження грошових коштів незалежно від надходжень від інших активів, визначається для одиниці, що генерує грошові кошти, до якої відноситься цей актив. Збиток від зменшення корисності визнається тоді, коли балансова вартість активу або його одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує суму очікуваного відшкодування.

Група зменшує балансову вартість активу до суми його очікуваного відшкодування, якщо і тільки якщо сума очікуваного відшкодування активу менша від його балансової вартості. Таке зменшення негайно визнається в прибутках чи збитках. Інвентаризаційна комісія перевіряє зменшення корисності нематеріального активу з невизначеним строком корисної експлуатації шляхом порівняння суми його очікуваного відшкодування з його балансовою вартістю:

- а) щорічно,
- б) кожного разу, коли є ознака можливого зменшення корисності нематеріального активу.

Збиток від зменшення корисності, визнаний для активу (за винятком гудвілу) в попередніх періодах, Група сторнує, якщо і тільки якщо змінилися попередні оцінки, застосовані для визначення суми очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності сторнується тільки у випадку, якщо балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, що була б визначена, за вирахуванням амортизації, якби збиток від зменшення корисності не був визнаний взагалі.

Після визнання збитку від зменшення корисності знос основних засобів та амортизація нематеріальних активів коригується в майбутніх періодах з метою розподілення переглянутої балансової вартості необоротного активу на систематичній основі протягом строку корисного використання.

2.3.4. Облікові політики щодо інвестиційної нерухомості

До інвестиційної нерухомості Група відносить нерухомість (землю чи будівлі, або частину будівлі, або їх поєднання), утримувану на правах власності або згідно з угодою про фінансову оренду з метою отримання орендних платежів або збільшення вартості капіталу чи для досягнення обох цілей, а не для: (а) використання у виробництві чи при наданні послуг чи для адміністративних цілей, або (б) продажу в звичайному ході діяльності.

Інвестиційна нерухомість визнається як актив тоді і тільки тоді, коли: (а) є ймовірність того, що Група отримає майбутні економічні вигоди, які пов'язані з цією інвестиційною нерухомістю, (б) собівартість інвестиційної нерухомості можна достовірно оцінити.

Якщо будівлі включають одну частину, яка утримується з метою отримання орендної плати та другу частину для використання у процесі діяльності Групи або для адміністративних цілей, в бухгалтерському обліку такі частини об'єкту нерухомості оцінюються та відображаються окремо, якщо вони можуть бути продані окремо.

Первісна оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за собівартістю. Витрати на операцію включаються до первісної вартості. Собівартість придбаної інвестиційної нерухомості включає ціну її придбання та будь-які витрати, які безпосередньо віднесені до придбання. Безпосередньо віднесені витрати охоплюють, наприклад, винагороди за надання професійних юридичних послуг, податки, пов'язані з передачею права власності, та інші витрати на операцію.

Оцінка після визнання здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості визначається на основі ринкових даних за допомогою професійних незалежних оцінювачів. Періодичність перегляду справедливої вартості зумовлюється суттєвими для обліку коливаннями цін на ринку подібної нерухомості.

Переоцінка здійснюється з достатньою регулярністю таким чином, щоб балансова вартість інвестиційної нерухомості не відрізнялась істотно від вартості, яка була б визначена з використанням справедливої вартості на звітну дату. Прибутки або збитки, які виникають у результаті зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості, включаються до складу прибутку або збитку того періоду, у якому вони виникають.

Амортизація на такі активи не нараховується.

Справедлива вартість незавершеного будівництва дорівнює вартості завершеного об'єкта за вирахуванням витрат на закінчення будівництва.

Якщо оцінити справедливую вартість неможливо, Група обирає для оцінки об'єктів інвестиційної нерухомості модель оцінки за собівартістю відповідно до МСБО 16 та застосовує такий підхід до всієї інвестиційної нерухомості, при цьому розкриваються причини, з яких не використовується справедлива вартість.

2.3.5. Облікові політики щодо непоточних активів, утримуваних для продажу

Група класифікує непоточний актив як утримуваний для продажу, якщо його балансова вартість буде в основному відшкодовуватися шляхом операції продажу, а не поточного використання. Непоточні активи, утримувані для продажу, оцінюються і відображаються в бухгалтерському обліку за найменшою з двох величин: балансовою або справедливою вартістю з вирахуванням витрат на операції, пов'язані з продажем. Амортизація на такі активи не нараховується. Збиток від зменшення корисності при первісному чи подальшому списанні активу до справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж визнається у звіті про фінансові результати.

2.3.6. Визнання та оцінка запасів

Облік і відображення у фінансовій звітності запасів здійснюється відповідно до МСБО 2. Група визнає запасами активи, які:

- утримуються для продажу у звичайному ході бізнесу;
- перебувають у процесі виробництва для такого продажу;

існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання при наданні послуг.

Запаси оцінюються за меншою з таких двох величин: собівартість та чиста вартість реалізації.

Собівартість запасів включає всі витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати, понесені під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан.

Витрати на придбання запасів складаються з ціни придбання, ввізного мита та інших податків (окрім тих, що згодом відшкодовуються податковими органами), а також з витрат на транспортування, навантаження і розвантаження та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з придбанням запасів. Торговельні знижки, інші знижки та інші подібні їм статті враховуються при визначенні витрат на придбання.

Оцінка запасів при вибутті здійснюється за методом ФІФО.

2.3.7. Облікові політики щодо оренди

Визнання, оцінка, представлення та розкриття операцій з оренди здійснюється у відповідності до вимог МСФЗ 16 «Оренда».

Група не застосовує вимоги МСФЗ 16 «Оренда» до:

- а) договорів короткострокової оренди, які мають термін оренди до 12 місяців; та
- б) оренди, за якою базовий актив є малолінійним.

Група визначила вартісний критерій оцінки малолінійних активів на рівні 20 тисяч гривень, та оцінює вартість орендованого активу на основі вартості активу, коли він є новим, незалежно від віку активу, що орендується.

В цьому разі Група як орендар визнає орендні платежі, пов'язані з такою орендою, як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди або на іншій систематичній основі. Затрати, включаючи амортизацію, понесені при отриманні доходу від оренди, визнаються як витрати.

Вибір щодо оренди, для якої базовий актив є малолінійним, може бути здійснений для кожного окремого випадку оренди.

Орендний договір визнається як актив з правом використання та відповідне зобов'язання на дату, коли об'єкт оренди доступний для використання Групою.

Група застосовує модель собівартості для активів з правом використання.

Собівартість активу з права користування складається з:

- а) суми первісної оцінки орендного зобов'язання;
- б) будь-яких орендних платежів, здійснених на, або до дати початку оренди, за вирахуванням отриманих стимулів до оренди;
- в) будь-які первісні прямі витрати, понесені орендарем; та
- г) оцінку витрат, які будуть понесені орендарем у процесі демонтажу та переміщення базового активу, відновлення місця, на якому він розташований, або відновлення базового активу до стану, що вимагається умовами оренди, окрім випадків, коли такі витрати здійснюються з метою виробництва. Орендар несе зобов'язання за такими витратами або до дати початку оренди, або внаслідок використання базового активу протягом певного періоду.

Після початку дії договору оренди актив з правом використання оцінюється за собівартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від знецінення та коригуються на будь-яку переоцінку орендних зобов'язань. Група амортизує на прямолінійній основі актив з правом використання з дати початку оренди до більш ранньої дати: кінець строку корисного використання активу або закінчення строку оренди.

Крім того, актив з правом використання періодично коригується на збитки від знецінення (якщо такі є), та коригується одночасно з переоцінкою зобов'язань за орендою при зміні умов договору (орендна плата, строк).

Строк оренди, визначений Групою, включає:

- нескасований період договору оренди;
- періоди, на які поширюється можливість продовження оренди, якщо орендодавець цілком певною мірою впевнений у здійсненні цього варіанту;
- періоди, що охоплюються правом припинення договору оренди, якщо орендодавець є достатньо впевненим, що не скористається цим варіантом.

Група застосовує невідмовний договірний період для визначення строку оренди за договорами, у яких вона виступає орендаром. Група вважає, що правове забезпечення такого строку встановлюється договором, що укладений в письмовій формі. Термін дії орендного договору в середньому складає 1 рік.

На дату початку оренди Група як орендар оцінює орендні зобов'язання за теперішньою вартістю орендних платежів, не сплачених на таку дату. Зобов'язання щодо оренди включають теперішню вартість таких орендних платежів, які не сплачуються на дату початку оренди:

- фіксовані платежі (у тому числі по суті фіксовані платежі);
- змінна орендна плата, що ґрунтується на індексі або ставці, що спочатку оцінюється за допомогою індексу або ставки на дату початку договору оренди.

Орендні платежі дисконтуються, застосовуючи припустиму ставку відсотка в оренді, якщо таку ставку можна легко визначити. Якщо таку ставку не можна легко визначити, то Група як орендар застосовує ставку додаткових запозичень орендаря.

Процентом за орендним зобов'язанням у кожному періоді протягом строку оренди є сума, яка продукує постійну періодичну ставку відсотка за відповідним залишком орендного зобов'язання. Періодична ставка відсотка це ставка дисконту, або, якщо це може бути застосовано, - переглянута ставка дисконту.

Після дати початку оренди Група як орендар оцінює орендні зобов'язання, за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка:

- а) збільшуючи балансову вартість з метою відобразити процент за орендним зобов'язанням;
- б) зменшуючи балансову вартість з метою відобразити здійснені орендні платежі; та
- в) переоцінюючи балансову вартість з метою відобразити будь-які переоцінки або модифікації оренди, або з метою відобразити переглянуті по суті фіксовані орендні платежі.

Коли таким чином переоцінюється зобов'язання по оренді, здійснюється відповідне коригування балансової вартості активу з правом використання, або така переоцінка відображається у прибутку або збитку, якщо балансова вартість активу з правом використання була зменшена до нуля.

Після дати початку оренди Група як орендар визнає у прибутку або збитку - окрім випадків, коли ці витрати включаються в балансову вартість іншого активу, застосовуючи інші відповідні стандарти, - такі обидві складові:

- а) проценти за орендним зобов'язанням; та
- б) змінні орендні платежі, не включені в оцінку орендного зобов'язання у тому періоді, у якому сталася подія чи умови, які спричинили здійснення таких платежів.

Кожен орендний платіж розподіляється між вартістю зобов'язань та фінансуванням. Фінансові витрати обліковуються у консолідованому Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) протягом періоду оренди з метою отримання постійної періодичної ставки відсотка на залишок зобов'язань за кожний період.

Група як орендодавець визнає доходи від оренди на пряму лінійній основі протягом усього строку дії договору оренди і визнає активи і зобов'язання тільки в тій мірі, в якій буде існувати різниця в термінах між фактичними виплатами по оренді і визнаними доходами.

2.3.8. Облікові політики щодо податку на прибуток

Витрати з податку на прибуток, що відображаються у звіті про фінансові результати, складаються із сум поточного та відстроченого податку на прибуток.

Витрати з поточного податку на прибуток являють собою суму податків на прибуток, що підлягають сплаті (відшкодуванню) щодо оподаткованого прибутку (збитку) за звітний період, розрахований на основі оподаткованого прибутку за рік, за правилами бухгалтерського обліку.

Поточні витрати Групи за податками розраховуються з використанням податкових ставок, чинних (або в основному чинних) на дату балансу, і будь-яких коригувань податку, що підлягає сплаті за попередні роки. Поточний податок до сплати включає також будь-яке податкове зобов'язання, що виникає в результаті оголошення дивідендів.

Відстрочений податок розраховується за балансовим методом обліку зобов'язань та являє собою податкові активи або зобов'язання, що виникають у результаті тимчасових різниць між балансовою вартістю активу чи зобов'язання в балансі та їх податковою базою. Відстрочений податок не визнається за тимчасовими різницями, що виникають при первісному визнанні активів або зобов'язань в операції, яка не є об'єднанням бізнесу і не впливає ані на обліковий, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються, як правило, щодо всіх тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню.

Відстрочені податкові активи визнаються за невикористаними податковими збитками, податковими кредитами та тимчасовими різницями, що відносяться на валові витрати з урахуванням імовірності наявності в майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можуть бути використані тимчасові різниці, що підлягають врахуванню. Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну дату й зменшується в тій мірі, у якій більше не існує імовірності того, що буде отриманий оподаткований прибуток, достатній, щоб дозволити використати вигоду від відстроченого податкового активу повністю або частково.

Відстрочений податок розраховується за податковими ставками, які, як очікується, будуть застосовуватися в періоді реалізації відповідних активів або зобов'язань згідно із законодавством, яке буде чинним або практично введеним в дію на звітну дату.

Група визнає поточні та відстрочені податки як витрати або дохід і включає в прибуток або збиток за звітний період, окрім випадків, коли податки виникають від операцій або подій, які визнаються прямо у власному капіталі або від об'єднання бізнесу.

Група визнає поточні та відстрочені податки у капіталі, якщо податок належить до статей, які відображено безпосередньо у власному капіталі в тому самому чи в іншому періоді.

Оцінка відстроченого податку відображає податкові наслідки того, яким чином Група планує на кінець звітного періоду відшкодувати балансову вартість своїх активів та розрахуватися за балансовою вартістю своїх зобов'язань. Відстрочені податкові активи та зобов'язання взаємозараховуються у випадку існування юридично забезпеченого права на взаємозарахування поточних податкових активів та зобов'язань, якщо вони відносяться до податку на прибуток, що стягується одним і тим самим податковим органом з одного й того самого оподаткованого суб'єкта господарювання, або з різних суб'єктів господарювання, але ці суб'єкти господарювання мають намір провести розрахунки за поточними податковими зобов'язаннями та активами на нетто-основі або їх податкові активи будуть реалізовані одночасно з погашенням їх податкових зобов'язань.

Крім того, податкова база визначається окремо по кожному з основних видів діяльності Групи.

2.3.9. Облікові політики щодо інших активів та зобов'язань

2.3.9.1. Забезпечення

Забезпечення визнаються, коли Група має теперішню заборгованість (юридичну або конструктивну) внаслідок минулої події, існує ймовірність (тобто більше можливо, ніж неможливо), що погашення зобов'язання вимагатиме вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, і можна достовірно оцінити суму зобов'язання.

Група також створює резерв витрат на оплату щорічних (основних та додаткових) відпусток. Розмір відрахувань до резерву відпусток, включаючи відрахування на соціальне страхування з цих сум, розраховуються виходячи з кількості днів фактично невикористаної працівниками відпустки та їхнього середньоденного заробітку на момент проведення такого розрахунку. Також можуть враховуватися інші об'єктивні фактори, що впливають на розрахунок цього показника. Розмір створеного резерву оплати відпусток підлягає інвентаризації на кінець року. У разі необхідності робиться коригуюча проводка в бухгалтерському обліку згідно даних інвентаризації резерву відпусток.

2.3.9.2. Виплати працівникам

Група визнає короткострокові виплати працівникам як витрати та як зобов'язання після врахування будь-якої вже сплаченої суми. Група визнає очікувану вартість короткострокових виплат працівникам за відсутність як забезпечення відпусток - під час надання працівниками послуг, які збільшують їхні права на майбутні виплати відпусток.

Виплати працівникам включають:

а) короткострокові виплати працівникам, такі як заробітна плата, оплачені щорічні відпустки та тимчасова непрацездатність, участь у прибутку та премії (якщо вони підлягають сплаті протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду);

б) інші довгострокові виплати працівникам, включаючи додаткову відпустку за навчання, виплати з нагоди ювілеїв чи інші виплати за вислугу років, виплати за тривалою непрацездатністю, а також отримання частки прибутку, премії та відстрочену компенсацію, якщо вони підлягають сплаті після завершення дванадцяти місяців після закінчення періоду або пізніше;

в) виплати при звільненні.

Витрати на заробітну плату, оплачувані річні відпустки та лікарняні, премії, а також грошові винагороди нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавалися працівниками Групи.

2.3.9.3. Пенсійні зобов'язання

Відповідно до українського законодавства, Група нараховує внески на суму заробітної плати працівників і перераховує їх до Пенсійного фонду. Поточні внески розраховуються як процентні нарахування на суми поточних нарахувань заробітної плати. Такі витрати відображаються у періоді, в якому були надані працівникам послуги, що надають їм право на одержання стажу, та зароблена відповідна заробітна плата.

Внески до державного пенсійного фонду України і фондів соціального страхування нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавалися працівниками Групи. Група не має юридичного чи умовного зобов'язання сплачувати пенсійні чи інші платежі, окрім платежів по державній системі соціального страхування.

2.3.10. Інші застосовані облікові політики, що є доречними для розуміння фінансової звітності

2.3.10.1. Доходи та витрати

Дохід визнається у звіті про прибутки та збитки за умови відповідності визначенню та критеріям визнання. Визнання доходу відбувається одночасно з визнанням збільшення активів або зменшення зобов'язань.

Група визнає дохід від надання послуг, коли (або у міру того, як) вона задовольняє зобов'язання щодо виконання, передаючи обіцяну послугу (тобто актив) клієнтові.

Зобов'язання щодо виконання представляє послугу (або сукупність послуг), які є відокремленими, або серією відокремлених послуг, які по суті є однаковими.

Актив передається, коли (або у міру того, як) клієнт отримує контроль над таким активом.

Контроль передається, а дохід визнається з плином часу по мірі прогресу на шляху до повного здійснення відповідного зобов'язання щодо виконання, якщо виконується один з наведених нижче критеріїв:

- клієнт одночасно отримує та споживає вигоди, що надаються Групою у процесі виконання зобов'язання;
- виконання Групою зобов'язання створює або вдосконалює актив, який контролюється клієнтом у процесі створення або вдосконалення активу; або

виконання Групою зобов'язання не створює активу з альтернативним використанням для Групи, і Група має юридично обов'язкове право на отримання платежу за виконання, завершене до сьогодні. У протилежному випадку дохід визнається у момент, коли клієнт отримує контроль за відокремленою послугою.

Договірний актив - це право Групи на компенсацію, яка ще не є безумовною, в обмін на послуги, які Група передала клієнтові. Група оцінює договірний актив на предмет зменшення корисності відповідно до МСФЗ 9. У договорі дебіторська заборгованість представляє безумовне право Групи на компенсацію, тобто для того, щоб настала дата сплати такої компенсації, необхідний лише плин часу.

При визначенні вартості від надання послуг Група відповідно до МСФЗ 15 використовує метод оцінювання за результатом. До методу оцінювання за результатом належить, зокрема, аналіз виконання, завершеного на сьогоднішній день, оцінки досягнутих результатів. Враховуючи принцип обережності для змінної вартості винагороди розрахунок доходу здійснюється на кінець кожного місяця.

Результат визначення розміру винагороди з надання послуг оформлюється актом виконаних робіт, в якому відображається розрахунок (оцінка) досягнутих результатів на звітну дату.

Конкретно, дохід визнається у прибутку або збитку таким чином:

Ступінь завершеності оцінюється пропорційно тривалості дії договору на звітну дату.

Дохід від надання технічної, інформаційної та медичної допомоги

Договори щодо технічної (так звані «картки асистансу»), інформаційної та медичної допомоги містять зобов'язання щодо виконання бути готовим надати таку допомогу протягом проплаченого терміну. Дохід від надання технічної, інформаційної та медичної допомоги визнається з плином часу прямолінійним методом для договорів, що передбачають оплату за певний період при наданні послуг, що повторюються. Компенсація авансом, отримана від клієнтів за послуги, які ще не були надані, визнається як зобов'язання за договором (контрактне зобов'язання).

Дохід від надання експертних послуг

Дохід від надання експертних послуг визнається у момент часу, коли було надано послугу та отримано право на компенсацію

Премії

Валова сума страхових премій за укладеними договорами страхування являє собою премії, визнані на валовій основі відповідно до умов договорів. Зароблена частка отриманих премій визнається у складі доходу. Зароблені премії визнаються від дати переходу ризику, протягом періоду покриття збитків, з урахуванням характеру ризиків, передбачених договорами. Премії за укладеними договорами вихідного перестраховування визнаються як витрати з урахуванням характеру отриманих послуг з перестраховування.

Дострокове припинення дії страхових полісів

Дія страхових полісів може бути достроково припинена Групою, якщо існують об'єктивні ознаки того, що страхувальник не бажає або не може продовжувати сплачувати страхові премії. Таким чином, дострокове припинення дії страхових полісів стосується переважно тих полісів, умовами яких передбачена сплата страхових премій на основі графіку платежів. Валова сума страхових премій відображається за вирахуванням повернутих премій достроково припинених полісів страхування.

Дохід від продажу фінансових активів визнається у прибутку або збитку в разі задоволення всіх наведених далі умов:

- а) Група передає договірні права на одержання грошових потоків від такого фінансового активу;
- б) Група передала покупцеві ризики та переваги від володіння, пов'язані з фінансовим активом;
- в) за Групою не залишається ані подальша участь управлінського персоналу у формі, яка зазвичай пов'язана з володінням, ані ефективний контроль за проданими фінансовими інструментами, інвестиційною нерухомістю або іншими активами;
- г) суму доходу можна достовірно оцінити;
- д) ймовірно, що до Групи надійдуть економічні вигоди, пов'язані з операцією;
- та
- е) витрати, які були або будуть понесені у зв'язку з операцією, можна достовірно оцінити.

Витрати - це зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення чистих активів, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам.

Витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки за умови відповідності визначенню та одночасно з визнанням збільшення зобов'язань або зменшення активів.

Витрати негайно визнаються у звіті про прибутки та збитки, коли видатки не надяють майбутніх економічних вигід або тоді та тією мірою, якою майбутні економічні вигоди не відповідають або переставляють відповідати визнанню як активу у звіті про фінансовий стан.

Витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки також у тих випадках, коли виникають зобов'язання без визнання активу. Витрати, понесені у зв'язку з отриманням доходу, визнаються у тому ж періоді, що й відповідні доходи.

До складу інших фінансових доходів та фінансових витрат Групи входять:

- процентний дохід, розрахований з використанням ефективної ставки відсотка;
- процентні витрати;
- чисті прибутки або збитки від вибуття інвестицій у боргові цінні папери, оцінювані за справедливою вартістю через інший сукупний дохід;
- чисті прибутки або збитки від вибуття фінансових активів, оцінюваних за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Дивіденди та проценти визнаються доходом лише у разі, якщо:

- право Групи на одержання виплат за процентами та дивідендами встановлено;
- є ймовірність, що економічні вигоди, пов'язані з процентами та дивідендами, надійдуть до Групи;
- суму процентів та дивідендів можна достовірно оцінити.

Проценти, зароблені за цінними паперами за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, розраховуються з використанням методу ефективної процентної ставки і показуються у прибутку чи збитку за рік як процентний дохід. Дивіденди включаються до дивідендного доходу у складі іншого операційного доходу в момент встановлення права Групи на одержання виплати дивідендів і якщо існує ймовірність отримання дивідендів.

Усі інші елементи змін справедливої вартості та прибуток або збиток від припинення визнання, обліковуються

у прибутку чи збитку за рік як прибуток за вирахуванням збитків від цінних паперів за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, за період, в якому він виникає.

2.3.10.2. Витрати за позиками

Витрати за позиками, які не є частиною фінансового інструменту та не капіталізуються як частина собівартості активів, визнаються як витрати періоду. Група капіталізує витрати на позики, які безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, як частина собівартості цього активу.

2.3.10.3. Операції з іноземною валютою

Операції в іноземній валюті під час пераісного визнання відображаються у валюті звітності шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на початок дня дати здійснення операції.

Монетарні активи та зобов'язання, виражені в іноземних валютах, перераховуються в гривню за відповідними курсами обміну, встановленими НБУ, на кінець дня дати балансу. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною собівартістю в іноземній валюті, відображаються за курсом обміну на початок дня дати операції. Немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю в іноземній валюті, відображаються за курсом обміну на початок дня дати визначення справедливої вартості. Перерахунок за курсами на кінець року не застосовується до немонетарних позицій, в тому числі інвестицій до капіталу.

Курсові різниці, що виникли при перерахунку за монетарними статтями, визнаються в прибутку або збитку в тому періоді, у якому вони виникають. Вплив змін обмінного курсу на справедливу вартість дольових цінних паперів обліковується як частина прибутку або збитку від змін справедливої вартості.

2.3.10.5. Умовні зобов'язання та активи

Група не визнає умовні зобов'язання в консолідованому звіті про фінансовий стан. Інформація про умовне зобов'язання розкривається, якщо можливість вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, не є віддаленою. Група не визнає умовні активи. Стисла інформація про умовний актив розкривається, коли надходження економічних вигід є ймовірним.

2.3.10.6. Акціонерний капітал

Прості акції

Прості акції відносяться до категорії власного капіталу. Додаткові затрати, що безпосередньо відносяться до емісії простих акцій та опціонів на акції, визнаються як зменшення власного капіталу за вирахуванням будь-яких податкових ефектів.

3. ІСТОТНІ ОБЛІКОВІ СУДЖЕННЯ, ОЦІННІ ЗНАЧЕННЯ І ПРИПУЩЕННЯ

3.1. Істотні судження в процесі застосування облікової політики

Складання консолідованої фінансової звітності згідно вимог Положення «Про порядок нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами», затвердженого постановою Правління НБУ від 02.12.2021 р. № 128 вимагає від управлінського персоналу формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування принципів облікової політики, на суми активів та зобов'язань, доходів та витрат, відображених у звітності. Фактичні результати можуть відрізнятися від цих оцінок.

У процесі застосування облікової політики керівництво Групи зробило певні професійні судження, окрім тих, які вимагають використання оцінок, які мають найбільш істотний вплив на суми, визнані в цій консолідованій фінансовій звітності. Ці судження, серед іншого, включають правомірність застосування припущення щодо здатності Групи вести свою діяльність на безперервній основі.

При підготовці фінансової звітності Група робить оцінки та припущення, які мають вплив на визначення сум активів та зобов'язань, визначення доходів та витрат звітного періоду, розкриття умовних активів та зобов'язань на дату підготовки консолідованої фінансової звітності, ґрунтуючись на МСФЗ, МСБО та тлумаченнях, розроблених Комітетом з тлумачень міжнародної фінансової звітності.

Оцінки та судження базуються на попередньому досвіді та інших факторах, у тому числі на наявній у керівництва Групи інформації про поточні події, очікуваних щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин і за результатами яких приймаються судження щодо балансової вартості активів та зобов'язань, що визнаються у консолідованій фінансовій звітності протягом наступного фінансового року.

Оцінки та покладені в їх основу припущення постійно переглядаються. Зміни бухгалтерських оцінок визнаються у тому періоді, в якому вони відбуваються, а також в інших майбутніх періодах, якщо зміна стосується цих майбутніх періодів.

Інформація про важливі оцінки при застосуванні облікової політики, що характеризуються високим рівнем складності, та які мають найбільший вплив на суми, визнані в цій консолідованій фінансовій звітності, та можуть мати значний ризик суттєвих коригувань показників року, подана нижче:

3.2. Судження щодо операцій, подій або умов за відсутності конкретних МСФЗ

Якщо немає МСФЗ, який конкретно застосовується до операції, іншої події або умови, керівництво Групи застосовує судження під час розроблення та застосування облікової політики, щоб інформація була доречною для потреб користувачів для прийняття економічних рішень та достовірною, у тому значенні, що консолідована фінансова звітність:

- подає достовірно фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки Групи;
- відображає економічну сутність операцій, інших подій або умов, а не лише юридичну форму;
- є нейтральною, тобто вільною від упереджень;
- є повною в усіх суттєвих аспектах.

Під час здійснення судження керівництво Групи посилається на прийнятність наведених далі джерел та враховує їх у низхідному порядку:

а) вимоги в МСФЗ, у яких йдеться про подібні та пов'язані з ними питання;

б) визначення, критерії визнання та концепції оцінки активів, зобов'язань, доходів та витрат у Концептуальній основі фінансової звітності.

Під час здійснення судження керівництво Групи враховує найостанніші положення інших органів, що розробляють та затверджують стандарти, які застосовують подібну концептуальну основу для розроблення стандартів, іншу професійну літературу з обліку та прийняті галузеві практики, тією мірою, якою вони не суперечать вищезазначеним джерелам.

Операції, що не регламентуються МСФЗ, Групою не здійснювались.

3.3. Оцінки фінансових інструментів

При визначенні класифікації фінансових активів як таких, що в подальшому оцінюються за амортизованою собівартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (ІСД), або за справедливою вартістю через прибуток або збиток, управлінський персонал Групи застосовує професійне судження.

Група класифікує фінансові активи як такі, що оцінюються у подальшому або за амортизованою собівартістю, або за справедливою вартістю на основі обох таких чинників:

а) моделі бізнесу Групи для управління фінансовими активами: утримувати до погашення, призначити для торгівлі, або визнати доступними для продажу; та

б) характеристик контрактних грошових потоків фінансового активу.

3.4. Оцінки справедливої вартості

3.4.1. Методи оцінки справедливої вартості і вхідні дані

Оцінка справедливої вартості – це оцінка конкретного активу або зобов'язання. Тому, оцінюючи справедливу вартість, Група має брати до уваги ті характеристики активу, які учасники ринку взяли б до уваги, визначаючи його ціну на дату оцінки.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, які мають котирування на активному ринку, визначається з використанням ринкових або дилерських цін котирувань. Для оцінки справедливої вартості всіх інших активів та зобов'язань Група використовує інші методи оцінки вартості.

Методи оцінки вартості включають моделі чистої приведеної вартості та дисконтованих грошових потоків. Ці методи оцінки спрямовані на таку оцінку справедливої вартості, яка відображає ціну фінансового інструмента на звітну дату, яка була б визначена учасниками ринку в операції на ринкових умовах.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції на основному (або найсприятливішому) ринку на дату оцінки за поточних ринкових умов (тобто вихідна ціна), незалежно від того, чи спостерігається така ціна безпосередньо, чи оцінена за допомогою іншого методу оцінювання. Однак у зв'язку з невизначеністю та використанням суб'єктивних суджень справедлива вартість не повинна розглядатися як сума, що може бути реалізована при негайному продажу активів чи передачі зобов'язань.

Вимоги щодо оцінок справедливої вартості встановлені МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» (МСФЗ 13). Справедлива вартість у визначенні МСФЗ 13 співпадає з визначенням ринкової вартості відповідно до Міжнародних стандартів оцінки (МСО 300 пар. G3 видання 2011 р.).

Щодо ринкових цінних паперів, справедливою вартістю, як правило, є ринкова вартість, оскільки вона вважається найкориснішою оцінкою цінних паперів на дату звіту та ефективності інвестиційної діяльності за визначений період.

Відповідно до МСФЗ 9, незважаючи на наявність ознак, що могли б вказувати на доречність використання в якості бази оцінки амортизованої собівартості, Група при первісному визнанні нескасовно призначає фінансовий актив як такий, що оцінюється за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку, якщо таке призначення усуває або значно зменшує невідповідність оцінки чи визнання (яку інколи називають «неузгодженістю обліку»), що інакше виникне внаслідок оцінювання активів або зобов'язань, чи визнання прибутків або збитків за ними на різних підставах.

Група застосовує методи оцінки справедливої вартості:

- ринковий підхід (для грошових коштів, боргових цінних паперів, інструментів капіталу);
- дохідний підхід (для депозитів);
- витратний підхід (для інструментів капіталу).

Ринковий підхід передбачає визначення вартості на підставі порівняння активу із активами (аналогами), для яких відомі ціни продажу, попиту або пропозиції. Справедлива вартість активу визначається виходячи з цих цін, скоригованих на основні відмінності активу від обраних аналогів та з урахуванням відмінностей цін попиту та пропозиції від цін

продажу (наприклад, коригування на торг). Оцінка активу за відомими котируваннями його самого (ідентичного активу) на ринку на дату оцінки є окремим та найбільш прийнятним випадком оцінки за ринковим підходом, що не потребує жодних коригувань.

Дохідний підхід дозволяє визначити справедливую вартість як поточну вартість майбутніх грошових надходжень, які розраховує отримати власник від активу. Під грошовими надходженнями в даному випадку розуміються доходи за вирахуванням всіх витрат, пов'язаних із отриманням цих доходів (т. зв. чистий операційний дохід).

Витратний підхід визначає справедливую вартість як суму витрат, що має понести суб'єкт господарювання для придбання або створення такого самого або подібного активу за вирахуванням всіх наявних ознак зносу та знецінення. Витратний підхід застосовується, як правило, до активів, які не мають ринку та/або продаються разом з іншими активами (так звані спеціалізовані активи). Доречність застосування будь-якого підходу залежить від типу активу, вхідних даних, які доступні для оцінки, звичайних поглядів учасників даного ринку на ціноутворення, а також відповідності вимогам до ієрархії вхідних даних відповідно до МСФЗ 13. Група може застосовувати один або декілька підходів. Якщо застосовується декілька підходів, остаточне значення справедливої вартості визначається шляхом процедури узгодження отриманих результатів, яка враховує надійність вхідних даних, що застосовані для визначення вартості в межах кожного підходу.

З метою максимізації використання відкритих ринкових даних та мінімізації використання закритих вхідних даних під час визначення справедливої вартості МСФЗ 13 визначає три рівні ієрархії вхідних даних:

Вхідні дані 1-го рівня – це ціни котирування (нескориговані) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання, до яких суб'єкт господарювання може мати доступ на дату оцінки.

Вхідні дані 2-го рівня – це вхідні дані (окрім цін котирування, віднесених до 1-го рівня), які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано. До них відносяться ціни котирування на подібні активи на відкритих та закритих ринках, а також інша доречна відкрита ринкова інформація.

Вхідні дані 3-го рівня – це вхідні дані для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі.

Виходячи з характеру вхідних даних, всі вони можуть коригуватися залежно від дати оцінки та певних обставин. Таке коригування може призвести до того, що рівень ієрархії понизиться. Наприклад, коригування даних другого рівня коефіцієнтами, які не спостерігаються, понижують ці вхідні дані до третього рівня ієрархії, якщо це коригування суттєво впливає на результат. Якщо під час оцінки були використані дані різних рівнів ієрархії, то загальний рівень визначається за найнижчим рівнем даних, важливих для оцінки.

Група має структуру контролю за оцінкою справедливої вартості. Якщо для оцінки справедливої вартості використовується інформація, отримана від третьої сторони, така як брокерські котирування, Група перевіряє докази, отримані від третьої сторони, для підтвердження висновку щодо того, що такі оцінки відповідають вимогам МСФЗ, включаючи рівень в ієрархії джерел визначення справедливої вартості, до якого слід відносити такі оцінки.

Група визнає переміщення оцінок між рівнями в ієрархії джерел визначення справедливої вартості на кінець того звітного періоду, в якому відбулося таке переміщення.

3.4.2. Справедлива вартість фінансових інструментів за умов існування активного ринку

Найнадійнішим свідченням справедливої вартості фінансового інструмента за наявності активного ринку є ціна котирування цього інструмента, яка за наявності має бути використана без коригування для оцінки його справедливої вартості, окрім ситуацій, зазначених у МСФЗ 13 (наприклад, коли важливі події відбуваються після закриття ринку, але до дати оцінки). Фінансовий інструмент вважається котируваним на активному ринку, якщо ціни котирування легко і регулярно доступні та відображають фактичні й регулярно здійснювані ринкові операції між незалежними сторонами. Активний ринок – це ринок, на якому операції для активів або зобов'язань відбуваються з достатньою частотою та у достатньому обсязі, щоб надавати інформацію про ціноутворення на безперервній основі.

Мета визначення справедливої вартості для фінансового інструмента, який відкрито купується та продається на активному ринку – отримати ціну, за якою відбулась би операція з цим інструментом (тобто без модифікації або перепакування інструмента) на кінець звітного періоду на основному, а за його відсутності на найсприятливішому активному ринку, до якого Група має безпосередній доступ.

Основний ринок – це ринок, на якому Група, як правило, здійснює операції продажу активу або передачі зобов'язання, за відсутності свідчень на користь протилежного положення. Найсприятливіший ринок – це ринок, який максимізує суму, що була б отримана за продаж активу, або мінімізує суму, що була б сплачена за передачу зобов'язання, після врахування всіх витрат на операцію.

Коли поточні ціни котирування недоступні, ціна останньої операції може свідчити про поточну справедливую вартість за умови відсутності значних змін економічних обставин після дати операції. Якщо умови змінилися з часу операції (наприклад, зміна безризикової ставки відсотка після останнього котирування ціни для корпоративних облігацій), то справедлива вартість відображає зміну умов шляхом посилення на поточні ціни або ставки для подібних фінансових інструментів, залежно від обставин. Подібно до того, якщо Група може довести, що ціна останньої операції не є справедливою вартістю (наприклад, тому, що вона відображає суму, яку Група отримала б би або сплатила б би у примусовій операції, при недобровільній ліквідації чи продажу описаного майна), таку ціну коригують.

Справедлива вартість портфеля фінансових інструментів є добутком кількості одиниць інструмента та його ринкової ціни котирування. Якщо опублікованої ціни котирування на активному ринку для фінансового інструмента в його сукупності немає, але є активні ринки для його складників, то справедлива вартість визначається на основі відповідних ринкових цін для його складників.

3.4.3. Справедлива вартість фінансових інструментів за умови відсутності активного ринку

Якщо ринок для фінансового інструмента не є активним, Група встановлює справедливу вартість, застосовуючи інші підходи та методи оцінювання, що передбачені МСФЗ 13.

Належний метод оцінювання справедливої вартості конкретного фінансового інструмента включатиме спостережені ринкові дані про ринкові умови та інші чинники, які, ймовірно, впливають на справедливу вартість інструмента. Справедлива вартість фінансового інструмента базуватиметься на одному чи кількох із наведених далі чинників (перелік не є вичерпним):

- а) вартість грошей у часі (тобто відсоток за базовою чи безризиковою ставкою);
- б) кредитний ризик;
- в) ціни на валютних біржах;
- г) ціни на інструменти капіталу;
- ґ) волатильність (тобто величина майбутніх змін ціни фінансового інструмента або іншого об'єкта);
- д) ризик дострокового погашення та ризик відмови;
- е) витрати на обслуговування фінансового активу або фінансового зобов'язання.

Справедлива вартість будь-якого активу залежить від:

- його фізичних або технічних ознак;
- юридичних характеристик, які дають право Групі отримувати вигоду від активу; та
- поглядів учасників ринку на корисність активу.

Перед проведенням оцінки Група ідентифікує актив. Для цілей МСФЗ актив співпадає з одиницею обліку. Це може бути окремий актив або їх сукупність, які мають оцінюватися разом, наприклад, пакет акцій як одиниця обліку.

Актив класифікується як визначений тип майна – нерухомість, цінні папери тощо. Така класифікація дозволяє ухити юридичні правила отримання вигід від активу. Крім того, Група визначає юридичні права та обмеження, які накладені на актив та впливають на його вартість.

Справедлива вартість визначається за даними ринку, незалежно від судження Групи про цінність активу.

Ознаками звичайної угоди (операції) є:

- Сторони угоди є непов'язаними зацікавленими особами, які можуть здійснити угоду та діють добровільно без жодних ознак примусу або вимушеності.
- Укладанню угоди передують маркетинговий період, під час якого сторони мають змогу повністю ознайомитися із активом та кон'юнктурою ринку на дату оцінки.
- Умови поставок та розрахунків згідно з угодою є звичайними для даного ринку.

Під час оцінки Група:

- Обирає ринок, на якому буде спостерігати дані для визначення справедливої вартості. Ринок має бути основним або найсприятливішим за визначенням Групи.
- Перевіряє, чи відповідають угоди, що спостерігаються на ринку, ознакам звичайної угоди.

Справедлива вартість визначається без врахування витрат на продаж.

З точки зору корисності, оцінка справедливої вартості має враховувати принцип найкращого та найефективнішого використання активу з погляду учасників ринку та незалежно від судження Групи. Найкраще та найефективніше використання активу – це використання фізично можливе, юридично дозволене, фінансово обґрунтоване та таке, що приводить до найбільшого значення справедливої вартості. Аналіз найкращого та найефективнішого використання передують процедури оцінки.

3.4.4. Судження щодо справедливої вартості фінансових активів

Справедлива вартість інвестицій, що активно обертаються на організованих фінансових ринках, розраховується на основі поточної ринкової вартості на момент закриття торгів на звітну дату. В інших випадках оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо передбачуваних майбутніх грошових потоків, існуючої економічної ситуації, ризиків, властивих різним фінансовим інструментам, та інших факторів з врахуванням вимог МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості».

Управлінський персонал вважає, що облікові оцінки та припущення, які мають стосунок до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування не доступні, є ключовим джерелом невизначеності оцінок, тому що: (а) вони з високим ступенем ймовірності зазнають змін з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо відсоткових ставок, волатильності, змін валютних курсів, показників кредитоспроможності контрагентів, коригувань під час оцінки інструментів, а також специфічних особливостей операцій; та (б) вплив зміни в оцінках на активи, відображені в звіті про фінансовий стан, а також на доходи (витрати) може бути значним.

Судження включають облік таких вихідних даних, як ризик ліквідності, кредитний ризик і волатильність. Зміни в припущеннях щодо цих факторів можуть вплинути на справедливу вартість фінансових інструментів, відображену у фінансовій звітності.

Якби керівництво Групи використовувало інші припущення щодо відсоткових ставок, волатильності, курсів обміну валют, кредитного рейтингу контрагента, дати офerti і коригувань під час оцінки інструментів, більша або менша зміна в оцінці вартості фінансових інструментів у разі відсутності ринкових котирувань мала б істотний вплив на відображені у фінансовій звітності прибуток або збиток.

Розуміючи важливість використання облікових оцінок та припущень щодо справедливої вартості фінансових активів в разі відсутності вхідних даних щодо справедливої вартості першого рівня, Керівництво Групи планує використовувати оцінки та судження які базуються на професійній компетентії працівників, досвіді та минулих подіях, а також з використанням розрахунків та моделей вартості фінансових активів. Залучення зовнішніх експертних оцінок щодо таких фінансових інструментів, де оцінка, яка базується на професійній компетентії, досвіді та розрахунках є недостатньою, на думку Керівництва, є прийнятним та необхідним.

Використання різних маркетингових припущень та/або методів оцінки також може мати значний вплив на передбачувану справедливу вартість.

3.5. Судження щодо очікуваних термінів утримання фінансових інструментів

Керівництво Групи застосовує професійне судження щодо термінів утримання фінансових інструментів, що входять до складу фінансових активів. Професійне судження за цим питанням ґрунтується на оцінці ризиків фінансового інструменту, його прибутковості й динаміці та інших факторах. Проте існують невизначеності, які можуть бути пов'язані з призупиненням обігу цінних паперів, що не є підконтрольним керівництву Групи фактором і може суттєво вплинути на оцінку фінансових інструментів.

3.6. Судження щодо оцінки строків корисного використання основних засобів, нематеріальних активів, та їх ліквідаційної вартості

Оцінка строків корисного використання об'єктів основних засобів, нематеріальних активів, та їх ліквідаційної вартості залежить від професійного судження керівництва, яке засноване на досвіді роботи з аналогічними активами. При визначенні строків корисного використання активів керівництво бере до уваги умови очікуваного використання активів, моральний знос, фізичний знос і умови праці, в яких будуть експлуатуватися дані активи. Зміна будь-якого з цих умов або оцінок може в результаті привести до коригування майбутніх норм зносу основних засобів та амортизації нематеріальних активів.

3.7. Зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів

На кожен звітний дату Група оцінює, застосовуючи професійне судження, чи є якась ознака того, що корисність активу може зменшитися.

На дату складання фінансової звітності, оцінюючи наявність ознак того, що корисність активу може зменшитися, Група бере до уваги такі показники (зовнішніх та внутрішніх) джерел інформації:

Зовнішні джерела інформації:

- є видимі ознаки того, що вартість активу зменшилася протягом періоду значно більше, ніж можна було очікувати, внаслідок плану часу або звичайного використання;

- протягом періоду відбулися зміни зі значним негативним впливом, або вони відбудуться найближчим часом у технологічному, ринковому, економічному або правовому оточенні, в якому діє Група, чи на ринку, для якого призначений актив;

- ринкові ставки відсотка або інші ринкові ставки доходу від інвестицій збільшилися протягом періоду, і це збільшення, ймовірно, вплине на ставку дисконту, застосовану при обчисленні вартості активу при використанні, і суттєво зменшить суму очікуваного відшкодування активу;

- балансова вартість чистих активів Групи, є більшою, ніж його ринкова капіталізація.

Внутрішні джерела інформації:

- є свідчення застаріння або фізичного пошкодження активу;

- протягом періоду відбулися суттєві зміни, які негативно вплинуть, або очікується, що вони відбудуться у близькому майбутньому та змінять інтенсивність або спосіб нинішнього чи запланованого використання активу. Ці зміни включають плани припинити використання активу, припинити або реструктуризувати господарську одиницю, до якої належить цей актив, продати його раніше від попередньо очікуваної дати і повторно оцінити строк корисної експлуатації цього активу;

- наявні свідчення з даних внутрішньої звітності, які вказують, що економічна ефективність активу є або буде гіршою, ніж очікувана.

Оцінка вартості активу при використанні передбачає такі кроки:

а) оцінку майбутніх надходжень і вибуття грошових коштів, що їх мають отримати від безперервного використання активу та його остаточної ліквідації;

Прогнозні оцінки грошових потоків до кінця строку корисної експлуатації активу визначаються екстраполяцією перспективних оцінок грошових потоків, основаних на фінансових бюджетах / прогнозах, із застосуванням темпу зростання на подальші роки.

Оцінкою чистих грошових потоків, що їх отримають (або сплатять) при вибутті активу наприкінці строку його корисної експлуатації, є сума, яку Група очікує отримати від продажу активу в операції між зацікавленими, об'язаними та незалежними сторонами після вирахування оцінених витрат на вибуття. До оцінок майбутніх грошових потоків не включаться надходження або вибуття грошових коштів від фінансової діяльності та отриманий або сплачений податок на прибуток.

б) застосування відповідної ставки дисконту до цих майбутніх грошових потоків.

Ставка (ставки) дисконту обираються ставкою (ставками) до оподаткування, яка відображає (які відображають) поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та ризиків, характерних для активу, на які не були скориговані оцінки майбутніх грошових потоків.

3.8. Резерви очікуваних кредитних збитків

На дату первісного визнання та на кожен звітну дату Група оцінює всі боргові фінансові активи, крім тих, що віднесені до категорії фінансових активів, що обліковуються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у складі прибутку/збитку з урахуванням знецінення за моделлю очікуваних кредитних збитків. Суттєві судження керівництва враховують критерії етапів знецінення, коефіцієнтів знецінення для торгової дебіторської заборгованості та іншої дебіторської заборгованості, рівня кредитного ризику, тобто очікування неотримуваних контрактних грошових потоків у порівнянні з первісно очікуваними та строки отримання очікуваних грошових потоків.

Група оцінює очікувані кредитні збитки за фінансовими активами із застосуванням принципів щодо нейтральності і доступності інформації, що є основою оцінки, а також застосовує методи сценарного аналізу та дисконтування грошових потоків, враховуючи часову вартість грошей. Максимальний період, який ураховується під час оцінки очікуваних кредитних збитків, - це максимальний договірний період (з урахуванням умов про пролонгацію), протягом якого Група є вразливим до кредитного ризику.

Звичай очікується, що очікувані кредитні збитки за весь строк дії мають бути визнані до того, як фінансовий інструмент стане прострочений. Як правило, кредитний ризик значно зростає ще до того, як фінансовий інструмент стане простроченим або буде помічено інші чинники затримки платежів, що є специфічними для позичальника, (наприклад, здійснення модифікації або реструктуризації).

Кредитний ризик за фінансовим інструментом вважається низьким, якщо фінансовий інструмент має низький ризик настання дефолту, позичальник має потужний потенціал виконувати свої договірні зобов'язання щодо грошових потоків у короткостроковій перспективі, а несприятливі зміни в економічних і ділових умовах у довгостроковій перспективі можуть знизити, але не обов'язково, здатність позичальника виконувати свої зобов'язання щодо договірних грошових потоків.

Фінансові інструменти не вважаються такими, що мають низький кредитний ризик лише на підставі того, що ризик дефолту за ними є нижчим, ніж ризик дефолту за іншими фінансовими інструментами Групи або ніж кредитний ризик юрисдикції, в якій Група здійснює діяльність.

Очікувані кредитні збитки за весь строк дії не визнаються за фінансовим інструментом просто на підставі того, що він вважається інструментом із низьким кредитним ризиком у попередньому звітному періоді, але не вважається таким станом на звітну дату. У такому випадку управлінський персонал з'ясовує, чи мало місце значне зростання кредитного ризику з моменту первісного визнання, а отже чи постала потреба у визнанні очікуваних кредитних збитків за весь строк дії.

При визначенні того, чи дійсно кредитний ризик за фінансовим інструментом зазнав значного зростання з моменту первісного визнання, та при оцінюванні очікуваних кредитних збитків, Група застосовує для оцінювання практичні прийоми у спосіб, що відображає:

(а) об'єктивну та зважену за ймовірністю суму, визначену шляхом оцінки певного діапазону можливих результатів;

(б) часову вартість грошей; і

(в) обґрунтовано необхідну та підтверджувану інформацію про минулі події, поточні умови та прогнози майбутніх економічних умов, яка є актуальною, що може бути одержана без надмірних витрат або зусиль станом на звітну дату.

Це включає в себе як кількісну, так і якісну інформацію, а також результати аналізу, що ґрунтується на попередньому досвіді Групи та експертній оцінці кредитної якості, включаючи прогнозну інформацію.

Прикладом практичного прийому є розрахунок очікуваних кредитних збитків за дебіторською заборгованістю з використанням матриці забезпечення. Залежно від ситуації Група використовує для оцінювання 12-місячних очікуваних кредитних збитків або очікуваних кредитних збитків за весь строк дії за фінансовими активами свій власний історичний досвід кредитних збитків (із внесенням необхідних коригувань) за дебіторською заборгованістю. Матриця забезпечення визначає фіксовані ставки забезпечення залежно від кількості днів, що минули з моменту визнання дебіторської заборгованості простроченою. Залежно від диверсифікованості своєї клієнтської бази Група використовує характеристики індивідуальних дебіторів, або об'єднує їх у відповідні групи, якщо його історичний досвід кредитних збитків указує на значно відмінні закономірності збитків для різних клієнтських сегментів. Критерії, що використовуються для групування активів, є організаційно-правова форма клієнта (юридична особа, ФОП, фізична особа), вид послуг, що надаються, рейтинг клієнта, наявність застави або страхування комерційного кредиту, а також вид клієнта (оптовий або роздрібний).

При оцінці очікуваних кредитних збитків Група може не визначати всі можливі сценарії. Водночас, вона враховує ризик або ймовірність настання кредитних збитків шляхом розгляду можливості настання кредитного збитку та можливості ненастання кредитного збитку, навіть якщо можливість настання кредитного збитку є малоімовірною.

Очікувані кредитні збитки відображають власні очікування управлінського персоналу щодо кредитних збитків.

3.9. Оренда. Її ідентифікація і класифікація

На початку дії договору Група, застосовуючи професійне судження, оцінює, чи є договір орендовою, або чи містить договір оренду. Договір є, чи містить оренду, якщо договір передає право контролювати користування ідентифікованим активом протягом певного періоду часу в обмін на компенсацію.

Група проводить повторну оцінку договору чи є договір орендою, або чи містить договір оренду, лише якщо змінюються умови договору.

Група як Орендодавець класифікує кожен зі своїх оренд або як операційну оренду, або як фінансову оренду. Оренда класифікується як фінансова оренда, якщо вона передає в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на базовий актив. Оренда класифікується як операційна оренда, якщо вона не передає в основному всі ризики та вигоди щодо права власності на базовий актив.

Чи є оренда фінансовою, чи операційною орендою, залежить від сутності операції, а не від форми договору. Оренда активів, за якою ризики та винагороди, пов'язані з правом власності на актив, фактично залишаються в орендодавця, класифікується як операційна оренда.

3.10. Відсоткові ставки (ставки дисконтування), що використані за умов не відповідності ринковим

Ставка дисконту - це процентна ставка, яка використовується для перерахунку майбутніх грошових потоків в єдине значення теперішньої (поточної) вартості, яка є базою для визначення ринкової вартості бізнесу. З економічної точки зору, в ролі ставки дисконту є бажана інвестору ставка доходу на вкладений капітал у відповідні з рівнем ризику на подібні об'єкти інвестування, або - ставка доходу за альтернативними варіантами інвестицій із зіставленням рівня ризику на дату оцінки. Ставка дисконту визначається з урахуванням трьох факторів:

а) вартості грошей у часі;

б) вартості джерел, які залучаються для фінансування інвестиційного проекту, які вимагають різні рівні компенсації;

в) фактору ризику, або міри ймовірності отримання очікуваних у майбутньому доходів.

Станом на 31.12.2022 середньозважена ставка за портфелем банківських депозитів у національній валюті в банках, у яких не введено тимчасову адміністрацію або не запроваджено ліквідаційну комісію, становила 5,3% річних. Інформація, що використана для визначення середньозваженої ставки одержана з офіційного сайту НБУ за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial/data-sector-financial#2fs> розділ «Вартість строкових депозитів».

3.11. Валютні курси

Операції в іноземній валюті обліковуються в українських гривнях за офіційним курсом обміну Національного банку України на дату проведення операцій.

Група використовувала обмінні курси на дату балансу:

	31.12.2022	31.12.2021
Гривня /1 долар США	36,5686	27,2782
Гривня /1 євро	38,951	30,9226

3.12. Судові справи та забезпечення по них

Група в процесі своєї господарської діяльності може бути як позивачем, так і відповідачем у судових справах. Вона створює забезпечення згідно МСБО 37 лише тоді, коли має теперішню заборгованість (юридичну або конструктивну) внаслідок минулої події, і існує ймовірність (тобто більше можливо, ніж неможливо), що погашення зобов'язання вимагатиме вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, і можна достовірно оцінити суму зобов'язання. Для оцінки такої ймовірності настання негативних наслідків, а також для оцінки суми забезпечення, застосовуються професійні судження.

3.13. Поточні податки до сплати та відкладені податки

Річний дохід Групи за минулі роки та 2022 рік перевищував 40 мільйонів гривень, то в порядку, передбаченому підпунктом 134.1.1 ПКУ, Група визначає об'єкт оподаткування з коригуванням фінансового результату до оподаткування на усі різниці за 2022 рік. Згідно МСБО 12, відстрочені податкові активи визнаються для всіх невикористаних податкових збитків в тій мірі, в якій ймовірно отримання оподаткованого прибутку, за рахунок якого можливо буде реалізувати дані збитки. Від керівництва вимагається прийняття істотного професійного судження при визначенні суми відстрочених податкових активів, які можна визнати, на основі очікуваного терміну і рівня оподатковуваних прибутків з урахуванням стратегії майбутнього податкового планування.

3.14. Питання представлення

Група повинна представити свій консолідований баланс (звіт про фінансовий стан) в форматі, встановленому Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 №73. Цей формат вимагає, щоб:

- загальна сума страхових резервів, частина яких містить поточні зобов'язання, групувались разом з довгостроковими зобов'язаннями;
- загальна сума частки перестраховика в страхових резервах, частина яких є необоротними активами, групувалась разом із оборотними активами;
- чисті страхові виплати включали в себе суму чистих виплат та частку перестраховика у виплатах;
- сума очікуваних кредитних збитків, розрахованих згідно МСФЗ 9, показувалась у складі інших операційних витрат або інших операційних доходів у разі зменшення суми очікуваних кредитних збитків;
- процентні доходи, що обчислені з використанням методу ставки ефективного відсотка та представлені

у складі інших фінансових доходів.

Для того, щоб відповідати вимогам МСФЗ, щодо представлення оборотних та необоротних активів та поточних та довгострокових, Група розкрила той факт, що сума страхових виплат та частки перестраховика у виплатах показані на нетто основі та суму очікуваних кредитних збитків, розрахованих згідно МСФЗ 9 в Примітці 6 до консолідованого звіту про фінансові результати (звіт про сукупний дохід).

3.15. Визнання доходу за страховими контрактами

Група встановлює премії на рівні, що забезпечує перевищення суми отриманих премій та отриманого інвестиційного доходу над загальною сумою збитків, витрат на врегулювання цих збитків, витрат на асистанс та затрат на управління господарською діяльністю. Премії за полісами встановлюються (ціноутворення) із застосуванням статистичного аналізу на основі внутрішніх та зовнішніх історичних даних.

Обґрунтованість ціноутворення тестується з використанням методології та ключових показників ефективності по конкретних портфелях, на шпріорній основі (наприклад, тестування прибутку).

Фактори, що враховуються при ціноутворенні, відрізняються за страховими продуктами і залежать від запропонованого покриття та виплат. Однак, як правило, вони включають:

- очікувані збитки за власниками страхових полісів та відповідні очікувані виплати і їх строки;
- рівень та характер мінливості, пов'язаної з очікуваними виплатами. Це включає аналіз статистичної інформації про збитки, а також врахування потенційних змін судової практики, економічного клімату та демографічних тенденцій;
- інші затрати на створення відповідного продукту, такі як витрати на збут, маркетинг, адміністрування полісів, асистанс, а також витрати на врегулювання збитків;
- фінансові умови, що відображають вартість грошових коштів у часі;
- вимоги до капіталу та платоспроможності;
- планові показники прибутковості;
- кон'юнктуру страхового ринку, зокрема ціни на подібні продукти, встановлені конкурентами.

Оцінка ризику дострокового припинення дії договорів проводиться щоквартально. Результати такого аналізу беруться до уваги при розрахунку тарифів, а також для вжиття інших заходів, спрямованих на адекватне обслуговування зобов'язань за договорами страхування та оптимізацію політик андеррайтингу.

3.16. Дебіторська заборгованість з відшкодувань за регресними позовами

Дебіторська заборгованість з відшкодувань за регресними позовами включає суми, отримані від сторін, які спричинили страхові випадки, якщо це передбачено умовами договору страхування для даного виду страхування. При добровільному страхуванні це відбувається тоді, коли сторона, що спричинила страховий випадок, несе відповідальність за цивільним судочинством, а при обов'язковому страхуванні цивільно-правової відповідальності власників автотранспортних засобів - у випадках, передбачених законодавством. Після врегулювання збитку Група оцінює доцільність стягнення збитків зі сторони, що спричинила страховий випадок, враховуючи можливий результат розгляду справи та співвідношення витрат і вигід у зв'язку з ним. Якщо боржник не визнає збиток або не відповідає на вимогу про його відшкодування, приймається рішення або подати позовну вимогу до суду, або відмовитися від права вимоги про відшкодування. Дебіторська заборгованість з відшкодувань за регресними позовами визнається при придбанні та на звітну дату як дебіторська заборгованість у звіті про фінансовий стан і як зменшення понесених збитків у звіті про сукупний дохід. Сума дебіторської заборгованості з відшкодувань за регресними позовами розраховується, виходячи з ймовірності її відшкодування, історичного досвіду роботи Групи з аналогічними справами та природи страхового класу.

3.17. Остаточні зобов'язання за вимогами за договорами страхування

Вимоги за договорами по страхуванню підлягають виплаті у разі настання страхового випадку. Група несе відповідальність за всі страхові випадки, що відбулися протягом терміну дії договору, навіть якщо збиток виявили після закінчення терміну дії договору. Є кілька змінних, які впливають на суму і терміни потоків грошових коштів від цих контрактів. Відшкодування, що виплачується за цими контрактами, є грошовою винагородою, що надається за шкоду, завдану майну страхувальника або для покриття цивільної відповідальності страхувальника або представників громадськості (для покриття цивільної відповідальності). Такі винагороди є одноразовими виплатами, які розраховуються як теперішня вартість фактичних витрат на врегулювання збитків, які понесені в результаті страхового випадку.

Припущення, що використовуються при оцінці страхових активів і страхових зобов'язань, повинні забезпечувати створення резервів, достатніх для покриття будь-яких зобов'язань, що виникають у зв'язку із страховими контрактами, наскільки це можна передбачити.

Резерви збитків за договорами страхування (включаючи збитки, понесені власниками полісів, але не врегульовані, та збитки понесені власниками полісів, але не заявлені) створюються для забезпечення загальної суми остаточної вартості зобов'язань з виплати понесених збитків, які оцінюються виходячи з відомих фактів на звітну дату, включаючи повідомлення щодо потенційних збитків, досвід врегулювання аналогічних збитків та судову практику на звітну дату.

Основне припущення, що лежить в основі методик, використовуваних Групою, полягає в тому, що минулий досвід Групи з врегулювання страхових збитків використовується для прогнозування майбутніх страхових претензій і,

відповідно, остаточних страхових збитків. По суті, такі методики екстраполюють суму врегулювання сплачених і понесених збитків, середні витрати за одною вимогою і кількість претензій на основі спостережень за попередні роки і передбачуваних коефіцієнтів збитків. Попередній досвід страхових виплат, головним чином, аналізується за видами страхової діяльності.

У більшості випадків не існує чітко визначених припущень щодо майбутнього зростання сум вимог або коефіцієнтів збитків. Замість цього використовуються припущення, засновані на даних врегулювання претензій в минулому, на яких базуються прогнози. Також використовується додаткове якісне судження для оцінки меж, до яких минулі тенденції можна використовувати в майбутньому для того, щоб визначити передбачувану остаточну суму збитків, що представляють собою ймовірний результат з ряду можливих результатів, беручи до уваги всі невизначені моменти.

Страхові резерви - основні припущення, що стосуються невизначеності, пов'язаної з сумами резервів за страховими договорами. Дані, що використовуються для формування припущень, як правило, отримуються із внутрішніх джерел Групи, зокрема, це можуть бути результати детальних досліджень, що проводиться щонайменше один раз на рік. Припущення перевіряються на предмет їх відповідності відкритій ринковій інформації чи будь-якій іншій інформації із загальних джерел.

Оцінка остаточного зобов'язання, що впливає з вимог за договорами страхування є найбільш важливою бухгалтерською оцінкою Групи. Однак, зважаючи на існування невизначеності при створенні резерву збитків, остаточний результат, ймовірно, відрізнятиметься від зобов'язання, що було визначене спочатку.

Існує декілька причин невизначеності, які необхідно враховувати при оцінці зобов'язань, по яким Група в кінцевому випадку буде здійснювати виплати за такими вимогами.

У відношенні резервів за договорами страхування оцінки повинні здійснюватися як для передбачуваної остаточної суми заявлених, але не врегульованих збитків на звітну дату («РЗНУ»), так і для передбачуваної остаточної суми збитків, що сталися, але не заявлені на звітну дату («РПНУ»). Може знадобитися значний період часу, перш ніж можна буде з упевненістю встановити остаточну суму страхових збитків, а для певних видів полісів РПНУ становлять більшу частину зобов'язань, відображених у звіті про фінансовий стан.

Оцінка понесених, але не заявлених, збитків передбачає зазвичай більшу міру невизначеності, ніж оцінка вже повідомлених збитків, яка здійснюється на підставі більшого обсягу наявної інформації про збиток. Для Групи оцінка понесених, але не заявлених, збитків нерідко може залишатися неочевидною до моменту, поки не мине деякий час після випадку, внаслідок якого виникли збитки.

Джерела невизначеності при оцінці майбутніх виплат

Резерв збитків створюється на звітну дату на основі очікуваної суми остаточних витрат на відшкодування всіх збитків, понесених у зв'язку зі страховими випадками, що сталися до цієї дати, незалежно від того, чи були вони заявлені, разом з відповідними зовнішніми витратами на врегулювання збитків, за вирахуванням уже виплачених сум.

Резерв збитків не дисконтується у зв'язку із зміною вартості грошових коштів у часі.

Орієнтовна вартість вимог включає в себе прями витрати, які будуть понесені при врегулюванні претензій, за мінусом очікуваної суми за регресом та інших покриттів. Група приймає всі розумні заходи, щоб переконатися, що вона має відповідну інформацію про заявлені вимоги.

Зобов'язання за страховими контрактами включають забезпечення на вимоги, що відбулися та не виплачені, та забезпечення за ризиками, що залишилися на кінець звітного періоду.

Група використовує всю наявну інформацію для оцінки резерву заявлених збитків, включаючи витрати на коригування резерву по кожному класу договорів страхування.

Сума вимог за договорами страхування транспорту особливо чутлива до рівня виплат за зимовий період. Виплати за випадками іншого страхування не мають залежності від зовнішніх факторів, окрім зумовлених випадковістю настання страхової події.

При оцінці зобов'язань по витратам за заявленими збитками, які ще не виплачені, Група розглядає будь-яку інформацію, доступну від оцінників збитків, і інформацію про суму врегулювання вимог зі схожими характеристиками в попередні періоди. Суттєві вимоги оцінюються в кожному конкретному випадку на індивідуальній основі, або прогноуються окремо, щоб врахувати можливий руйнівний ефект від їх розвитку, і поширення на іншу частину портфеля.

Великі страхові вимоги (значні збитки) зазвичай врегульовуються окремо у кожному випадку, як шляхом резервування за номінальною вартістю оцінок, зроблених експертами з оцінки збитків, так і окремим прогнозуванням, з метою відображення їх майбутнього розвитку та виключення можливого негативного впливу на обробку і відшкодування значних заявлених збитків.

Оцінка остаточної вартості вимог за випадками по медичному страхуванню є складним процесом і не може бути зроблена за допомогою звичайних актуарних методів. Істотними факторами, які впливають на напрямки процесу оцінки резервів є збільшення рівня захворюваності, які розширили обсяг і покриття, що були визначені в договорах страхування, випущених Групою. Малоімовірно, що будь-які чіткі напрямки з'являться в методах розрахунків компенсацій в найближчому майбутньому. Через цю невизначеність не є можливим визначити майбутній розвиток вимог по страховим виплатам з тим же ступенем надійності, як за іншими видами вимог.

Методи оцінки адекватності страхових зобов'язань

Оцінка резервів понесених, але не заявлених, збитків, проводиться з використанням статистичних методів, які передбачають використання історичних даних для оцінки співвідношення врегульованих і понесених до визначеного дня збитків у прогнозованій сумі витрат на відшкодування збитків. Такий аналіз проводиться з використанням валових

сум.

Група використовує ланцюговий метод, який може бути застосований до премій, сплачених вимог, або вимог, що понесені (наприклад, оплачені вимоги плюс оцінки за фактичними обставинами). Основний підхід передбачає аналіз історичних факторів розвитку вимог і вибір оцінних факторів розвитку на основі цієї історичної інформації. Вибрані фактори розвитку потім застосовуються до кумулятивних даних за вимогами для кожного року виникнення вимог, якщо такі дані ще не повністю розкривають інформацію, щоб визначити оціночну кінцеву вартість вимог за кожен рік виникнення вимог.

На думку управлінського персоналу, ланцюговий метод є найбільш придатним для тих років виникнення страхових випадків та класів бізнесу, які досягли відносно стабільної моделі розвитку.

Вибір окремих результатів по кожному року страхових випадків кожного виду бізнесу залежить від оцінки підходів, що були найбільш придатними для огляду розвитку історичних подій.

Група провела тест достатності зобов'язань за вищевказаними методами та визначила, що обсяг сформованих нею резервів незароблених премій є більшою величиною, ніж отримана розрахункова.

В такому випадку в звітності відображається обсяг технічних резервів, що сформовані згідно з вимогами Закону України "Про страхування" та інших нормативно - правових вимог з питань формування страхових резервів.

Група вважає, що зобов'язання по вимогам, розраховане станом на кінець року, є адекватним.

4. НОВІ ТА ПЕРЕГЛЯНУТІ СТАНДАРТИ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

Нові МСФЗ, прийняті станом на 31.12.2022, ефективна дата яких не настала.

МСФЗ та правки до них	Основні вимоги	Ефективна дата	Дострокове застосування
МСБО 1 «Подання фінансової звітності» (липень 2020)	<p>Поправки роз'яснюють критерій у МСБО 1 для класифікації зобов'язання як довгострокового: вимога до суб'єкта господарювання мати право відкласти погашення зобов'язання принаймні на 12 місяців після звітного періоду.</p> <p>Сутність поправок:</p> <ul style="list-style-type: none"> • уточнено, що зобов'язання класифікується як довгострокове, якщо у організації є право відстрочити врегулювання зобов'язання щонайменше на 12 місяців, а право компанії на відстрочку розрахунків має існувати на кінець звітного періоду; • класифікація залежить тільки від наявності такого права і не залежить від імовірності того, чи планує компанія скористатися цим правом - на класифікацію не впливають наміри чи очікування керівництва щодо того, чи компанія реалізує своє право на відстрочку розрахунків; • роз'яснення впливу умов кредитування на класифікацію - якщо право відстрочити врегулювання зобов'язання залежить від виконання організацією певних умов, то дане право існує на дату закінчення звітного періоду тільки в тому випадку, якщо організація виконала ці умови на дату закінчення звітного періоду. Організація повинна виконати ці умови на дату закінчення звітного періоду, навіть якщо перевірка їх виконання здійснюється кредитором пізніше; і • «урегулювання» визначається як погашення зобов'язань грошовими коштами, іншими ресурсами, що представляють собою економічні вигоди, або власними дольовими інструментами, які класифікуються як капітал. <p>Поправки повинні застосовуватися ретроспективно.</p>	01 січня 2023 року	Дозволено
МСБО 1 «Подання фінансової звітності», Практичні рекомендації (IFRS PS) 2 «Формування суджень про	<p>У лютому 2021 року Рада з МСФЗ опублікувала поправки до МСБО (IAS) 1 та Практичного керівництва з МСФЗ (IFRS) 2 "Визначення суттєвості".</p> <p>Поправки включають:</p> <p>Заміна вимог до компаній розкривати свої «основні положення» облікової політики (significant accounting policies) вимогою розкривати «суттєві положення» облікової політики (material accounting policies); і</p>	01 січня 2023 року	Дозволено

МСФЗ та правки до них	Основні вимоги	Ефективна дата	Дострокове застосування
суттєвість» (лютий 2021)	<p>Додавання керівництва про те, як компаніям слід застосовувати концепцію суттєвості при прийнятті рішень щодо розкриття облікової політики.</p> <p>Інформація про облікову політику є суттєвою, якщо, розглядаючи разом з іншою інформацією, включеною до фінансової звітності, вона за обґрунтованими очікуваннями могла б вплинути на рішення, які основні користувачі фінансової звітності загального призначення роблять на основі цієї звітності.</p> <p>Хоча операція, інша подія або умова, з якою пов'язана інформація про облікову політику, може бути суттєвою (сама по собі), це не обов'язково означає, що відповідна інформація про облікову політику є суттєвою для фінансової звітності.</p> <p>Розкриття несуттєвої інформації про облікову політику може бути прийнятним, хоч і не вимагається.</p> <p>Поправки до МСБО 1 застосовуються до річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати, з можливістю дострокового застосування.</p> <p>Оскільки поправки до ПКТ 2 надають необов'язкове керівництво щодо застосування визначення суттєвості до інформації про облікову політику, дата набрання чинності для цих поправок не є обов'язковою.</p>		
МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» (лютий 2021)	<p>У лютому 2021 року Рада з МСФЗ опублікувала поправки до МСФЗ (IAS) 8, в яких вводить визначення "облікових оцінок". До появи цих поправок, МСФЗ (IAS) 8 включав визначення облікової політики та визначення зміни у бухгалтерських оцінках. Послання визначення одного поняття (облікова політика) з іншим визначенням змін (зміна у бухгалтерських оцінках) приховує різницю між обома поняттями. Щоб зробити це відмінність більш ясною, Рада з МСФЗ вирішила замінити визначення зміни у бухгалтерських оцінках визначенням бухгалтерських оцінок.</p> <p>Поправки замінюють визначення змін у бухгалтерських оцінках визначенням бухгалтерських оцінок. Згідно з новим визначенням, бухгалтерські оцінки - це «грошові суми у фінансовій звітності, оцінка яких пов'язана з невизначеністю» (monetary amounts in financial statements that are subject to measurement uncertainty).</p> <p>Компанія здійснює бухгалтерську оцінку задля досягнення мети, поставленої в обліковій політиці. Виконання бухгалтерських оцінок включає використання суджень чи припущень з урахуванням останньої доступної надійної інформації.</p> <p>Ефекти зміни вихідних даних або методу оцінки, використаних для виконання бухгалтерської оцінки, є змінами в бухгалтерських оцінках, якщо вони не є результатом виправлення помилок попереднього періоду.</p> <p>Поправки набувають чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати, і застосовуються до змін в обліковій політиці та змін в облікових оцінках, які відбуваються на початку цього періоду або після нього.</p>	1 січня 2023 року	Дозволено
МСБО 12 «Податки на прибуток» (травень 2021)	<p>У травні 2021 року Рада з МСФЗ опублікувала поправки до МСФЗ (IAS) 12, які звужують сферу застосування винятку щодо первісного визнання винятку щодо первісного визнання відповідно до МСБО 12, так що він більше не застосовується до операцій, які призводять до</p>	1 січня 2023 року	Дозволено

МСФЗ та правки до них	Основні вимоги	Ефективна дата	Дострокове застосування
	<p>однакових тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню та врахуванню.</p> <p>Операція, яка не є об'єднанням бізнесів, може призвести до початкового визнання активу та зобов'язання та на момент її здійснення не впливати ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток. Наприклад, на дату початку оренди орендар, як правило, визнає зобов'язання з оренди та включає ту саму суму у початкову вартість активу у формі права користування. Залежно від застосовного податкового законодавства при первісному визнанні активу та зобов'язання щодо такої операції можуть виникнути рівновеликі оподатковувані та тимчасові різниці, що віднімаються. Звільнення, передбачене пунктами 15 і 24, не застосовується до таких тимчасових різниць, і тому організація визнає відкладене податкове зобов'язання та актив, що виникло.</p> <p>Компанія, що застосовує поправку вперше, має на дату початку самого раннього з представлених порівняльних періодів:</p> <p>(а) визнати відстрочений податковий актив – тією мірою, в якій є ймовірним наявність у майбутньому оподаткованого прибутку, проти якого можна зарахувати що від'ємну тимчасову різницю, відкладене податкове зобов'язання щодо всіх тимчасових різниць, що віднімаються та оподатковуються, пов'язаних:</p> <p>(i) з активами у формі права користування та зобов'язаннями з оренди; і</p> <p>(ii) з визнаними зобов'язаннями щодо виведення об'єктів з експлуатації, відновлення навколишнього середовища та аналогічними зобов'язаннями та із сумами цих зобов'язань, включених до первісної вартості відповідного активу;</p> <p>(б) визнати сумарний ефект первинного застосування цих поправок як коригування вступного сальдо нерозподіленого прибутку (або іншого компонента власного капіталу, залежно від ситуації) на зазначену дату.</p> <p>Поправки повинні застосовуватися до операцій, які відбуваються на дату або після початку найбільш раннього з представлених порівняльних періодів. Крім того, на початок найбільш раннього з представлених порівняльних періодів відстрочений податковий актив (за умови наявності достатнього оподаткованого прибутку) і відстрочене податкове зобов'язання також повинні бути визнані для всіх тимчасових різниць, що підлягають врахуванню та оподаткуванню, пов'язаних з орендою та зобов'язаннями з виведення активів з експлуатації.</p>		
МСФЗ 17 Страхові контракти (липень, червень 2020)	<p>У травні 2017 року Рада з МСФЗ випустила МСФЗ (IFRS) 17 "Страхові контракти" (МСФЗ (IFRS) 17), новий всеосяжний стандарт бухгалтерського обліку для договорів страхування, що охоплює визнання та оцінку, подання та розкриття інформації. Після набуття чинності МСФЗ (IFRS) 17 замінить МСФЗ (IFRS) 4 "Страхові контракти" (МСФЗ (IFRS) 4), випущений у 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (тобто страхування життя, страхування, відмінне від страхування життя, пряме страхування та перестраховання), незалежно від типу</p>	1 січня 2023 року	Дозволено

МСФЗ та правки до них	Основні вимоги	Ефективна дата	Дострокове застосування
	<p>організації, яка їх випускає, а також до певних видів договорів страхування, випускають їх, а також до певних гарантій та фінансових інструментів з ознаками дискреційної участі. Ключові зміни стандарту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Виключення деяких видів договорів зі сфери застосування МСФЗ 17 • Спрощене подання активів і зобов'язань, пов'язаних з договорами страхування в звіті про фінансовий стан • Вплив облікових оцінок, зроблених в попередніх проміжних фінансових звітностях • Визнання і розподіл аквізичійних грошових потоків • Зміна у визнанні відшкодування за договорами перестрахування в звіті про прибутки і збитки • Розподіл маржі за передбачені договором страхування інвестиційні послуги (CSM) • Можливість зниження фінансового ризику для договорів вхідного перестрахування і непохідних фінансових інструментів • Перенесення дати вступу в силу МСФЗ 17, а також продовження періоду звільнення від застосування МСФЗ (IFRS) 9 для страхових компаній до 1 січня 2023 року • Спрощений облік зобов'язань по врегулюванню збитків за договорами, які виникли до дати переходу на МСФЗ 17 • Послаблення в застосуванні технік для зниження фінансового ризику • Можливість визначення інвестиційного договору з умовами дискреційної участі в момент переходу на новий стандарт, ніж в момент виникнення договору 		
МСФЗ 16 «Оренда» (вересень 2022)	<p>У вересні 2022 року Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB) випустила документ «Зобов'язання щодо оренди при продажу та зворотній оренді», який вносить зміни до МСФЗ 16 «Оренда» додаванням параграфу 102A.</p> <p>Якщо операція продажу з зворотною орендою кваліфікується як операція продажу згідно з МСФЗ (IFRS) 15 "Виручка за договорами з клієнтами", продавець-орендар повинен згодом оцінити своє зобов'язання з оренди за операцією продажу з зворотною орендою таким чином, щоб не визнавати прибуток або збиток, пов'язаний з правом користування, яке він зберігає.</p> <p>Правки встановлюють наступне:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Зобов'язання з оренди, первісно визнане продавцем-орендарем за операцією продажу з подальшою орендою, включає змінні орендні платежі, які не залежать від індексу або ставки, якщо їх можна обґрунтовано оцінити. Різниця між фактично здійсненими змінними орендними платежами та оціненими змінними орендними платежами, визнаними як частина первісного орендного зобов'язання, визнається у прибутку чи збитку в періоді, в якому вони були понесені. • Якщо оренда не є частиною операції продажу з подальшою орендою, зобов'язання з оренди не включають такі змінні платежі, які ніяк не відносяться на витрати у складі прибутку чи 	01 січня 2024 року	Дозволено

МСФЗ та правки до них	Основні вимоги	Ефективна дата	Дострокове застосування
	<p>збитку в тому періоді, в якому відбувається подія або умова, що спричиняє такі платежі.</p> <p>Продавець-орендар застосовує ці зміни для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2024 р. або пізніше 1 січня 2024 року. Допускається дострокове застосування. Якщо продавець-орендар застосовує ці поправки для більш раннього періоду, він повинен розкрити цей факт. Продавець-орендар застосовує зобов'язання з оренди при продажу та зворотній оренді (див. параграф В1Г) ретроспективно відповідно до МСБО 8 до операцій з продажу та зворотної оренди операцій, укладених після дати першого застосування.</p>		
<p>МСБО 1 «Подання фінансової звітності», Практичні рекомендації (IFRS PS) 2 «Формування суджень про суттєвість» (жовтень 2022)</p>	<p>У жовтні 2022 року Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО) випустила стандарт "Довгострокові зобов'язання з певними умовами", який вніс зміни до МСБО 1 "Подання фінансової звітності". Поправки вдосконалили інформацію, яку надає компанія, коли її право відкласти погашення зобов'язання прийнятні на дванадцять місяців залежить від дотримання ковенантів. Поправки також стали відповіддю на занепокоєння зацікавлених сторін щодо класифікації такого зобов'язання як поточного або довгострокового.</p> <p>Відповідно до поправок на класифікацію зобов'язання як поточного або довгострокового впливають лише ті ковенанти, які компанія повинна виконати на звітну дату або до неї.</p> <p>Ковенанти, яких компанія повинна дотримуватися після звітної дати (тобто майбутні ковенанти), не впливають на класифікацію зобов'язання на цю дату. Однак, якщо довгострокові зобов'язання підлягають виконанню в майбутньому, компанії тепер повинні будуть розкривати інформацію, яка допоможе користувачам зрозуміти ризик того, що ці зобов'язання можуть бути погашені протягом 12 місяців після звітної дати.</p> <p>Поправки також роз'яснюють, як компанія класифікує зобов'язання, яке може бути погашене власними акціями, наприклад, конвертований борг.</p> <p>Якщо зобов'язання включає опціон контрагента на конвертацію, який передбачає передачу власних дольових інструментів компанії, опціон на конвертацію визнається або як капітал, або як зобов'язання, окремо від основного зобов'язання згідно з МСФЗ (IAS) 32 "Фінансові інструменти": Подання". Рада з МСФЗ роз'яснила, що коли компанія класифікує основне зобов'язання як поточне або довгострокове, вона може ігнорувати лише ті опціони на конвертацію, які визнаються як власний капітал.</p>	<p>01 січня 2024 року</p>	<p>Дозволено</p>
<p>МСФЗ (IFRS) 10 "Консолідована фінансова звітність" та МСБО (IAS) 28 "Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства" «Продаж або внесок активів у угодах між інвестором та його асоційованою організацією чи</p>	<p>Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСБО (IAS) 28 застосовуються до випадків продажу або внеску активів між інвестором та його асоційованою організацією чи спільним підприємством. Зокрема, поправки роз'яснюють, що прибутки або збитки від втрати контролю над дочірньою організацією, яка не є бізнесом, в угоді з асоційованою організацією або спільним підприємством, які враховуються методом участі в капіталі, визнаються у складі прибутків або збитків материнської компанії лише у частці інших непов'язаних інвесторів у цій асоційованій організації чи спільному підприємстві. Аналогічно, прибутки чи збитки від переоцінки до справедливої вартості рента</p>	<p>Дата набуття чинності має бути визначена Радою МСФЗ</p>	<p>Дозволено</p>

МСФЗ та правки до них	Основні вимоги	Ефективна дата	Дострокове застосування
спільним підприємством»	частки в колишній дочірній організації (яка класифікується як інвестиція в асоційовану організацію або спільне підприємство і враховується методом участі в капіталі) визнаються колишньою материнською компанією тільки в частці нез'язаних інвесторів у нову асоційовану організацію або спільне підприємство.		

При складанні фінансової звітності Група застосувала всі нові і змінені стандарти й інтерпретації, затверджені РМСБО та КМТФЗ, які належать до її операцій, що набрали чинності на 31.12.2022 року.

МСФЗ 17 «Страхові контракти» запроваджується не раніше 2023 року.

МСФЗ 17 встановлює принципи визнання, оцінки та подання страхових контрактів, замінюючи при цьому МСФЗ 4 Страхові контракти.

МСФЗ 17 окреслює загальну модель, модифіковану для страхових контрактів з прямою участю, описану як підхід з перемінною оплатою. Загальну модель можна спростувати за умови відповідності деяким критеріям через оцінювання зобов'язання на решту періоду покриття з використанням розподілу страхової премії.

Загальна модель використовує поточні припущення для оцінки суми, часу та невизначеності майбутніх грошових потоків, а також вимірює вартість такої невизначеності. Вона також враховує ринкову ставку відсотка та вплив опцій власників полісів та гарантій. Страхові компанії – учасники НФГ попередньо оцінили і продовжують оцінювати як впровадження даного стандарту вплине на зміну показників та представлення фінансової звітності. За попередніми оцінками управлінського персоналу, вплив не буде суттєвим, оскільки більшість страхових контрактів, що випускають страхові компанії – учасники НФГ має період покриття один рік або менше. Також страхові компанії – учасники НФГ не очікують значної мінливості грошових потоків виконання, які впливатимуть на оцінку зобов'язання на залишок покриття протягом періоду до виникнення страхової вимоги. Страхові компанії – учасники НФГ, відповідно до МСФЗ 17 мають право прийняти рішення про визнання будь-яких аквізичіонних грошових потоків, як витрат, коли вони понесені, якщо період покриття кожного контракту в групі при первісному визнанні не перевищує одного року. Всі страхові контракти страхових компаній – учасників НФГ не є контрактами з умовами прямої участі та не містять інвестиційного компоненту. У страхових компаніях – учасниках НФГ відсутні обтяжливі контракти.

Група не застосовувала достроково у фінансовій звітності за 2022 рік вищевказані зміни до МСФЗ, тлумачення та поправки, які були випущені, але ще не набрали чинності. Група наразі оцінює можливий вплив цих поправок на її фінансову звітність та має намір їх використовувати з дати вступу в дію по відношенню до операцій, які проводяться в межах її господарської діяльності. Інші поправки та тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО), що діють на дату складання цієї фінансової звітності, як було вище вказано, були застосовані, але вони не мали впливу на цю консолідовану фінансову звітність.

5. РЕКЛАСИФІКАЦІЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

5.1. Інформація про зміни в облікових політиках

Група обирає та застосовує свої облікові політики послідовно для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними.

5.2. Рекласифікації та виправлення помилок у фінансовій звітності

Рекласифікації у фінансовій звітності та виправлення помилок в 2022 році НФГ не проводилося. У 2022 році не відбулось змін у обліковій політиці.

6. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЄ СТАТТІ, ПОДАНІ У ФІНАНСОВИХ ЗВІТАХ.

6.1. Розкриття інформації, поданої у Консолідованому балансі (Звіті про фінансовий стан) (Форма № 1, тис.грн.):

6.1.1. Нематеріальні активи (р.1000, 1001, 1002):

За історичною вартістю	Нематеріальні активи
Первісна вартість на 31 грудня 2021 року	17487
Надходження	12557
Вибуття	8457
Первісна вартість на 31 грудня 2022 року	21587
Накопичена амортизація на 31 грудня 2021 року	14319
Нарахування за рік	270
Вибуття	6648
Накопичена амортизація на 31 грудня 2022 року	7941
Чиста балансова вартість:	
31 грудня 2021 року	3168
31 грудня 2022 року	13 646

За звітний період 2022 року вибуття нематеріальних активів не було.

Самостійно Група нематеріальні активи у звітному періоді не створювала.

Нематеріальні активи, отримані за рахунок цільових асигнувань відсутні.

Нематеріальні активи, оформлені у заставу, відсутні.

Капіталізація витрат на позики, що відносяться до придбання (створення) нематеріальних активів (п.8 МСБО/IAS 23 "Витрати на позики"), не здійснювалась.

6.1.2. Основні засоби (р.1010, 1011, 1012):

	Земельні ділянки	Будинки та споруди	Машини та обладнання	Транспорт	Інструменти, приладдя, інвентар (меблі)	Інші основні засоби	Інші необоротні матеріальні активи	Всього
Первісна вартість на 31.12.2021	8 950	23 564	4645	2076	2251	2741	2331	46558
Надходження	0	0	7459	3370	347	144	4277	15597
Вибуття	8950	3613	3313	0	486	1347	3654	(21363)
Первісна вартість на 31.12.2022	0	19951	8791	5446	2112	1538	2954	40792
Накопичений знос на 31.12.2021	0	4 437	2753	465	1949	1209	335	11 148
Нарахування за рік	0	856	3477	486	172	134	1344	6469
Вибуття	0	3567	2839	0	399	801	18	7624
Накопичений знос на 31.12.2021	0	1726	3391	951	1722	542	1661	9993
Чиста балансова вартість:								
31.12.2021	8950	19127	1892	1611	302	1532	1996	35410
31.12.2022	0	18225	5400	4495	390	996	1293	30799

Група має обмеження на права власності на основні засоби, а саме відповідно до кредитного договору №21-1KN0034 від 27.04.2021 р. укладеного учасником Групи з АТ «Укресімбанк» (см. п. 6.2.13). Виконання зобов'язань за цим договором забезпечується заставою нежитлового приміщення, розташованого за адресою: м.Київ, вул. Борщагівська, 145, балансовою вартістю станом на 31.12.22 р. 1870 тис. грн.

Група не має контрактних зобов'язань, пов'язаних з придбанням основних засобів.

Справедлива вартість основних засобів суттєво не відрізняється від їх балансової вартості на дату звітності.

З метою надання користувачам більш достовірної інформації у 2022 році було прийнято рішення про відображення земельних ділянок у складі інвестиційної нерухомості.

6.1.3. Інвестиційна нерухомість (р.1015):

	Всього
Справедлива вартість на 01.01.2021	44461
Переоцінка	-13758
Надходження	8950
Справедлива вартість на 31.12.2022	39653

Група має обмеження на права власності на інвестиційну нерухомість, яка знаходиться в заставі для забезпечення зобов'язань по банківському кредиту, що отриманий учасником Групи. 20 травня 2021 року було укладено з АТ «Укресімбанк» Кредитний договір №21-1KN0050 про надання Невідновлюваної кредитної лінії з лімітом 8 000 тис. грн. (см. п. 6.2.13). Виконання зобов'язань за цим договором забезпечується іпотекою нежитлових приміщень справедливою вартістю 8012 тис. грн.

6.1.4. Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю (р.1035 «Інші фінансові інвестиції»):

Дольові фінансові інструменти:	Станом на 31.12.2022 року	Станом на 31.12.2021 року
Інвестиційні сертифікати ПЗНВІФ «Кешітел Девелопмент Фонд» ЄДРІСІ 233793	0	9048
Інвестиційні сертифікати ПЗНВІФ «Страховий Резерв» ЄДРІСІ 2331624 ТОВ КУА «Оліка – Капітал»	18294	22434

Акції ПрАТ «УЕСКА» ЄДРПОУ 30729278 (в стадії припинення)	0	1
Частка в статутному капіталі ТОВ «САН ІНВЕСТ ГРУП» ЄДРПОУ 39916014	552	1
Інвестиційні сертифікати ПЗНІФ «Клуб надійних інвестицій» ЄДРІСІ 2321674 ТОВ КУА АПФ «ОПКА»	0	1350
Акції ПрАТ «Укртелеком» ЄДРПОУ 21560766	6	6
Разом	18852	32840

Боргові фінансові інструменти:	Станом на 31.12.2022 року	Станом на 31.12.2021 року
Облігації ТОВ «МХ Консалтинг» ЄДРПОУ 34807768	58596	50595
Облігації ТОВ «Кардсервіс» ЄДРПОУ 39551837	-	1500
Облігації ТОВ «Фастфінанс» ЄДРПОУ 39908548	-	2500
Разом	58596	54595

За 12 місяців 2022 року проведено переоцінку фінансових інвестицій на суму 10109 тис. грн., яку відображено в графі 3 р. 2181 Форми 2 на нетто-основі.

6.1.5. Довгострокова дебіторська заборгованість (отримані за договорами факторингу права грошової вимоги) (р. 1040)

Фінансові активи	31 грудня 2022		31 грудня 2021	
	Кількість	Справедлива вартість	Кількість	Справедлива вартість
Довгострокова дебіторська заборгованість: Права грошової вимоги, придбані за договорами факторингу	*	21 801	*	37 059

6.1.6. Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах (рядок 1065)

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Базовий гарантійний внесок	16 764	12969
Додатковий гарантійний внесок	49 467	25302
Разом	66 231	38271

Згідно із Законом України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів" від 1 липня 2004 р., внески страхових компаній до резервних фондів МТСБУ повертаються страховим компаніям після закінчення періоду, протягом якого вони можуть бути використані МТСБУ для покриття збитків у випадку невиконання зобов'язань страховиком, що видав поліс. Зазначені гарантійні депозити будуть повернені Групі, коли в обігу не буде полісів, за якими можуть виникнути збитки.

6.1.7. Запаси (рядок 1100)

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Сировина і матеріали	121	295
Інші матеріали	703	-
Разом	824	295

6.1.8. Торговельна та інша дебіторська заборгованість (за амортизованою собівартістю) (рядки 1125, 1130, 1135, 1140, 1155):

Дебіторська заборгованість включає:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Дебіторська заборгованість (р.1125), в т.ч.	12500	10563
Зобов'язання страховальників	6574	9604
Інші дебітори	6910	1228
Резерв кредитних збитків	(984)	(269)
Дебіторська заборгованість з нарахованих доходів (р.1140), в т.ч.	4416	2792
Нарахований купонний дохід до отримання (р.1140)	2162	2047
Відсотки за надані позик	2424	745

Резерв кредитних збитків	(170)	-
Інша поточна дебіторська заборгованість (р.1155), в т.ч.	18795	28320
За реалізовані необоротні активи	-	2040
За фінансові інвестиції	1880	15565
Інша (надані позик, оренда тощо)	17392	10715
Резерв кредитних збитків	(477)	-
Разом дебіторська заборгованість фінансова:	35711	41675
Дебіторська заборгованість з за розрахунками з бюджетом (р.1135)	19	32
Дебіторська заборгованість за авансами виданими (р.1130), в тому числі	19 448	23320
<i>Агентські послуги</i>	<i>6011</i>	<i>2503</i>
<i>Рекламні послуги</i>	<i>820</i>	<i>2622</i>
<i>Інформаційно-консультаційні послуги</i>	<i>246</i>	<i>4609</i>
<i>За будівельно-монтажні роботи/послуги</i>	<i>6183</i>	<i>6412</i>
<i>Технічний сервіс</i>	<i>61</i>	<i>975</i>
<i>Інші</i>	<i>6127</i>	<i>6199</i>
Разом дебіторська заборгованість не фінансова:	19467	23352
Разом: Вартість дебіторської заборгованості	55178	65027

Дебіторська заборгованість Групи не має забезпечення.

Група проводить аналіз та оцінку рівня кредитного ризику з використанням індивідуального підходу із застосуванням спрощення практичного характеру, дозволеного МСФЗ 9, із використанням матриці забезпечення.

Відсутня концентрація кредитного ризику щодо дебіторської заборгованості, оскільки Група має велику кількість диверсифікованих дебіторів.

Станом на 31 грудня 2022 року Група створила резерв під очікувані кредитні збитки в сумі 1 631 тис. грн.

Зміни резерву під збитки за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2022	2021
Зміни резерву під очікувані кредитні збитки		
Страхова дебіторська заборгованість:		
Станом на початок року		
Нарахування резерву під збитки	269	-
Використання резерву під збитки	715	269
Станом на кінець року	-	-
Інша дебіторська заборгованість:		
Станом на початок року	984	269
Нарахування резерву під збитки	-	-
Використання резерву під збитки	647	-
Станом на кінець року	-	-
Усього резерв під збитки	647	-
	1631	269

6.1.9. Гроші та їх еквіваленти (р.1165, 1167), за справедливою вартістю:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Кошти на поточних рахунках в банках в національній валюті	2738	4501
Кошти на поточних рахунках в банках в іноземній валюті	1052	60
Готівка в касі в національній валюті	0	1
<i>Разом гроші за справедливою вартістю:</i>	<i>3790</i>	<i>4562</i>
Депозити в національній валюті	6500	3000
Всього	10290	7562

Група розміщує грошові кошти в банках, які за рейтингом НБУ не нижче –АА. Кошти на депозитних рахунках зберігаються у банках, чий кредитний рейтинг не нижче uaAA.

6.1.10. Частка перестраховика у страхових резервах (рядки 1180 – 1183)

Частка перестраховиків у технічних резервах незароблених премій складає на 31.12.2022р. 224 тис. грн.; на 31.12.2021р. 1199 тис. грн. Ці частки відображені у Консолідованому звіті про фінансовий стан як активи тому, що не підлягають взаємозаліку із страховими зобов'язаннями.

Найменування статті	На 31 грудня 2022 р.	На 31 грудня 2021 р.
Частка перестраховика в страхових резервах	224	1199

у тому числі резервах незароблених премій	224	1199
---	-----	------

6.1.11. Інші оборотні активи (р.1190):

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Неотримані податкові накладні	8	10

6.1.12. Власний капітал (р.1400-1495):

Статутний капітал Групи складається зі статутного капіталу Товариств – членів Групи за винятком коригувань елімінації взаємних внутрішньогрупових інвестицій на загальну суму 62 118 тис. грн.

Структура власного капіталу:

Найменування статті	Станом на 31 грудня 2022	Станом на 31 грудня 2021
Зареєстрований (пайовий) капітал (р.1400)	2011037	2011037
Резервний капітал (р. 1415)	4545	4545
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (р.1420)	124767	129602
Неоплачений капітал (р. 1425)	(1988067)	(1988067)
Всього власний капітал (р.1495):	152 282	157 117

Нерозподілений прибуток на кінець 2022 року склав 124 767 тис. грн., він зменшився за рахунок отриманого збитку 4835 тис. грн. Всього власний капітал за 2022 рік зменшився на 4 835 тис. грн.

Всі акції членів Групи – акціонерних товариств, мають рівні права голосу і рівні права на розподіл нерозподіленого прибутку.

Розмір дивідендів, що можуть бути виплачені, обмежується сумою нерозподіленого прибутку кожної з компаній Групи, відображеного у звітності членів Групи, а не на основі цієї консолідованої Звітності.

У 2022 та 2021 роках члени Групи не оголошували виплату дивідендів.

6.1.13. Довгострокові кредити банків (за амортизованою собівартістю) (р.1510):

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АТ «Укресімбанк» Кредитний договір №21-1KN0050 від 20.05.2021р	4338	4620
АТ «Укресімбанк» Кредитний договір №21-1KN0034 від 27.04.2021 року	3085	7150
Разом (р. 1510)	7 423	11 770

20 травня 2021 року було укладено ТОВ «Асістанс Сервіс» (учасником Групи) з АТ «Укресімбанк» Кредитний договір №21-1KN0050 про надання Невідююльованої кредитної лінії з лімітом 8 000 тис грн.

Станом на 31.12.2022р. заборгованість за кредитним договором становить – 7 158 тис. грн., довгострокова частина цієї заборгованості (термін погашення згідно графіку понад 12 місяців з дати балансу) – 4 338 тис. грн. (р.1510 Балансу), короткострокова частина цієї заборгованості згідно узгодженого графіку погашення, відображена у поточних зобов'язаннях (р.1610 Балансу) – 2 820 тис. грн.

27 квітня 2021 року було укладено ПрАТ «СК «САЛАМАНДРА» (учасником Групи) з АТ «Укресімбанк» Кредитний договір №21-1KN0034 про надання Невідююльованої кредитної лінії з лімітом 12 000 тис грн. Виконання зобов'язань за цим договором забезпечується іпотекою нежитлових приміщень, про що вказано в п.6.1.2 та 6.1.3 Примітки 6. Кредит отриманий з метою рефінансування кредитної заборгованості перед ПАТ «МТБ Банк» за кредитним договором №00456/К від 27.06.2018 р. укладеним ПрАТ «СК «САЛАМАНДРА» (учасником Групи). Кінцевий термін погашення 26.04.2025р. Тип процентної ставки: змінюваний (плаваючий). Розмір процентної ставки (не менше 11,32% та не більше 31,08% річних).

Станом на 31.12.2022р. заборгованість за кредитним договором №21-1KN0034 від 27.05.2021 року становить – 6 145 тис. грн., довгострокова частина цієї заборгованості (термін погашення згідно графіку понад 12 місяців з дати балансу) – 3 085 тис. грн. (р.1510 Балансу), короткострокова частина цієї заборгованості згідно узгодженого графіку погашення, відображена у поточних зобов'язаннях (р.1610 Балансу) – 3060 тис. грн.

6.1.14. Страхові резерви (р. 1530-1534)

Страхові резерви Групи станом на 31 грудня 2022 р. і 2021 р. представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	Валова сума	Частка перестраховика	Чиста сума
На 31 грудня 2022 р.			
Резерв незароблених премій	56126	(224)	55902
Резерв збитків або резерв належних виплат	27040	(-)	27040
Усього страхових резервів	83166	(224)	82 942
На 31 грудня 2021 р.			

Резерв незароблених премій	41947	(1199)	40748
Резерв збитків або резерв належних виплат	8340	(-)	8340
Усього страхових резервів	50287	(1199)	49088
Зміни резерву збитків або резерву належних виплат за страховими договорами представлені таким чином:			
<i>(у тисячах гривень)</i>	Валова сума	Перестраховання	Чиста сума
На 31 грудня 2021 р.	8340	(-)	8340
Зміни резервів	18700	(-)	18700
На 31 грудня 2022 р.	27040	(-)	27040

Зміни резерву незароблених премій за страховими договорами представлені таким чином:			
<i>(у тисячах гривень)</i>	Валова сума	Перестраховання	Чиста сума
На 31 грудня 2021 р.	41947	(1199)	40748
Зміни резервів	14179	972	13207
На 31 грудня 2022 р.	56126	(224)	53965

Сума страхових резервів Групи на 31.12.2022 р. становить 83166 тис. грн. (на 31.12.2021р. - 50287 тис. грн.). Частка перестраховиків у технічних резервах незароблених премій складає 224 тис. грн. (на 31.12.2021р. - 1199 тис. грн.). Ці частки відображені у Звіті про фінансовий стан як активи тому, що не підлягають взємозаліку із страховими зобов'язаннями.

Група повинна подавати свій консолідований баланс (звіт про фінансовий стан) у форматі, визначеному Постановою НБУ № 128, тобто на бланках згідно додатків до НП(С)БО 1. Згідно з цим форматом, загальна сума страхових резервів, частина якої являє собою поточні зобов'язання, повинна бути об'єднана з довгостроковими зобов'язаннями. З метою виконання вимог МСФЗ щодо подання поточних і довгострокових зобов'язань, Група наводить інформацію про те, що частина страхових резервів є поточними зобов'язаннями, а саме:

Страхові резерви, подані у рядку 1533, на 31 грудня 2022 р. включають довгострокову частину в розмірі 471 тисяч гривень і короткострокову частину в розмірі 55 655 тисяч гривень (2021 рік: довгострокова частина в розмірі 421 тисяч гривень та короткострокова частина в розмірі 41 526 тисяч гривень).

До оцінки адекватності страхових зобов'язань залучався актуарій Зубченко В.П. (Свідоцтво про відповідність кваліфікаційним вимогам до осіб, які можуть займатися актуарними розрахунками № 01-027 від 24.10.2017 р.)

Результати тесту, проведеного на 31.12.2022 року, показали, що резерв незароблених премій та резерв збитків сформовано в адекватному обсязі, що свідчить про достатність величини сформованих зобов'язань для здійснення майбутніх страхових виплат за укладеними договорами страхування та витрат, пов'язаних з виконанням таких договорів. Резерв непередбачуваного ризику приймається рівним нулю.

6.1.15. Короткострокові кредити банків за амортизованою собівартістю (р. 1600)

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АТ УКРЕКСІМБАНК, термін погашення 22.10.2022р.	-	1899
АТ Банк «Кліринговий Дім», термін погашення 22.10.2022р.	-	991
АТ Банк «Кліринговий Дім», термін погашення 22.09.2022р.	-	7000
Разом	-	9890

6.1.16. Поточна торговельна та інша кредиторська заборгованість (р.1610, 1615, 1620, 1630, 1635, 1690):

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (за амортизованою собівартістю) (р. 1610)	12 880	11835
Торговельна кредиторська заборгованість фінансова (за амортизованою собівартістю) (р.1615)	9188	2944
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю (за амортизованою собівартістю) (р.1650)	17 686	27574
Інші поточні зобов'язання за вартістю погашення (р. 1690), в тому числі - <i>За придбані фінансові інструменти</i>	29 385	21323
Разом поточна кредиторська заборгованість за амортизованою собівартістю:	69 139	63676

Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом не фінансова (за вартістю погашення) (р.1620)	2169	2440
Розрахунки зі страхування за вартістю погашення (р. 1625)	22	1
розрахунки з оплати праці за вартістю погашення (р.1630)	93	18
Поточна кредиторська заборгованість за отриманими авансами за вартістю погашення (р. 1635)	5	8
Інші поточні зобов'язання за вартістю погашення (р. 1690),в тому числі	-	21862
Разом нефінансова поточна кредиторська заборгованість за вартістю погашення:	2289	24329
Разом: поточна кредиторська заборгованість:	71428	88005

Простроченої кредиторської заборгованості Група не має.

Потенційні податкові зобов'язання, зобов'язання з капітальних вкладень, безвідкличні зобов'язання з оренди, безвідкличні позабалансові зобов'язання (гарантії, поруки за третіх осіб, інші безвідкличні позабалансові зобов'язання тощо) відсутні.

6.1.17. Короткострокові (поточні) забезпечення (р.1660):

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Забезпечення витрат на персонал (Резерв невикористаних відпусток)	1148	1352
Інші забезпечення (Забезпечення інших витрат і платежів)	1168	1765
Разом:	2316	3117

Станом на 31.12.22 р. у страховиків – учасників Групи є в наявності судові справи за результатами розгляду яких існує вірогідність більше 50%, що необхідно буде здійснити страхову виплату. Для забезпечення виконання вищезазначених зобов'язань страховиком – учасником Групи створено забезпечення інших виплат та платежів на 31.12.2022 року в сумі 1168 тис. грн.

6.2. Розкриття інформації, поданої у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) (Форма № 2, тис.грн.):

6.2.1. Чистий дохід від реалізації (р. 2000, 2010) та собівартість (р. 2050, 2070):

	2022 рік	2021 рік
Дохід від факторингових операцій, нараховані відсотки за позиками, агентські послуги, медичні послуги (р. 2000)	27 961	10115
Чисті зароблені страхові премії (р. 2010)	287 297	199147
Всього доходи від реалізації	315258	209262
Собівартість реалізованої готової продукції (товарів, робіт, послуг) (р. 2050)	7447	9198
Чисті понесені збитки за страховими виплатами (р. 2070)	72 817	84879
Валовий прибуток (р.2090)	80 264	115185

6.2.2 Інші операційні доходи (р. 2120)

	2022 рік	2021 рік
Регрес	8672	8531
Дохід від списання кредиторської заборгованості	6006	1135
Дохід від операційної оренди	93	741
Дохід від реалізації інших оборотних активів	-	1017
Дохід від повернення судового збору	195	123
Цільове фінансування з бюджету	181	49
Інший дохід	4	39
Разом:	15151	11 635

6.2.3. Адміністративні витрати (р. 2130)

	2022 рік	2021 рік
Витрати на оплату праці	4771	4380
Орендні витрати*, комунальні послуги, послуги охорони, ІТ	6827	2710
Послуги ІТ	8197	4947
Інформаційно-консультаційні послуги	71 919	36181
витрати на врегулювання спорів у судах	908	1350
Послуги по управлінню активами	111	113
Інше (амортизація, представницькі, відрядження)	7269	9962
Разом	100 002	59643

*Орендні витрати представлені витратами за договорами короткострокової оренди, що не підлядають від визначення оренди згідно вимог МСФЗ 16.

6.2.4. Витрати на збут (р. 2150)	2022 рік	2021 рік
Агентські, комісійні та інші послуги	22714	22105
Рекламні послуги / рекламна продукція	57474	19400
Обслуговування страхових справ	24482	-
Інші витрачання	522	141
Разом:	105 192	41646

6.2.5. Інші операційні витрати (р. 2180)	2022 рік	2021 рік
Витрати пов'язані з регулюванням страхових випадків	5819	1677
МТСБУ відрахування	5120	4020
Списання дебіторської заборгованості	2848	386
Створення (сторикування) забезпечень	-1186	650
Інше	1776	556
Витрати від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю	23867	1229
Благодійні внески	1310	-
Резерв під очікувані кредитні збитки	1362	-
Разом:	40916	8518

6.2.6. Інші доходи (р. 2240)	2022 рік	2021 рік
Дохід від реалізації фінансових інвестицій	16389	48690
Дохід від неопераційних курсових різниць	12901	1208
МТСБУ інвестиційний дохід	2396	1587
Інші доходи	847	1453
Разом:	32533	52938

6.2.7. Інші витрати (р. 2270)	2022 рік	2021 рік
Собівартість реалізованих фінансових інвестицій	16389	49 858
Собівартість реалізованих необоротних активів	1728	8 628
Витрати від неопераційних курсових різниць	33	2292
Інші витрати	6	174
Разом:	18156	60 952

6.2.8. Інші фінансові доходи і витрати (рр. 2220 та 2250)	2022 рік	2021 рік
Доходи за договорами банківських депозитів	1629	519
Купонний дохід за облігаціями	6569	6462
Дисконт за безвідсотковою поворотною допомогою, що обліковується за амортизованою собівартістю	-	1355
Компенсація відсотків по програмі 3-5-9	302	110
Разом фінансові доходи:	8500	8446
Відсотки за кредит	3631	5407
Виплата купонного доходу за облігаціями	-	84
Амортизація дисконту	278	1076
Разом фінансові витрати:	3909	6567

6.1.9. Витрати з податку на прибуток (р.2300):

Доходи від страхової діяльності оподатковуються за ставкою 3% від валової суми страхових премій за укладеними договорами страхування.

Податок на прибуток за ставкою 18% відповідно до підпунктів 136.2.1 та 136.2.2 пункту 136.2 статті 136 Кодексу розраховується від суми прибутку до оподаткування від іншої операційної діяльності за рік; при цьому нарахований страховиком податок на прибуток за ставкою 3% зменшує прибуток до оподаткування такого страховика. Також існують різні коригування оподаткованого прибутку.

Поточний податок визначається як сума податків на прибуток, що підлягають сплаті (відшкодуванню) щодо оподаткованого прибутку (збитку) за звітний період.

Відповідно до вимог МСБО 12 "Податки на прибуток" витрати з податку на прибуток є сумою витрат з поточного та відстроченого податків.

Компоненти витрат з податку на прибуток за роки, що закінчилися 31 грудня, представлені таким чином:

	2022 рік	2021 рік
Поточний податок на прибуток за звітний (податковий) період (за правилами податкового обліку)	9430	6542
Відстрочений податок: виникнення і сторнування тимчасових різниць:		
Відстрочені податкові активи (р. 1045 Консолідованого балансу)	-291	-289
Разом витрати з податку на прибуток:	9139	6253

6.3. Розшифровки статей звіту про рух грошових коштів (за прямим методом), в тис. грн.

Метою складання Звіту про рух грошових коштів є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах Групи та їх еквівалентах (далі – грошові кошти) за звітний період.

При складанні фінансової звітності Групою обрано спосіб складання Звіту про рух грошових коштів за прямим методом із застосуванням відповідної форми звіту. У Звіті про рух грошових коштів Групою розгорнуто наводяться суми надходжень та видатків грошових коштів, що виникають в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності протягом звітного періоду. Якщо рух грошових коштів у результаті однієї операції включає суми, які належать до різних видів діяльності, то ці суми у звіті наводяться Групою окремо у складі статей щодо відповідних видів діяльності.

Інші надходження за роки, що закінчилися 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року (код рядка 3095 відповідно форми № 3), включають:

	2022 рік	2021 рік
Надходження від страхової діяльності	0	247758
Надходження від боржників за договорами факторингу, відступлення прав вимоги)	22210	-
Транзитні платежі	25303	-
Повернення помилково сплачених коштів	2588	-
Інвестиційний дохід МТСБУ	3442	-
Страхові платежі інших СК по агент.договорам	1260	-
Інші платежі	152	-
Загалом (рядок 3095)	54 955	247758

Інші витрачання за роки, що закінчилися 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року (код рядка 3190 відповідно форми № 3), включають:

	2022 рік	2021 рік
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	-	106138
Врегулювання спорів у судах	908	1350
Послуги банків	153	127
Штраф за невиконання умов договору	-	50
Витрачання на надання позик	-	3752
Оплата авансів	-	907
Витрачання на повернення авансів	-	49
Платежі згідно виконавчого листа	-	20
Страхування майна	-	17
Членські внески МТСБУ	20687	10644
Судовий збір	-	43
Помилкові платежі до в'яснення	3205	247
інші	159	8
Кошти на рахунку ліквідованого АТ «Мегабанк»	2876	-
Транзитні платежі	24 120	-
Благодійна допомога	620	-
Загалом (рядок 3190)	52 728	123352

Інші надходження за роки, що закінчилися 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року (код рядка 3250 відповідно форми № 3), включають:

	2022 рік	2021 рік
Оплати по договорам факторингу	-	14902
Повернення гарантійного внеску за участь у аукціоні	-	2859
Поворотна фінансова допомога	1900	-
Загалом (рядок 3250)	1900	17 761

Інші платежі за роки, що закінчилися 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року (код рядка 3290 відповідно форми № 3), включають:

	2022 рік	2021 рік
Сплата гарантійного внеску за участь у аукціоні	-	3366
Погашення позик	-	1900
Інші платежі	747	-
Загалом (рядок 3290)	747	5266

Інші надходження за роки, що закінчилися 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року (код рядка 3340 відповідно форми № 3), включають:

	2022 рік	2021 рік
Отримання поворотної фінансової допомоги (р. 3340)	-	24 000
Інші платежі	22	-
Загалом (рядок 3340)	22	24 000

Інші платежі за роки, що закінчилися 31 грудня 2020 року та 31 грудня 2021 року (код рядка 3390 відповідно форми № 3), включають:

	2022 рік	2021 рік
Сплата відсотків	-	5812
Повернення поворотної фінансової допомоги (р. 3390)	17340	3201
Загалом (рядок 3390)	17340	9013

Залишок коштів на початок періоду (01.01.2022р.) складає	7562 тис. грн.
Чистий рух коштів від операційної діяльності складає	+ 12 865 тис. грн.
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності складає	+20 050 тис. грн.
Чистий рух коштів від фінансової діяльності складає	- 30 230 тис. грн.
Всього Чистий рух грошових коштів за 2022 рік складає	2 685 тис. грн.
Вплив зміни валютних курсів за 2022 рік складає	+43 тис. грн.
Залишок коштів станом на 31.12.2022р. склав	10 290 тис. грн.

7. РОЗКРИТТЯ ІНШОЇ ІНФОРМАЦІЇ

7.1. Інформація про операції з пов'язаними сторонами.

Пов'язані сторони або операції з пов'язаними сторонами, як визначено в МСБО 24 "Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін":

- а) Особа, або близький родич такої особи є пов'язаним з Компанією, якщо така особа:
- здійснює контроль або спільний контроль за Компанією;
  - має значний вплив на Компанію;
  - є представником основного управлінського персоналу Компанії або її материнської компанії.
- б) Компанія є пов'язаною з іншим суб'єктом господарювання, якщо виконується будь-яка з наведених нижче умов:
- Компанія та другий суб'єкт господарювання є членами однієї групи (що означає, що кожна материнська чи дочірня компанія є пов'язаними між собою);
  - Компанія є асоційованим чи спільним підприємством другого суб'єкта господарювання (або асоційованим чи спільним підприємством члена групи, до складу якої входить другий суб'єкт господарювання);
  - Обидва суб'єкти господарювання є спільним підприємством однієї третьої сторони;
  - Компанія є спільним підприємством третього суб'єкта господарювання, а другий суб'єкт господарювання є асоційованим підприємством третього суб'єкта господарювання;
  - Другий суб'єкт господарювання є програмою виплат після закінчення трудової діяльності працівникам Компанії чи працівникам будь-якої пов'язаної сторони Компанії. Якщо Компанія сама є такою програмою виплат, то компанії - спонсори програми є також пов'язаними сторонами Компанії;
  - Компанія знаходиться під контролем або спільним контролем особи, визначеної в пункті а);
  - Особа, визначена в пункті а), має значний вплив на Компанію або є представником основного управлінського персоналу Компанії (чи її материнської компанії).

Сторони, як правило, вважаються пов'язаними, якщо вони перебувають під загальним контролем, або одна із сторін має можливість контролювати іншу або може здійснити значний вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та операційних рішень. При розгляді кожної можливої пов'язаної сторони, особлива увага приділяється як змісту відносин, так і їх юридичній формі.

Відповідно до МСБО 24 в НФГ «Саламандра» до операцій із пов'язаними особами протягом 2022 року віднесено винагороду ключового управлінського персоналу.

Загальний розмір заробітної плати ключового управлінського персоналу НФГ «Саламандра» за 2022 рік склав –852 тис. грн. і включений до р.2050 Звіту про фінансові результати.

7.2. Розкриття інформації щодо використання справедливої вартості

7.2.1. Методики оцінювання та вхідні дані, використані для складання оцінок за справедливою вартістю

Група здійснює періодичні оцінки справедливої вартості активів та зобов'язань, тобто такі оцінки, які вимагаються МСФЗ 9 та МСФЗ 13 у звіті про фінансовий стан, станом на кінець кожного звітного періоду.

Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю	Методики оцінювання	Метод оцінки (ринковий, дохідний, витратний)	Вхідні дані
Грошові кошти	Первісна та подальша оцінка грошових коштів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості	Ринковий	1 рівень: Офіційні курси НБУ
Фінансові інвестиції	Первісна оцінка фінансових інвестицій здійснюється за їх справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, в ході якої був отриманий актив. Подальша оцінка здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки. Зміни справедливої вартості фінансових інструментів, класифікованих як призначені для продажу, відображаються у прибутку чи збитку. Зміни справедливої вартості фінансових інструментів, класифікованих як доступні для продажу, відображаються в іншому сукупному доході.	Ринковий, витратний, інші методи оцінки	1,2 і 3 рівень: Офіційні біржові курси організаторів торгів на дату оцінки, за відсутності визначеного біржового курсу на дату оцінки, використовуються ціни закриття біржового торгового дня за курсом на основному ринку для цього активу або, за відсутності основного ринку, на найсприятливішому ринку для нього. Для інших методів оцінки, якщо відповідних відкритих даних немає, коли діяльність ринку для активу на дату оцінки незначна, або її взагалі немає, використовуються закриті вхідні дані 3-го рівня ієрархії: власна інформація (дані про платоспроможність контрагентів, аналіз передбачуваних майбутніх грошових потоків), ціни попередніх операцій або цінова інформація третіх сторін, припущення, які використовували б учасники ринку, встановлюючи ціну на актив, в тому числі припущення про ризик.
Інвестиційна нерухомість	Первісна оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за собівартістю. Подальша оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки.	Ринковий, дохідний	1 і 2 рівень: Ціни на ринку нерухомості, дані оцінки професійних оцінювачів
Інші фінансові активи: Права грошової вимоги, придбані за договорами факторингу	Первісна оцінка отриманих прав грошової вимоги здійснюється за їх справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, в ході якої був отриманий актив. Подальша оцінка здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки.	Інші методи оцінки	Дані про платоспроможність контрагентів, права грошової вимоги до яких отримано за договорами факторингу, аналіз передбачуваних майбутніх грошових потоків

7.2.2. Вплив використання закритих вхідних даних (3-го рівня) для періодичних оцінок справедливої вартості на прибуток або збиток

При визначенні справедливої вартості управлінським персоналом були враховані вимоги МСФЗ 13 щодо відсутності активного ринку для цінних паперів, які є в наявності на балансі Групи, відсутності достатньої кількості угод купівлі-продажу для отримання репрезентативних даних щодо справедливої вартості, а також були враховані ризики, спричинені наявністю пандемії COVID-19, що спричинив загальний економічний спад, в тому числі на фондовому ринку, і на дату підготовки цієї фінансової звітності її наслідки залишаються невизначеними, що не дозволяє з достатнім ступенем достовірності оцінити їх обсяги, тривалість і тяжкість.

У зв'язку з відсутністю активного ринку щодо цінних паперів інвестиційних сертифікатів Фондів, які є в наявності на балансі Групи станом на 31.12.2022р., управлінським персоналом була визначена справедлива вартість поточних фінансових інвестицій методом оцінювання із використанням вхідних даних 3-го рівня ієрархії справедливої вартості, а саме спостереження за подібними угодами на активному ринку.

Порівняння впливу на визначення справедливої вартості фінансових інвестицій при зміні закритих вхідних даних, що застосовані при її визначенні:

Тип активу	Балансова вартість	% змін	Потенційний вплив на чисті активи Групи	
			Сприятливі зміни	Несприятливі зміни
31.12.2022				
Інвестиційні сертифікати ПЗНВІФ «Кепітел Девелопмент Фонд» ЄДРІСІ 233793	0	100	0	0
Інвестиційні сертифікати ПЗНВІФ «Страховий Резерв» ЄДРІСІ 2331624 ТОВ КУА «Опіка – Капітал»	18294	100	+18294	-18294
Частка в статутному капіталі ТОВ «САН ІНВЕСТ ГРУП» ЄДРПОУ 39916014	552	100	+552	-552
Права грошової вимоги, придбані за договорами факторингу	21 801	100	+21 801	+21 801
Разом:	40 647	100	+40 647	-40 647
31.12.2021				
Інвестиційні сертифікати ПЗНВІФ «Кепітел Девелопмент Фонд» ЄДРІСІ 233793	9048	100	+9048	-9048
Інвестиційні сертифікати ПЗНВІФ «Страховий Резерв» ЄДРІСІ 2331624 ТОВ КУА «Опіка – Капітал»	22434	100	+22434	-22434
Акції ПрАТ «УЕСКА» ЄДРПОУ 30729278 (в стадії припинення)	1	100	+1	-1
Частка в статутному капіталі ТОВ «САН ІНВЕСТ ГРУП» ЄДРПОУ 39916014	1	100	+1	-1
Інвестиційні сертифікати ПЗНВІФ «Клуб надійних інвестицій» ЄДРІСІ 2321674 ТОВ КУА АПФ «ОПІКА»	1350	100	+1350	-1350
Права грошової вимоги, придбані за договорами факторингу	37059	100	+37059	-37059
Разом:	69893	100	+69893	-69893

Для таких активів як права грошової вимоги, придбані за договорами факторингу, немає біржових котирувань і відкритих спостережуваних даних. Визначення справедливої вартості таких активів здійснюється з використанням оцінок та суджень, які базуються на професійній компетенції управлінського персоналу Групи, досвіді та минулих подіях, а також з використанням розрахунків та моделей вартості фінансових активів. Оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо передбачуваних майбутніх грошових потоків, існуючої економічної ситуації, ризиків, властивих цим фінансовим інструментам, та інших факторів, таких як аналіз платоспроможності контрагентів, права грошової вимоги до яких отримані Групою.

7.2.3. Рівень ієрархії справедливої вартості, до якого належать оцінки справедливої вартості

Далі представлено аналіз фінансових інструментів та інших немонетарних активів, які оцінюються за справедливою вартістю, за рівнями ієрархії джерел визначення справедливої вартості на 31 грудня:

	1 рівень	2 рівень	3 рівень	Усього
--	----------	----------	----------	--------

Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю	(ті, що мають котирування, та спостережувані)		(ті, що не мають котирувань, але спостережувані)		(ті, що не мають котирувань і не є спостережуваними)			
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Дата оцінки	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21	31.12.22	31.12.21
Інструменти капіталу (акції, інвестиційні сертифікати)	6	-	-	6	18846	32834	18852	32840
Боргові фінансові інструменти (Облігації підприємств)	-	-	58 596	54595	-	-	58596	54595
Права грошової вимоги, придбані за договорами факторингу	-	-	-	-	21801	37059	21801	37059
Інвестиційна нерухомість	-	-	39653	44461	-	-	39 653	44461
Грошові кошти	10 290	7562	-	-	-	-	10290	7562
Разом:	10 296	7562	98249	99062	40647	69893	149192	176517

7.2.4. Переміщення між рівнями ієрархії справедливої вартості

У 2022 році переведено з 2 рівня ієрархії справедливої вартості до 1 рівня акції АТ «Укртелеком», оскільки у 2022 році рух по цих активах зафіксовано на біржі «Українська біржа»

7.2.5. Рух активів, що оцінюються за справедливою вартістю з використанням вихідних даних 3-го рівня ієрархії

Рух активів, що оцінюються за справедливою вартістю з використанням вихідних даних 3-го рівня ієрархії

Класи активів, оцінених за справедливою вартістю з використанням 3-го рівня ієрархії	Залишок станом на 31.12.2021р.	Придбання (продажі)	Залишок станом на 31.12.2022р.	Стаття (статті) у прибутку або збитку, у якій прибутки або збитки визнані
Інструменти капіталу (акції, інвестиційні сертифікати, частки в господарських товариствах)	32834	-13 988	18846	+4890 тис. грн. – придбання інвестиційних сертифікатів ПЗНВІФ «Страховий Резерв», відображено у статті «Інші довгострокові фінансові інвестиції» р. 1035 Консолідованого балансу (Звіту про фінансовий стан) станом на 31.12.2022 року -8769 тис. грн. – продаж інвестиційних сертифікатів ПЗНВІФ «Страховий Резерв», відображено у статті «Інші витрати» р. 2270 форми № 2 «Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» -10109 тис. грн. - зміна справедливої вартості(уцінка), відображено у статті «Інші операційні витрати» р. 2180 форми № 2 «Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»
Довгострокова дебіторська заборгованість	37059	-15258	21 801	+13496 тис. грн. - придбано фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, відображено у статті «Довгострокова

(отримані за договорами факторингу права грошової вимоги)				дебіторська заборгованість» р. 1040 Балансу (Звіту про фінансовий стан) станом на 31.12.2022 року -10810 тис. грн. - погашено права вимоги, які оцінюються за справедливою вартістю, відображено у статті «Довгострокова дебіторська заборгованість» р. 1040 Балансу (Звіту про фінансовий стан) станом на 31.12.2021 року; -17944 тис. грн. - продано права грошової вимоги, які оцінюються за справедливою вартістю, відображено у статті «Довгострокова дебіторська заборгованість» р. 1040 Балансу (Звіту про фінансовий стан) станом на 31.12.2022 року
---	--	--	--	--

7.2.6. Інші розкриття, що вимагаються МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості»

Справедлива вартість фінансових інструментів та нефінансових активів, відображених в Балансі (Звіті про фінансовий стан), в порівнянні з їх балансовою вартістю (тис.грн.):

	Балансова вартість		Справедлива вартість	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Довгострокова дебіторська заборгованість (Права грошової вимоги за договорами факторингу) (р. 1040)	21 801	37059	21 801	37059
Довгострокові фінансові інвестиції (р. 1035)	77 448	87435	77 448	87435
Дебіторська заборгованість (фінансова) (р.1125, 1140, 1155)	35 711	41675	35 711	41675
Грошові кошти (р.1165)	10 290	7562	10 290	7562
Разом фінансові активи:	145250	173732	145250	173732
Інвестиційна нерухомість (р. 1015)	39 563	44461	39 563	44461
Кредиторська заборгованість (фінансова) (р.1510, 1600, 1610, 1615, 1650, 1690)	76562	85336	76 562	85336

Справедлива вартість рівня з фінансових активів, для яких не існує ринкових котирувальних ціл, визначається виходячи з моделей розрахунку вартості на основі аналізу дисконтованих грошових потоків на основі кривої доходності за поточною процентною ставкою на період, що залишається до строку виплати.

Оскільки ставки дисконтування, встановлені за використання фінансовими активами та зобов'язаннями, є ринковими та відповідають поточній ситуації, справедлива вартість оцінюється на рівні балансової.

У випадку інших фінансових активів, які обліковуються за амортизованою собівартістю і страхових зобов'язань, які є ліквідними, або мають короткий термін погашення (менше трьох місяців), допускається, що їх справедлива вартість приблизно дорівнює балансовій вартості.

Таке припущення застосовується до еквівалентів грошових коштів, іншої поточної дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги.

Справедлива вартість фінансових зобов'язань з фіксованою процентною ставкою, що відображаються за амортизованою собівартістю, визначається шляхом порівняння ринкових процентних ставок на дату їх початкового визнання з поточними ринковими ставками, встановленими для аналогічних фінансових інструментів.

Припускається, що балансова вартість деяких інших фінансових активів і фінансових зобов'язань приблизно дорівнює їх справедливій вартості через короткостроковий характер зазначених фінансових інструментів та/або враховуючи ринкові процентні ставки на кінець періоду.

Керівництво Групи вважає, що наведені розкриття щодо застосування справедливої вартості є достатніми, і не вважає, що за межами фінансової звітності залишилась будь-яка суттєва інформація щодо застосування справедливої вартості, яка може бути корисною для користувачів фінансової звітності. Додаткову інформацію щодо змін справедливої вартості фінансових активів в зв'язку з врахуванням ризиків наведено у п. 7.3.

7.3. Цілі та політики управління ризиками

7.3.1. Цілі та політики управління ризиками

Керівництво Групи визнає, що діяльність Групи пов'язана з ризиками і вартість чистих активів у нестабільному ринковому середовищі може суттєво змінитись унаслідок впливу суб'єктивних чинників та об'єктивних чинників, вірогідність і напрямок впливу яких заздалегідь точно передбачити неможливо.

Ризики, пов'язані з договорами страхування складні, і залежать від ряду змінних, які ускладнюють кількісний аналіз чутливості.

При здійсненні основної діяльності зі страхування Група приймає на себе ризики збитку фізичних осіб або організацій, які безпосередньо наражаються на такі ризики. Такі ризики можуть бути пов'язані із страхуванням майна, відповідальності, страхуванням від нещасних випадків, медичним страхуванням, страхуванням вантажів та страхуванням інших ризиків у разі виникнення страхової події. У цій якості Група зазнає впливу невизначеності щодо строків виплат за збитками, понесеними за страховими контрактами, та тяжкості таких збитків. Основним ризиком є те, що частота виплат та тяжкість страхових збитків будуть більшими, ніж очіувалося. Страхові випадки мають неупорядкований характер, і фактична кількість та розмір страхових випадків протягом будь-якого року можуть відрізнятися від розрахункових показників, отриманих за допомогою різних статистичних методик.

Група встановлює загальний сукупний обсяг ризиків за укладеними страховими контрактами, який вважається прийнятним у контексті концентрації ризиків. Вона здійснює моніторинг таких ризиків як на момент укладення відповідного страхового поліса, так і в подальшому на періодичній основі шляхом аналізу звітів, які відображають динаміку накопичення основних страхових ризиків, що виникають у Групі.

Стратегія Групи щодо андеррайтингу спрямована на урізноманітнення страхових продуктів таким чином, щоб портфель Групи завжди включав кілька класів не пов'язаних між собою ризиків, а кожний клас ризиків, у свою чергу, розподілявся по великій кількості полісів. Управлінський персонал вважає, що такий підхід дозволяє зменшити варіативність ризиків.

Стратегія андеррайтингу передбачає наявність класів та підкласів страхових контрактів, які будуть підписані, та визначас території, на яких Група видає страхові поліси. Стратегія впроваджується через методологічні рекомендації щодо андеррайтингу, у яких визначені детальні правила андеррайтингу для кожного типу продукту. Методологічні рекомендації містять концепції та процедури страхування, опис ризиків, властивих тим чи іншим продуктам, умови та строки, права та зобов'язання, вимоги щодо ведення документації, типові угоди/страхові поліси, обґрунтування застосування тарифів та опис факторів, які можуть впливати на застосування тарифу. Розрахунки тарифів ґрунтуються на вірогідності та можливих варіантах страхових випадків.

Управлінський персонал здійснює постійний контроль за дотриманням методологічних рекомендацій з андеррайтингу.

Група передає страхові ризики у перестраховання з метою обмеження ризику виникнення збитків за різними договорами страхування, які покривають індивідуальний і портфельний ризики.

Укладення таких договорів перестраховання дозволяє розподілити ризики та мінімізувати вплив збитків. Частина ризиків, яка залишається за Групою, залежить від оцінки суми конкретного ризику та виду страхування. У визначенні стратегії Група керується статтею 30 Закону України «Про страхування».

За умовами договорів перестраховання, перестраховик погоджується відшкодувати суму, передану у перестраховання, у разі, якщо здійснюється виплата страхових збитків. У той же час у Групі залишається зобов'язання перед власниками страхових полісів за контрактом, переданим у перестраховання, у разі невиконання перестраховиком взятих на себе зобов'язань.

При виборі перестраховика Група бере до уваги його відносно платоспроможність та керується положеннями відповідних законодавчих актів. Платоспроможність оцінюється на основі відкритої інформації про рейтинги, а також шляхом внутрішніх досліджень.

Управління ризиками

Управління ризиками є важливим фактором для страхового бізнесу і суттєвим елементом операцій Групи. Діяльності Групи притаманний страховий ризик та різні фінансові ризики, включаючи валютний ризик, ризик ліквідності, кредитний ризик, ринковий ризик та відсотковий ризик.

Фінансові ризики виникають у зв'язку з відкритими позиціями за процентними ставками, валютами та дольовими цінними паперами, які так чи інакше знаходяться під впливом загальних чи специфічних змін на ринку.

Управління фінансовими ризиками в Групі поєднане з іншими фінансовими активами і зобов'язаннями, не пов'язаними безпосередньо із зобов'язаннями із страхування.

Політики Групи щодо управління ризиками визначаються з метою виявлення, аналізу та управління ризиками, з якими стикається Група, встановлення належних лімітів ризиків і засобів контролю за ними, постійного моніторингу рівнів ризиків і дотримання лімітів. Політики і процедури управління ризиками регулярно переглядаються з метою відображення змін ринкових умов, продуктів і послуг, що пропонуються, та провідних практик.

Керівництво Групи несе загальну відповідальність за здійснення нагляду за структурою управління ризиками. Управлінський персонал Групи несе відповідальність за управління ключовими ризиками, розробку та впровадження процедур управління та контролю за ризиками, а також за затвердження договорів страхування та інших договорів на значні суми.

Діяльність із управління ризиками є для Групи систематичною, інтегрованою в стратегічне та оперативне управління на всіх рівнях, що охоплює всі підрозділи і співробітників під час виконання ними своїх функцій у рамках будь-яких бізнес-процесів.

Управління ризиками Групи являє собою процес передбачення і нейтралізації їх негативних фінансових наслідків, що включає їх ідентифікацію, оцінку, упередження та уникнення.

Політика управління ризиками сконцентрована на непередбачуваності фінансових ризиків і орієнтована на визначення, аналіз і управління ризиками, з якими стикається Група, на встановлення контролю за ризиками, на мінімізацію потенційного негативного впливу на фінансові показники Групи, а також постійний моніторинг за рівнем ризиків, дотриманням встановлених обмежень та політики управління ризиками.

Управління ризиками керівництвом Групи здійснюється на основі розуміння причин виникнення ризику, кількісної оцінки його можливого впливу на вартість чистих активів та застосування інструментарію щодо його пом'якшення.

Група управляє ризиками, пов'язаними із здійсненням страхової діяльності, шляхом використання існуючих статистичних методів, перестраховування концентрації ризиків, введення лімітів андеррайтингу, через процедури затвердження операцій, положення щодо ціноутворення, а також оперативний моніторинг.

Складовою частиною політики управління страховим ризиком є забезпечення у кожному періоді достатніх грошових потоків для виконання зобов'язань за договорами страхування.

Основними ризиками, пов'язаними зі страховими продуктами, є ризик андеррайтингу, ризик зниження конкурентоспроможності та ризик збільшення страхових виплат. Група також зазнає ризику завищення розміру понесених збитків або нечесної поведінки з боку особи, що заявила про збиток.

Управління зазначеними ризиками здійснюється, головним чином, шляхом ціноутворення та перестраховування. Група застосовує суворі критерії видачі страхових полісів з метою утримання ризику збитків у прийнятних для Групи межах.

Основним аспектом страхового ризику, що виникає у Групі, є обсяг концентрації страхового ризику, який може існувати, якщо конкретна подія або ряд подій можуть суттєво вплинути на зобов'язання Групи. Така концентрація може виникнути у зв'язку з єдиним страховим контрактом або через ряд пов'язаних контрактів, що мають подібні характеристики ризику, і пов'язана з обставинами, в яких можуть виникнути значні зобов'язання. Важливим аспектом концентрації страхових ризиків є те, що вона може виникати внаслідок накопичення ризиків у рамках окремих контрактів чи групи пов'язаних контрактів.

Концентрація ризику може виникати як у разі настання страхових випадків з високим рівнем тяжкості збитків, що відбуваються дуже рідко, таких, як стихійне лихо, так і в ситуаціях, коли у андеррайтера існує упередження щодо конкретної групи.

Група здійснює управління цими ризиками у подвійний спосіб. По-перше, управління ризиком здійснюється через належний андеррайтинг. Андеррайтерам не дозволяється страхувати ризики, якщо очікуваний прибуток не є порівняним з ризиками, прийнятими на себе страховиком. По-друге, управління ризиком здійснюється шляхом його передачі у перестраховування. Група оцінює затрати та вигоди, пов'язані з програмою перестраховування, на постійній основі.

Управління ризиками базується на наступних основних принципах:

- Усвідомленості прийняття ризиків. Група може свідомо йти на ризик з метою одержання відповідного доходу від здійснення тієї чи іншої операції. Незважаючи на те, що по деяких операціях можна прийняти тактику "уникнення ризику", повністю виключити його з діяльності Групи не представляється можливим, оскільки ризик – об'єктивне явище, що притаманне більшості господарських операцій.

- Керованості прийнятими ризиками. До складу портфеля ризиків повинні включатися тільки ті з них, які піддаються нейтралізації в процесі управління, незалежно від їхньої об'єктивної й суб'єктивної природи. Ризики некеровані, наприклад форс-мажорної групи, можна або ігнорувати, або передати зовнішньому страховикові або партнерам по бізнесу.

- Порівняльності рівня прийнятих ризиків з рівнем прибутковості. Цей принцип полягає в тому, що Група повинна ухвалювати в процесі здійснення своєї діяльності тільки ті види ризиків, рівень яких компенсується адекватною величиною очікуваної прибутковості. Операції, ризики яких не відповідають необхідному рівню прибутковості, повинні бути відкинуті або, відповідно, повинні бути переглянуті розміри премії за ризик.

- Превентивності виникнення ризиків. Група повинна здійснювати заходи, що попереджають появу тих чи інших ризиків.

- Доступності та повноти інформації про ризики. Забезпечення доступу до інформації про ризики відповідним підрозділам, посадовим особам Групи.

- Дотримання лімітів із прийняття та передачі ризиків.

- Багатовекторності. Розподіл функцій, обов'язків і повноважень з управління ризиками між усіма структурними підрозділами та працівниками Групи, та їх відповідальності згідно з таким розподілом.

- Оперативності. Забезпечення своєчасного (на ранній стадії) виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення всіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях

- Об'єктивності. Свобода від обставин, що становлять загрозу для неупередженого виконання завдань з управління ризиками.

- Комплексності. Охоплення всіх видів діяльності Групи на всіх організаційних рівнях та в усіх його структурних підрозділах, оцінка взаємного впливу ризиків.

При здійсненні управління ризиками Група систематизує ризики за такою класифікацією:

1) андеррайтинговий ризик.

Для страховика, який здійснює види страхування інші, ніж страхування життя, андеррайтинговий ризик включає: ризик недостатності страхових премій і резервів - ризик, викликаний коливаннями частоти, середніх розмірів та розподілу збитків при настанні страхових випадків.

Катастрофічний ризик - ризик, викликаний неточністю прогнозів настання надзвичайних подій та оцінок їх наслідків.

2) ринковий ризик, що включає:

ризик інвестицій в акції - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів, зобов'язань та фінансових

інструментів до коливання ринкової вартості акцій;

ризик процентної ставки - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань до коливання вартості позикових коштів;

валютний ризик - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань до коливання курсів обміну валют;

ризик спреда - ризик, пов'язаний із чутливістю активів та зобов'язань до коливання різниці в доходності між облігаціями підприємств та державних облігацій України з тим самим (або близьким) терміном до погашення;

майновий ризик - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань до коливання ринкових цін на нерухомість;

ризик ринкової концентрації - ризик, пов'язаний із недостатньою диверсифікованістю портфеля активів або у зв'язку зі значним впливом одного або кількох емітентів цінних паперів на стан активів;

3) ризик дефолту контрагента - ризик неспроможності контрагента (перестраховика, боржника та будь-якого дебітора) виконати взяті на себе будь-які договірні зобов'язання перед Групою;

4) операційний і юридичний ризик - ризик фінансових втрат, що виникає через недоліки управління, процесів оброблення інформації, контролюваності, безперервності роботи, надійності технологій, а також помилки та несанкціоновані дії персоналу;

Операційний і юридичний контроль має на меті забезпечувати належне функціонування внутрішньої політики та процедур з метою мінімізації операційних і юридичних ризиків.

Для покращення роботи з управління ризиками та визначення кількісних характеристик ризиків, Група може залучати на договірній основі (аутсорсинг) зовнішні організації, що займаються актуарними розрахунками.

Оскільки Група здійснює діяльність тільки на території України, відносна географічна концентрація ризиків є стабільною.

Управління іншими ризиками:

5) ризик судових розглядів;

6) ризик країни Україна.

Діяльність Групи здійснюється в Україні. Україна є країною з перехідною економікою і в даний час не має достатньо розвиненої ділової та законодавчої інфраструктури, включаючи стабільну банківську і судову системи, які існують в країнах з більш розвинутою ринковою економікою. Сучасна українська економіка характеризується, зокрема, такими явищами, як низька конвертованість національної валюти за кордоном, валютний контроль, низький рівень ліквідності на ринках капіталу і триваюча інфляція. Відповідно, на бізнес Групи впливають економіка і фінансові ринки України, яким притаманні особливості ринку, що розвивається. Політична і економічна ситуація в Україні в останні роки нестабільна. Правова, податкова і адміністративна системи продовжують розвиватися, проте пов'язані з ризиком неоднозначності тлумачення їх вимог, які до того ж схильні до частих змін, що разом з іншими юридичними та фіскальними перешкодами створює додаткові проблеми для підприємств, які ведуть бізнес в Україні.

Внаслідок цього здійснення діяльності в країні пов'язане з ризиками, які є нетиповими для інших країн і які, як правило, не зустрічаються в країнах з більш розвинутою ринковою економікою. Стабільний і успішний розвиток української економіки і бізнесу Групи в певній мірі залежить від ефективності економічних заходів, що вживаються урядом, а також подальшого розвитку правової та політичної систем.

7) податковий ризик

Внаслідок наявності в податковому законодавстві положень, які містять множинне тлумачення норм і вимог, а також внаслідок практики, яка склалася в загалом нестабільному економічному середовищі через довільне тлумачення податковими органами різних аспектів господарської діяльності, Група, можливо, буде змушена визнати додаткові податкові зобов'язання, штрафи та пеню у разі, якщо податкові органи піддадуть сумніву певне тлумачення, засноване на оцінці керівництва. Така невизначеність може стосуватись оцінки фінансових інструментів, резервів збитків від знецінення, а також відповідність ціноутворення ринковим умовам тощо. На думку керівництва, Група сплатила усі податкові зобов'язання, тому ця фінансова звітність не містить резервів на покриття податкових збитків.

8) ризик впливу сполоху коронавірусу COVID-19

На дату підготовки цієї фінансової звітності цей ризик не спричинив суттєвого впливу на фінансовий стан Групи.

9) ризик впливу воєнної агресії РФ проти України

Тривалість та вплив військового протистояння з Російською Федерацією, яке почалося 24.02.2022 року, а також ефективність державної підтримки бізнесу і населення на дату підготовки цієї фінансової звітності до випуску, залишаються невизначеними, що не дозволяє з достатнім ступенем достовірності оцінити обсяги, тривалість і тяжкість цих наслідків, а також їх вплив на фінансовий стан та результати діяльності Групи в майбутніх періодах.

З початком військового вторгнення російських військ, всі рейтингові агенції погіршили кредитний рейтинг України. Наразі керівництво Групи постійно стежить за поточним станом подій, змінами законодавства і вживає всіх необхідних заходів з метою підтримання її сталої діяльності. Ураховуючи те, що перебіг війни може суттєво вплинути на операційне середовище в країні, а остаточне врегулювання неможливо передбачити з достатньою вірогідністю, управлінським персоналом ухвалено рішення надалі спостерігати за ситуацією та провести інші доступні заходи, за необхідності, щойно з'явиться можливість достовірно оцінити вплив поточної економічної ситуації на фінансовий стан Групи.

7.3.2. Кредитний ризик

Кредитний ризик – ризик того, що одна сторона контракту про фінансовий інструмент не зможе виконати зобов'язання і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони.

Кредитний ризик виникає у зв'язку з фінансовими активами. Кредитний ризик притаманний таким фінансовим інструментам, як поточні та депозитні рахунки в банках, облигації та дебіторська заборгованість (в т.ч. позики) та векселі.

Максимальний рівень кредитного ризику Групи відображається в балансовій вартості фінансових активів, визнаних на звітну дату, у звіті про фінансовий стан. Вплив можливого згортання активів і зобов'язань з метою зниження рівня потенційного кредитного ризику є незначним.

Група здійснює постійний моніторинг невиконання зобов'язань клієнтами та іншими контрагентами, визначених на індивідуальній основі, та вводить цю інформацію в свої процедури контролю кредитного ризику.

Основним методом оцінки кредитних ризиків Групи є оцінка кредитоспроможності контрагентів, для чого використовуються кредитні рейтинги та будь-яка інша доступна інформація щодо їх спроможності виконувати боргові зобов'язання.

Станом на 31.12.2022 року кредитний ризик по фінансовим активам, що оцінюються за амортизованою собівартістю, був оцінений як низький, що підтверджується чинниками, які враховують специфіку контрагентів, загальні економічні умови та оцінку як поточного, так і прогнозного напрямків зміни умов станом на звітну дату.

До заходів мінімізації впливу кредитного ризику Група відносить:

- встановлення внутрішнього обмеження обсягу дебіторської заборгованості в активах;
- диверсифікацію структури активів;
- аналіз платоспроможності контрагентів;
- здійснення заходів щодо недопущення наявності в активах Групи простроченої дебіторської заборгованості.

У Групи для внутрішньої системи заходів із запобігання та мінімізації впливу ризиків створені: система управління ризиками, внутрішній аудит (контроль).

Група використовує наступні методи управління кредитними ризиками:

- ліміти щодо боргових зобов'язань за класами фінансових інструментів;
- ліміти щодо боргових зобов'язань перед одним контрагентом (або асоційованою групою);
- ліміти щодо вкладень у фінансові інструменти в розрізі кредитних рейтингів за Національною рейтинговою шкалою;
- ліміти щодо розміщення депозитів у банках з різними рейтингами.

Страхова та інша дебіторська заборгованість

Група здійснює моніторинг рівня ризику стосовно окремих власників страхових полісів та груп власників страхових полісів у рамках процесу кредитного контролю. У випадках існування значного ризику щодо окремих власників страхових полісів або однорідних груп власників страхових полісів проводиться фінансовий аналіз. З метою зменшення ризику несплати власниками страхових полісів належних сум, усі видані поліси містять спеціальні положення, згідно з якими у разі несплати страхових внесків у визначені строки страховий поліс анулюється. Укладаючи страхові договори, які не можуть бути анульовані, Група має на меті отримання страхових премій на момент початку дії страхового покриття.

Всі посередники повинні відповідати мінімальним вимогам, встановленим на рівні Групи. Моніторинг кредитних рейтингів посередників та історії їх платежів проводиться на регулярній основі.

Група застосовує також політику управління ризиком, що виникає у зв'язку з діяльністю контрагентів за договорами перестрахування. Група оцінює кредитоспроможність усіх перестраховиків шляхом вивчення загальнодоступної інформації щодо рейтингів та проведення внутрішніх досліджень. Регулярна оцінка впливу невиконання зобов'язань перестраховиком та відповідальне управління цим процесом здійснюються у масштабі групи.

7.3.3.Ринковий ризик

Ринковий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін.

Ринковий ризик виникає у зв'язку з відкритими позиціями за процентними ставками, валютами і фондовими фінансовими інструментами, на які впливають загальні і специфічні зміни на ринку та зміни рівня нестабільності ринкових курсів. Група також зазнає ринкового ризику при здійсненні своєї страхової та інвестиційної діяльності.

Ринковий ризик охоплює три типи ризику: інший ціновий ризик, валютний ризик та відсотковий ризик. Ринковий ризик виникає у зв'язку з ризиками збитків, зумовлених коливаннями цін на акції, відсоткових ставок та валютних курсів.

Метою управління ринковим ризиком є управління та контроль за збереженням рівня ринкового ризику в прийнятних межах з одночасною оптимізацією прибутковості по операціях.

Ринковий ризик охоплює три типи ризику: інший ціновий ризик, валютний ризик та відсотковий ризик. Ринковий ризик виникає у зв'язку з ризиками збитків, зумовлених коливаннями цін на акції, відсоткових ставок та валютних курсів. Група наражатиметься на ринкові ризики у зв'язку з інвестиціями в акції, облигації та інші фінансові інструменти.

Інший ціновий ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін (окрім тих, що виникають унаслідок відсоткового ризику чи валютного ризику), незалежно від того, чи спричинені вони чинниками, характерними для окремого фінансового інструмента або його емітента, чи чинниками, що впливають на всі подібні фінансові інструменти, з якими здійснюються операції на ринку.

Основним методом оцінки цінового ризику є аналіз чутливості. Серед методів пом'якшення цінового ризику Група використовує диверсифікацію активів та дотримання лімітів на вкладення в акції та інші фінансові інструменти з нефіксованим прибутком.

На основі аналізу історичної волатильності цінних паперів керівництво Групи визначило, що ціновий ризик для акцій українських підприємств та інвестиційних сертифікатів становить +/-9,7% (у попередньому році +/-24,3%) Потенційна зміна цін визначена на спостереженнях історичної волатильності доходностей цього класу активів. Потенційна волатильність визначається як така, що відповідає стандартному відхиленню річних доходностей акцій протягом останніх 5 років. Якщо ринкові ціни змінюватимуться за таким сценарієм, це може впливати на вартість чистих активів.

Інші цінові ризики

Тип активу	Балансова вартість	% змін	Потенційний вплив на чисті активи Фонду	
			Сприятливі зміни	Несприятливі зміни
31.12.2022				
Інвестиційні сертифікати ПЗНВІФ «Страховий Резерв» ЄДРІСІ 2331624 ТОВ КУА «Опіка – Капітал»	18 294	9,7	+1775	-1755
Акції ПрАТ «Укртелеком» ЄДРПОУ 21560766	6	9,7	+0,6	-0,6
Разом:	18300	9,7	+1775,6	-1755,6
31.12.2021				
Інвестиційні сертифікати ПЗНВІФ «Капітал Девелопмент Фонд» ЄДРІСІ 233793	9048	24,3	+2199	-2199
Інвестиційні сертифікати ПЗНВІФ «Страховий Резерв» ЄДРІСІ 2331624 ТОВ КУА «Опіка – Капітал»	22434	24,3	+5451	-5451
Акції ПрАТ «УЕСКА» ЄДРПОУ 30729278 (в стадії припинення)	1	24,3	+0,2	-0,2
Інвестиційні сертифікати ПЗНВІФ «Клуб надійних інвестицій» ЄДРІСІ 2321674 ТОВ КУА АПФ «ОПКА»	1350	24,3	+328	-328
Акції ПрАТ «Укртелеком» ЄДРПОУ 21560766	6	24,3	+1	-1
Разом:	32839	24,3	+7979	-7979

Валютний ризик - це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструменту коливатимуться внаслідок змін валютних курсів.

Для мінімізації та контролю за валютними ризиками Група контролює частку активів, номінованих в іноземній валюті, у загальному обсягу активів. Оцінка валютних ризиків здійснюється на основі аналізу чутливості.

Визначення порогу чутливості керівництво Групи здійснює на основі статистичних даних НБУ щодо динаміки курсу гривні до іноземних валют, на основі яких була розрахована історична волатильність курсу, що визначається як стандартне відхилення річної доходності від володіння іноземною валютою за період.

Валютні ризики Групи можуть виникати у зв'язку з володінням фінансовими інструментами, номінованими в іноземній валюті. Група має намір інвестувати кошти в банківські депозити в іноземній валюті та може інвестувати в цінні папери, номіновані в доларах США / євро (наприклад, державні облігації у доларах США/ єврооблігації України).

Група визнає, що обґрунтовано можливим є коливання валютного курсу на +34,06 відсотка за 12 місяців 2022 року та +15,25 відсотка за 2021 рік відповідно.

Чутливі до коливань валютного курсу активи

Тип активу	31.12.2022	31.12.2021
Поточні рахунки в іноземній валюті	1052	60
Частка в активах, %	0,33	0,019

Аналіз чутливості активів до валютних ризиків проведено на основі історичних даних щодо волатильності курсів іноземних валют.

Валютні ризики

валюта	сума	% змін	Зростання вартості	Зменшення вартості
31.12.2022				
Долар США	815	34,06	+277,6	-277,6
Євро	237	34,06	+80,7	-80,7
РАЗОМ	1052	34,06	+358,3	-358,3

31.12.2021				
Долар США	29	15,25	+4,4	-4,4
Євро	31	15,25	+4,7	-4,7
РАЗОМ	60	15,25	+9,1	-9,1

Відсотковий ризик - це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових відсоткових ставок.

Основний ризик, з яким стикається Група у зв'язку з характером її інвестицій та зобов'язань - це відсотковий ризик. Група зазнає впливу коливань ринкових відсоткових ставок на свій фінансовий стан та грошові потоки. Відсоткова маржа може збільшуватися в результаті таких змін, але може і зменшуватися, або призводити до збитків у разі виникнення несподіваних змін.

Керівництво Групи усвідомлює, що відсоткові ставки можуть змінюватись і це впливатиме як на доходи Групи, так і на вартість власного капіталу. Усвідомлюючи значні ризики, пов'язані з коливаннями відсоткових ставок у високо інфляційному середовищі, яке є властивим для фінансової системи України, керівництво Групи контролює частку активів, розміщених у боргових зобов'язаннях у національній валюті з фіксованою відсотковою ставкою. Керівництво Групи здійснює моніторинг відсоткових ризиків та контролює їх максимально допустимий розмір. У разі зростання відсоткових ризиків моніторинг відсоткових ризиків здійснюється шляхом оцінки впливу можливих змін відсоткових ставок на вартість відсоткових фінансових інструментів.

Активи, які наражаються на відсоткові ризики

Тип активу	31.12.2022	31.12.2021
Депозити у банках в національній валюті	6500	3000
Облігації підприємств	58596	54595
разом	65096	57595
Частка в активах	20,6	18,1

Для оцінки можливих коливань відсоткових ставок Група використовує історичну волатильність відсоткових ставок за строковими депозитами (до 1 року) за останні 5 років за оприлюдненою інформацією НБУ. Група визнає, що обґрунтовано можливим є коливання ринкових ставок на ± 4 процентних пункти. Аналіз чутливості для таких фінансових інструментів заснований на припущенні, що всі інші параметри, зокрема валютний курс, залишатимуться незмінними, і показує можливий вплив зміни відсоткових ставок на 4 процентних пункти на вартість чистих активів Групи.

Можлива зміна справедливої вартості боргових фінансових інструментів з фіксованою відсотковою ставкою розраховується як різниця між дисконтованими грошовими потоками за діючою ставкою та дисконтованими грошовими потоками у разі зміни відсоткової ставки за кожним фінансовим інструментом.

Відсоткові ризики

Тип активу	Вартість	Середньозважена ставка	Потенційний вплив на чисті активи фонду в разі зміни відсоткової ставки	
31.12.2022				
Можливі коливання ринкових ставок			+ 4,0% пункти	- 4,0% пункти
Депозити у банках в національній валюті	6500	6,3	+670	-670
Облігації підприємств	58596	12,0	+2344	-2344
разом	65096		+3014	-3014
31.12.2021				
Можливі коливання ринкових ставок			+ 4,0% пункти	- 4,0% пункти
Депозити у банках в національній валюті	3000	5,1	+120	-120
Облігації підприємств	54595	12,0	+2184	-2184
разом	58595		+2304	-2304

7.3.4. Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – ризик того, що Група матиме труднощі при виконанні зобов'язань, пов'язаних із фінансовими зобов'язаннями, що погашаються шляхом поставки грошових коштів або іншого фінансового активу.

Ризик ліквідності виникає у випадках неузгодженості строків погашення за активами та зобов'язаннями. Узгодженість або контрольована неузгодженість строків погашення за активами та зобов'язаннями та процентних ставок по активах та зобов'язаннях, є основою управління ліквідністю.

Фінансові установи, як правило, не можуть повністю узгоджувати строки погашення, оскільки господарським операціям притаманні невизначеності різного характеру.

Для управлінського персоналу Групи надзвичайно важливо, щоб строки виплат за активами відповідали строкам виплат за зобов'язаннями, процентні ставки по активах відповідали процентним ставкам по зобов'язаннях, а якщо існує будь-яка невідповідність, щоб вона була під контролем.

Основний ризик ліквідності, що виникає у Групи, пов'язаний з щоденним забезпеченням наявності грошових ресурсів для врегулювання збитків, понесених по страховим контрактам.

Група здійснює управління ліквідністю шляхом планування поточної ліквідності з метою забезпечення постійної наявності коштів, необхідних для виконання усіх зобов'язань у визначені терміни.

Група аналізує терміни платежів, які пов'язані з дебіторською заборгованістю та іншими фінансовими активами, зобов'язаннями, а також прогнози потоки грошових коштів від операційної діяльності.

Як правило, Група забезпечує наявність достатніх грошових коштів на вимогу для оплати очікуваних операційних витрат на період до 3 місяців, включаючи обслуговування фінансових зобов'язань; це не поширюється на екстремальні ситуації, які неможливо передбачити, такі як стихійне лихо чи війна.

Оцінка управлінського персоналу стосовно строків виплат збитків ґрунтується на оцінці періоду, необхідного для збору всіх підтверджуючих первинних документів, та на законодавчо встановленому періоді виплати збитків.

Політика ліквідності розглядається і затверджується управлінським персоналом.

Коефіцієнт загальної ліквідності на кінець року дорівнює 0,9, що нижче нормативного значення (1,0-2,0) і за рік зріс на 23% (був 0,73 на початок року).

Для управління ризиком ліквідності Групою контролюються обсяги ліквідних активів, які можуть бути конвертовані у грошові кошти упродовж п'яти днів.

Аналіз активів та зобов'язань за строками їх погашення

	31.12.2022		31.12.2021	
	менше ніж 5 днів	більше ніж 5 днів	менше ніж 5 днів	більше ніж 5 днів
Грошові кошти та їх еквіваленти	3 790	6500	4562	3000
Фінансові інструменти з нефіксованим прибутком	0	21 801	0	37059
Фінансові інвестиції	0	77 448	0	87435
Дебіторська заборгованість	0	55 178	0	65027
Інвестиційна нерухомість	0	39 653	0	44461
Інші активи	0	67 287	0	39775
Усього активів	3 790	267867	4562	276757
Зобов'язання	0	164300	0	112782
Розрив (активи мінус зобов'язання)	+3790	+103567	+4562	+163975

З метою отримання більш стабільного доходу Група буде продовжувати дотримуватися підходів по диверсифікації портфелю активів, а також проводитиме оцінку динаміки результатів стрес-тестів з метою оперативного реагування на зміну ситуації в Групі. Зважаючи на динаміку росту резервів, проводиться контроль активів на предмет можливості їх використання для покриття резервів.

Керівництво щомісяця розглядає прогнози грошових потоків Групи. Управління потребами ліквідності здійснюється за допомогою як короткострокових, так і довгострокових прогнозів.

Управлінський персонал вважає, що доступні очікувані операційні грошові потоки достатні для фінансування поточних операцій Групи.

7.4. Управління капіталом.

Група розглядає управління капіталом як систему принципів та методів розробки і реалізації управлінських рішень, пов'язаних з оптимальним формуванням капіталу з різноманітних джерел, а також забезпеченням ефективного його використання у діяльності Групи. Ключові питання та поточні рішення, що впливають на обсяг і структуру капіталу, а також джерела його формування, розглядаються управлінським персоналом. Механізм управління капіталом передбачає чітку постановку цілей і завдань управління капіталом, а також контроль за їх дотриманням у звітному періоді; удосконалення методики визначення й аналізу використання усіх видів капіталу; розроблення загальної стратегії управління капіталом.

Політика Групи щодо управління капіталом у рамках страхової і не страхової діяльності спрямована на підтримку достатнього рівня капіталу, передбаченого вимогами Закону України «Про страхування» та всіма додатковими вимогами регулятора.

Основними елементами управління капіталом керівництво вважає власні кошти. Для збереження і коригування структури капіталу Група може переглядати свою інвестиційну програму, продавати непрофільні активи. Керівництво Групи щомісячно аналізує показники рентабельності капіталу, довгострокової фінансової стійкості на підставі даних про величину прибутку та інформації по інвестиційному портфелю.

До складу капіталу Групи входять грошові кошти та їх еквіваленти, а також капітал акціонерів Групи, розкритий у консолідованому звіті про фінансовий стан. Основним джерелом капіталу, яким користується Група, є статутний капітал. Групою традиційно здійснювалась ставка виключно на власні кошти, яка виявилась цілком виправданою в довгостроковій перспективі, з урахуванням деяких хвиль економічних криз та девальвацій національної валюти. На даному етапі, значну вагу Група приділяє збільшенню вкладень в найбільш надійні та прибуткові активи (вклади в банках рейтингу не нижче «АА», боргові зобов'язання держави, тощо).

Управлінський персонал здійснює огляд структури капіталу на кінець кожного звітного періоду

При цьому проводиться аналіз вартості капіталу, його структура та можливі ризики. Вимоги щодо капіталу, як правило, регулярно прогнозуються і оцінюються до прогнозів щодо наявного капіталу і очікуваної внутрішньої ставки доходності, включаючи аналіз ризиків і аналіз чутливості.

На основі отриманих висновків Група здійснює регулювання капіталу шляхом залучення додаткового капіталу або фінансування, а також погашення існуючих зобов'язань. Група може здійснювати регулювання капіталу шляхом зміни структури капіталу. Система управління капіталом може коригуватись з урахуванням змін в операційному середовищі, тенденціях ринку або стратегії розвитку.

Управління капіталом Групи спрямовано на досягнення наступних цілей:

- зберегти спроможність Групи продовжувати свою діяльність так, щоб вона і надалі забезпечувала дохід для учасників Групи та виплати іншим зацікавленим сторонам;
- забезпечити належний прибуток учасникам Групи завдяки встановленню цін на послуги Групи, що відповідають рівню ризику;
- дотримання вимог до капіталу, встановлених регулятором, і забезпечення здатності Групи функціонувати в якості безперервного діючого підприємства.

Політика Групи передбачає підтримку стабільного рівня капіталу з метою забезпечення належної довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших учасників ринку, а також для забезпечення сталого розвитку бізнесу у майбутньому. Група здійснює моніторинг доходності капіталу, яку вона визначає як відношення чистих операційних доходів до загальної суми власного капіталу.

Група вважає, що загальна сума капіталу, управління яким здійснюється, дорівнює сумі капіталу, відображеного в балансі.

Склад власного капіталу на дату фінансової звітності (152 282 тис. грн.):

- Зареєстрований капітал (оплачений капітал) 2 011 037 тис. грн.

- Резервний капітал 4545 тис. грн.

- Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) 124 767 тис. грн.

- Неоплачений капітал 1 988 067 тис. грн.

Структура капіталу:

власного капітал Групи - 48%;

зобов'язання – 52%.

Тобто, зобов'язання майже перекриваються власним капіталом повністю.

Коефіцієнт фінансової стійкості (або незалежності, або автономності) дорівнює 0,48 (норматив 0,25-0,5), коефіцієнт структури капіталу – 1,08 при нормативному значенні (0,5-1,0), що також свідчить про невелику залежність Групи від зовнішнього фінансування.

Регуляторні вимоги

Вимоги до регулятивного капіталу небанківської фінансової групи встановлені Положенням «Про порядок нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами», затвердженого постановою Правління НБУ від 02.12.2021 р. № 128:

- розмір регулятивного капіталу небанківської фінансової групи повинен дорівнювати або перевищувати необхідний розмір регулятивного капіталу небанківської фінансової групи;
- необхідний розмір регулятивного капіталу небанківської фінансової групи розраховується як сума необхідних розмірів регулятивного капіталу кожного з учасників цієї групи;
- необхідний розмір регулятивного капіталу страхової підгрупи (НРКсп) розраховується як сума необхідних розмірів регулятивного капіталу учасників цієї підгрупи;
- необхідний розмір регулятивного капіталу страхової компанії визначається як більша з величин: нормативного запасу платоспроможності страховика, розрахованому відповідно до вимог статті 30 Закону України "Про страхування" та 45 млн. грн. для страховика, що здійснює страхування життя або 30 млн. грн. для страховика, що здійснює інші види страхування, ніж страхування життя;
- необхідний розмір регулятивного капіталу інших учасників небанківської фінансової групи визначається відповідно до вимог (нормативів) до мінімального розміру власного або статутного капіталу, установлених законодавством. Якщо таких вимог не встановлено, то регулятивний капітал визначається в розмірі власного капіталу, що відображений у фінансовій звітності учасника небанківської фінансової групи у звіті Баланс (Звіт про фінансовий стан) (підсумок за розділом I "Власний капітал"), зменшеному на суму залишкової вартості нематеріальних активів (стаття 1000 розділу I "Необоротні активи")

Станом на 31 грудня 2022 р. і 2021 р. Група виконує зазначені вище вимоги.

7.5. Умовні зобов'язання.

7.5.1. Судові позови

У ході звичайної діяльності Група залучається до різних судових процесів. На думку управлінського персоналу, результати цих процесів не вплинуть суттєво на фінансовий стан чи результати операцій.

Станом на 31.12.2022 р. та на дату затвердження цієї консолідованої фінансової звітності у Групи є в наявності судові справи за результатами розгляду яких існує вірогідність більше 50%, що Групі необхідно буде здійснити страхову виплату. Для забезпечення виконання вищезазначених зобов'язань Групою створено резерв інших виплат та платежів на 31.12.2022р. у розмірі 1168 тис. грн.

7.5.2. Оподаткування

Невизначені податкові позиції. В ході визначення суми поточного та відстроченого податку Група враховує вплив невизначеності податкових позицій, а також вірогідність виникнення необхідності у сплаті додаткових податків,

штрафів і пені за прострочені платежі. Керівництво переоцінює невизначені податкові позиції Групи на кожну звітну дату.

Зобов'язання, що відображаються щодо податку на прибуток, визначаються керівництвом як позиції із невисокою імовірністю того, що їх вдасться відстояти у випадку виникнення претензій з боку податкових органів. Така оцінка виконується виходячи з тлумачення податкового законодавства, яке є чинним або фактично набуло чинності на звітну дату, та будь-якого відомого рішення судових або інших органів з подібних питань. Зобов'язання зі штрафів, процентів та податків, крім тих, що пов'язані з оподаткуванням прибутку, визнаються на підставі розрахованих керівництвом витрат, необхідних для врегулювання зобов'язання на звітну дату.

Управлінський персонал вважає, виходячи зі свого тлумачення податкового законодавства, офіційних роз'яснень, судових рішень та попереднього досвіду, що податкові зобов'язання є адекватними за всі податкові роки, відкриті для перевірок, і були належним чином відображені в обліку. Цей аналіз ґрунтується на оцінках і припущеннях і може передбачати формування певних суджень щодо майбутніх подій. У цій консолідованій фінансовій звітності не був створений резерв по потенційних штрафних санкціях, пов'язаних з оподаткуванням.

Однак відповідні органи можуть інакше тлумачити зазначені вище положення, і, якщо вони зможуть довести обґрунтованість своїх тлумачень, виконання їх рішень може суттєво вплинути на цю консолідовану фінансову звітність.

Може з'явитися нова інформація у зв'язку з якою Група буде вимушена змінити свою точку зору щодо адекватності існуючих податкових зобов'язань. Такі зміни податкових зобов'язань вплинуть на витрати з податку на прибуток за період, в якому відбулися зміни.

Податкова звітність за рік підлягає податковій перевірці протягом наступних трьох календарних років, але за деяких обставин такий період може бути подовжений.

7.5.3. Ступінь повернення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів

Внаслідок ситуації, яка склалась в економіці України, а також як результат економічної нестабільності, що склалась на дату балансу, з урахуванням подій після дати балансу і затвердження фінансової звітності до випуску, а саме – збройна агресія РФ проти України і введення воєнного стану, існує ймовірність того, що активи не зможуть бути реалізовані за їхньою балансовою вартістю в ході звичайної діяльності Групи.

Ступінь повернення цих активів у значній мірі залежить від ефективності заходів, які знаходяться поза зоною контролю Групи. Ступінь повернення дебіторської заборгованості Групі визначається на підставі обставин та інформації, які наявні на дату балансу. На думку керівництва Групи, виходячи з наявних обставин та інформації, кредитний ризик для фінансових активів Групам був визначений як дуже низький, тому резерв кредитних збитків був визнаний при оцінці цих активів у розмірі 1631 тис. грн.

7.6. Вплив інфляції на монетарні статті

Група не здійснювала в 2022 році перерахунок статей фінансової звітності згідно вимог МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» в зв'язку із тим, що Україна наразі не є країною з гіперінфляційною економікою.

7.7. Прибуток на акцію

Група надає дані про чистий і скоригований чистий прибуток на одну акцію щодо своїх простих акцій. Чистий прибуток на акцію розраховується шляхом ділення прибутку або збитку, що відноситься до власників простих акцій Групи, на середньозважену кількість простих акцій в обігу протягом періоду, з урахуванням утримуваних власних акцій. Скоригований чистий прибуток на акцію визначається шляхом коригування прибутку або збитку, що відноситься до власників простих акцій, та середньозваженої кількості простих акцій в обігу, з урахуванням утримуваних власних акцій, на вплив усіх потенційних простих акцій з розводнюючим ефектом.

Збиток на акцію на 31.12.2022 року складає 0,40148 грн. на акцію. Членами Групи рішення щодо розподілу прибутку за 2022 рік і щодо нарахування дивідендів станом на дату затвердження цієї фінансової звітності не приймалося.

7.8. Події після звітного періоду

Після складання фінансових звітів за 12 місяців 2022 року не відбувалися:

- події після дати балансу, які надавали б додаткову інформацію про визначення сум, пов'язаних з умовами, що існували на дату балансу, вимагали б коригування відповідних активів і зобов'язань, а також уточнення оцінки відповідних статей;

Та відбувалися:

- події, що вказували б на умови, що виникли після дати балансу, що не потребують коригування статей фінансових звітів, але підлягають розкриттю інформації про них в Примітках до фінансової звітності, у визначенні МСБО 10 «Події після звітного періоду», які описані в п.1.3 і 1.4 Примітки 1.

Фінансова система в країні на дату підготовки цієї фінансової звітності працює відносно стабільно, але має суттєві валютні ризики. НФГ «Саламандра» визначила, що ці події є некоригуючими по відношенню до фінансової

звітності за 2022 рік. Відповідно, фінансовий стан на 31.12.2022 та результати діяльності за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, не було скориговано на вплив подій, пов'язаних з COVID-19 та оголошенням воєнного стану в Україні.

Генеральний директор ПрАТ «СК «Саламандра»

Роман МАЛЕНКО

Головний бухгалтер ПрАТ «СК «Саламандра»

Юлія КРИВЦОВА

(Handwritten signatures in blue ink)

